

Planavimo organizatorius	JURBARKO RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS DIREKTORIUS
Plano pavadinimas	JURBARKO RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS
Planavimo proceso etapas	RENGIMO ETAPAS
Planavimo proceso stadija	BENDRŲJŲ SPRENDINIŲ FORMAVIMAS
Teritorijų planavimo lygmuo	SAVIVALDYBĖS
Teritorijų planavimo dokumento rūšis	KOMPLEKSNIO TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTAS
Objekto numeris	AT-23T-2039
Bylos (segtumo) žymuo	BP-02
TPDRIS dokumento numeris	K-RJ-94-22-213

ATESTATO NR.	PAREIGOS	VARDAS PAVARDĖ	PARAŠAS
Nr. TPV 0081	TERITORIJŲ PLANAVIMO PADALINIO VADOVĖ	ELEONORA GRABLEVSKIENĖ	
Nr. ATP 1682	PROJEKTO VADOVĖ	ANDŽELIKA KAŽIENĖ	

Plano rengėjai:	
	<p>UAB „Atamis“ Žirmūnų g. 139-319, LT 09120 Vilnius Įm. kodas 300564438</p> <p><i>Projekto vadovė</i> <i>Andželika Kažienė</i> <i>El. paštas: a.kaziene@atamis.lt</i> <i>Tel.: +370 68674252</i></p>

Teritorijų planavimo dokumentą parengusių specialistų sąrašas:

Eil. Nr.	Pareigos	Vardas Pavardė	Parašas
1.	Projekto vadovas	Andželika Kažienė (ATP1682)	
2.	PDV	Žilvinas Grabauskas (TPV 0034)	
3.	PDV	Dalia Bagdonaitė	
4.	Ekonomistas	Artūras Makarevičius	
5.	PDV	Nijolė Kučinskienė (TPV 0080)	
6.	PDV	Augis Gučas	
7.	Inžinierius	Julius Mačiulaitis	

TURINYS

ĮVADAS	4
BENDRŲJŲ SPRENDINIŲ FORMAVIMO STADIJOS RENGIMO IR SPRENDINIŲ TAIKYMO REIKALAVIMAI	7
ESAMOS BŪKLĖS ĮVERTINIMO IŠVADOS	8
1. ERDVINĖS IR FUNKCINĖS STRUKTŪROS VYSTYMO KRYPTYS	15
1.1. ERDVINĖS STRUKTŪROS VYSTYMO KRYPTYS	15
1.2. FUNKCINĖS STRUKTŪROS VYSTYMO KRYPTYS	21
2. GAMTINĖ APLINKA IR KRAŠTOVAIZDIS	27
2.1. KRAŠTOVAIZDŽIO STRUKTŪRINĖS IR BIOLOGINĖS ĮVAIROVĖS IŠSAUGOJIMAS	27
2.2. GAMTINIO KARKASO TERITORIJŲ APSAUGOS IR TVARKYMO VYSTYMAS	35
2.3. KRAŠTOVAIZDŽIO TVARKYMO REGLAMENTAVIMO STRATEGIJOS IR KRYPTYS	38
3. NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO KRYPTYS	44
3.1. NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO APSAUGOS KRYPTYS	44
4. SOCIALINĖS IR EKONOMINĖS APLINKOS VYSTYMO KRYPTYS	51
4.1. DEMOGRAFINĖ PROGNOZĖ	51
4.2. GYVENAMASIS FONDAS	53
4.3. SOCIALINĖS APLINKOS VYSTYMO KRYPTYS	56
4.4. EKONOMINĖS APLINKOS VYSTYMO KRYPTYS	58
5. SUSISIEKIMO SISTEMA	60
5.1. SUSISIEKIMO SISTEMOS PLĖTROS PRIELAIIDOS	60
5.2. SUSISIEKIMO SISTEMOS PLĖTROS KRYPTYS	62
6. INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA	65
6.1. INŽINERINĖS INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS KRYPTYS	65
7. TURIZMO IR REKREACIJOS VYSTYMO KRYPTYS	69
7.1. TURIZMO IR REKREACIJOS VYSTYMO KRYPTYS	69
8. KONCEPCIJOS ALTERNATYVŲ APIBENDRINIMAS	74
9. SPRENDINIŲ ALTERNATYVOS PASIRINKIMAS	82
1 PRIEDAS. NEKILNOJAMASIS KULTŪROS PAVELDAS	84

IVADAS

Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas: Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas

Teritorijų planavimo dokumento rūšis: kompleksinis teritorijų planavimo dokumentas.

Teritorijų planavimo dokumento rengimo pagrindas:

- 1) Jurbarko rajono savivaldybės tarybos 2021 m. lapkričio 25 d. sprendimas Nr. T2-305 „Dėl Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo“;
- 2) Jurbarko rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2022 m. vasario 14 d. sprendimas Nr. O1-188 „Dėl Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo planavimo darbų programos patvirtinimo“.

Planavimo organizatorius: Jurbarko rajono savivaldybės administracijos direktorius, Dariaus ir Girėno g. 96, LT-74187 Jurbarkas, tel. (8 447) 70 151, el. paštas info@jurbarkas.lt; www.jurbarkas.lt.

Plano rengėjas: UAB „Atamis“, Žirmūnų g. 139A, LT-09120 Vilnius, tel. (8 5 2728334), el. p. adm@atamis.lt. Projekto vadovė – Andželika Kažienė, tel. (+370686) 74252, el. p. a.kaziene@atamis.lt.

Planavimo tikslai:

1. sudaryti sąlygas darniai valstybės teritorijos raidai, nuosekliai erdvinės ir funkcinės integracijos politikai įgyvendinti, teritorijų sanglaudai; kompleksiskai spręsti socialinius, ekonominius, ekologinius uždavinius;
2. nustatyti gyvenamųjų vietovių, inžinerinės ir socialinės infrastruktūros, kitų valstybei svarbių socialinės ekonominės veiklos sričių vystymo ir įgyvendinimo gaires, numatyti plėtrai reikalingas teritorijas;
3. Sudaryti sąlygas racionaliam gamtinių ir energijos išteklių naudojimui ir atkūrimui;
4. numatyti šalies gamtinio ir kultūrinio kraštovaizdžio savitumo, gamtos ir nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimą, tikslingą naudojimą ir pažinimą, ekologinei pusiausvyrai būtino gamtinio karkaso formavimą;
5. kurti sveiką, saugią, darnią gyvenamąją aplinką ir visavertes gyvenimo sąlygas gyvenamosiose vietovėse;
6. sudaryti sąlygas privačioms investicijoms, kuriančioms socialinę ir ekonominę gerovę, tinkamos kokybės gyvenimo sąlygas;
7. derinti fizinių ir juridinių asmenų ar jų grupių, savivaldybės ir valstybės interesus dėl teritorijos naudojimo ir veiklos plėtojimo teritorijoje sąlygų;
8. sudaryti sąlygas racionaliam žemės naudojimui ir žemės ūkio veiklai skatinti;

Planavimo uždaviniai:

1. suformuoti planavimo lygmenį atitinkančias teritorijos funkcinio ir erdvinio vystymo kryptis;
2. optimizuoti planuojamos teritorijos urbanistinę struktūrą, socialinę ir inžinerinę infrastruktūrą, numatyti jų atsparumo ekstremaliems klimato reiškiniams stiprinimo priemones;

3. numatyti racionalaus žemės gelmių išteklių, žemės ūkio naudmenų, miškų, kitų gamtos išteklių išsaugojimo ir naudojimo, klimato kaitos poveikio švelninimo, gamtinio karkaso formavimo, gamtos ir nekilnojamojo kultūros paveldo, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimo priemonės, optimalią kraštovaizdžio struktūrą;
4. detalizuoti atitinkamų aukštesnio lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendinius (patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 789 „Dėl Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano patvirtinimo“) Lietuvos Respublikos bendrojo plano sprendiniais;
5. nustatyti Jurbarko rajono savivaldybės urbanistinių centrų socialinės infrastruktūros sistemos vystymo reikalavimus, detalizuojant valstybės lygmens bendrųjų planų privalomas teritorijų naudojimo nuostatas;
6. patikslinti valstybės dalies bendrajame plane numatomų urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų vystymo poreikius;
7. numatyti Jurbarko rajono savivaldybei, valstybei svarbių objektų išdėstymą, svarbiems objektams rezervuotinas teritorijas;
8. nustatyti žemės ūkio paskirties teritorijų vystymo ir formavimo kryptis;
9. numatyti žemės ūkio paskirties teritorijose pramonės ir sandėliavimo teritorijų vystymą;
10. numatyti siūlomų apželdinti mišku teritorijų bei miško naudmenų pavertimo kitomis naudmenomis teritorijų išdėstymą;
11. nustatyti gyvenamųjų vietovių kraštovaizdžio savitumui svarbias teritorijas, antropogeninius ir gamtinius elementus, vertingą kraštovaizdį reprezentuojančias apžvalgos vietas ir iš jų atsiveriančias panoramas, numatyti jų vizualinę apsaugą;
12. numatyti ypatingų inžinerinių statinių išdėstymą, pažymint visus esamus, rengiamu bendroju planu ir kitais teritorijų planavimo dokumentais numatomus 30 m ir aukštesnius ypatingus inžinerinius statinius, kuriems aptarnauti reikalingas ne didesnis kaip 0,01 ha žemės plotas, kuriam Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 40 straipsnio 6 dalies 2 punkte numatytu atveju neformuojamas atskiras žemės sklypas;
13. numatyti Nemuno upės kaip vandens kelio ir jo pakrančių įveiklinimo galimybes;
14. įvertinti Jurbarko miesto ir Viešvilės miestelio aplinkkelius, jų būtinumą, pateikti galimus šių sprendinių atsisakymo variantus;
15. numatyti atsinaujinančių išteklių energetikos objektų statybą (išskyrus atvejus, numatytus Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme);
16. tikslinti Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos funkcinį zonavimą;
17. tikslinti Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos gyvenamųjų vietovių sistemą – savivaldybės urbanistinių centrų sistemą ir jų funkcinius ryšius, savivaldybės urbanistinių centrų vystymo galimybes ir urbanizuotų teritorijų prioritetinės plėtros kryptis;
18. nustatyti inžinerinės ir socialinės infrastruktūros vystymo principus (ar jos išdėstymo reikalavimus), inžinerinių komunikacijų koridorius;

19. išskirti urbanizuotas, urbanizuojamas ir neurbanizuojamas teritorijas (arba nurodyti urbanizuotų teritorijų plėtros kryptis), nustatyti prioritетinės plėtros teritorijas ir galimą plėtros apimtį, prioritетines ir kitos galimos veiklos, prioritетinius savivaldybės infrastruktūros vystymo etapus;
20. numatyti teritorijas, kurioms būtina rengti vietovės lygmens bendruosius planus masteliu M 1:2 000-10 000.
21. nustatyti ir suplanuoti susisiekimo infrastruktūros vystymo kryptis ir galimybes, įvertinti susisiekimą sausumą, vandeniui ir oru, kitas susisiekimo teritorijas, įvertinant darnaus judumo principus;
22. numatyti racionalias žemės gelmių išteklių (naudingųjų išteklių) išsaugojimo ir naudojimo priemones bei teritorijas;
23. numatyti teritorijas, kuriose būtų numatytas apželdinimas mišku;
24. įvertinti esamų turistinių trasų, rekreacinių zonų išdėstymą ir numatyti jų plėtros kryptis;
24. nustatyti privalomuosius rodiklius želdynų plotams, atsižvelgiant į želdinių tipus;
25. įvertinti galiojančius specialiuosius planus ir integruoti aktualius jų sprendinius į rengiamą bendrąjį planą;
26. tikslinti kolektyvinių sodų konversijos į gyvenamąsias teritorijas galimybes, nustatyti specifinius reglamentus, skatinti konsoliduoti teritorijas.

Planavimo procesas:

Planuojamas laikotarpis: numatomas ne trumpesnis kaip 10 – 15 metų.

SPAV reikalingumas: Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas (toliau - SPAV) atliekamas.

Planavimo proceso etapai: parengiamasis, rengimo ir baigiamasis.

Koncepcijos rengimas: teritorijos vystymo koncepcija bus rengiama.

Koncepcijos nepriklausomas profesinis vertinimas: koncepcijos nepriklausomas profesinis vertinimas nebus atliekamas.

Planuojama teritorija: apie 1509 ha.

BENDRŲJŲ SPRENDINIŲ FORMAVIMO STADIJOS RENGIMO IR SPRENDINIŲ TAIKymo REIKALAVIMAI

Bendrųjų sprendinių formavimo stadijos rengimo reikalavimai

- 1) Bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje, atsižvelgiant į konkrečius visuomenės poreikius, socialinius, ekonominius savivaldybės teritorijos ypatumus ir jai taikomas strateginio planavimo dokumentų nuostatas, nustatomos planuojamos teritorijos planinės ir erdvinės struktūros vystymo kryptys, naudojimo ir apsaugos principai.
- 2) Bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje parengiama bendrojo plano koncepcija.
- 3) Koncepcijos nepriklausomas profesinis vertinimas nebus atliekamas.
- 4) Bendrojo plano koncepciją sudaro aiškinamasis raštas ir brėžiniai. Bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje parengiamos koncepcijos dvi plėtros alternatyvos.
 - I ALTERNATYVA – NUOSAIKIOS PLĖTROS
 - II ALTERNATYVA – OPTIMALIOS PLĖTROS
- 5) Bendrųjų sprendinių formavimo grafiniai sprendiniai rengiami mastelyje M 1:50 000.
- 6) Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano (T00087007), patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės Seimo 2021 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 789) sprendiniais, savivaldybės teritorijos vystymo koncepcijos brėžinyje nurodomi principinės planuojamos teritorijos vystymo kryptys:
 - erdvinės ir funkcinės struktūros vystymo kryptys;
 - funkcinis teritorijų zonavimas;
 - urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų tvarkymo režimų nustatymas;
 - urbanizuojamų teritorijų prioritetinė plėtra;
 - gamtinės aplinkos ir kraštovaizdžio vystymo kryptys;
 - nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos kryptys;
 - socialinės ir ekonominės aplinkos vystymo kryptys;
 - susisiekimo sistemos vystymo kryptys;
 - inžinerinės infrastruktūros vystymo kryptys;
 - rekreacijos ir turizmo vystymo kryptys.
- 7) Vadovaujantis Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 (2014 m. gruodžio 23 d. nutarimo Nr. 1467 redakcija) bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje rengiamas plėtros alternatyvų strateginis pasekmių aplinkai vertinimas ir pasirenkama optimaliausia plėtros alternatyva.
- 8) Rengimo etapo bendrųjų sprendinių formavimo stadijos sprendiniams (koncepcijai) turi raštu pritarti planavimo organizatorius ir savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas, atliekantis savivaldybės vyriausiojo architekto funkcijas.

Bendrųjų sprendinių formavimo sprendinių taikymo reikalavimai

- 1) Bendrųjų sprendinių formavimo sprendiniai rengiami 10 metų laikotarpiui.
- 2) Bendrojo plano bendrųjų sprendinių formavimo sprendiniai tikslinami ir detalizuojami sprendinių konkretizavimo stadijoje. Galimas neesminis bendrųjų sprendinių tikslinimas su sąlyga, kad nekinta bendrųjų sprendinių formavimo esmė.

ESAMOS BŪKLĖS ĮVERTINIMO IŠVADOS

Gyvenamųjų vietovių sistema

Jurbarko rajono savivaldybė yra didžiausia Tauragės apskrityje pagal teritorijos dydį. Savivaldybės teritorijos plotas – 1507 kv.km., kas sudaro 34,17 proc. Tauragės apskrities teritorijos ir 2,31 proc. Lietuvos Respublikos teritorijos.

VĮ „Registro centras“ 2023 m. sausio 1 d. duomenimis savivaldybėje įregistruotos 374 kaimiškos gyvenamosios vietovės, iš kurių 2021 metų pradžioje 31 gyvenamoji vietovė turėjo daugiau kaip 100 gyventojų, o 13 yra nacionalinio lygmens funkcinės ašies (sutampa su krašto keliu Nr. 141) įtakos zonoje arba jo gretimybėje (Jurbarko ir Smalininkų miestai, Seredžiaus, Veliuonos, Raudonės ir Viešvilės miesteliai, Jurbarkų, Dainių, Rotulių, Skirsnemunės, Pilies I, Raudonėnų ir Klausučių kaimai).

Nustatyta, kad nagrinėjamu laikotarpiu neigiamą gyventojų pokytį turėjo visos gyvenamosios vietovės, kurioms buvo numatytos plėtros teritorijos BP-2007, išskyrus dvi: Smalininkų m. (+65 proc.), Antšvenčių k. (+6 proc.). Savivaldybės teritorijoje padidėjo gyvenamųjų vietovių be gyventojų skaičius. Ženkliai gyvenamųjų vietovių be gyventojų mažėjo Šimkaičių (nuo 12 iki 22 vietovių) ir Raudonės (nuo 5 iki 10 vietovių) seniūnijų teritorijose. Visose seniūnijose konstatuojamas gyventojų skaičiaus mažėjimas.

Funkcinė struktūra

Jurbarko rajono savivaldybės teritorijoje plėtojamos miškų ūkio, vandens ūkio, žemės ūkio, konservacinės paskirties ir kitos pagrindinės žemės naudojimo paskirties teritorijos. Jurbarko rajono savivaldybėje susiklosčiusi naudmenų struktūra ir joje plėtojama funkcinė struktūra atitinka agrarinės savivaldybės plėtojimo kryptį ir sąlygas, kurios nustatytos Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane.

Utenos rajono savivaldybės teritorijoje vyrauja žemės ūkio naudmenos, kurios užima 53,7 proc. savivaldybės teritorijos. Nagrinėjamu laikotarpiu savivaldybėje mažėjo žemės ūkio (-0,37 proc.), miško (-1,69), kelių (-8,04 proc.) ir vandenų (-7,40 proc.) naudmenų plotai, tačiau didėjo užstatytų teritorijų (+12,23 proc.), ir kitos žemės (+52,06 proc.) naudmenos.

Jurbarko rajono savivaldybėje išskiriamos 70 kompaktiškai užstatytų teritorijų, kurios išsidėsto visose savivaldybės seniūnijose ir kurios užima 3034,82 ha teritoriją. Iš jos kompaktiškai užstatytos teritorijos kaimiškoje teritorijoje užima 879,13 ha plotą, kad sudaro 29 proc. visų savivaldybėje užstatytų teritorijų. Daugiausia kompaktiškai užstatytų teritorijų kaimo gyvenamosiose teritorijose (19) išsidėsto Jurbarkų seniūnijoje.

BP-2007 plėtra numatyta 34 urbanizuojamose funkcinėse zonose, kurių plotas apie 14363 ha, t. y. 10 kartų didesnis nei esamų kompaktiškai užstatytų teritorijų užimtas plotas. Miestelių plėtros teritorijos, kurios suplanuotos BP-2007, trys ir daugiau kartų viršija miestelių esamų kompaktiškai užstatytų teritorijų plotą. BP-2007 numatyta urbanistinė plėtra viršija realų poreikį. BP-2007 suplanuota urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų plėtra yra perteklinė. Suplanuotų plėtros zonų plotas turi būti optimizuotas, o pagrindinis dėmesys skirtas savivaldybės socioekonominį vystymą stiprinančioms kryptims formuoti: plėtoti turizmo ir rekreacijos ūkinės veiklas, sudaryti teritorines prielaidas pramonės ir sandėliavimo ūkinei veiklai.

Erdvinė struktūra

Jurbarko rajono savivaldybės erdvinę struktūrą formuoja funkciniai ryšiai (urbanistinės integracijos ašys) ir urbanistiniai centrai. Savivaldybės teritorijoje išskiriami nacionaliniu, regioniniu ir savivaldybės lygmeniu veikiantys vidiniai ir išoriniai funkciniai ryšiai, kurie formuojami esamų transporto koridorių pagrindu. Šiais ryšiais realizuojamas susisiektis tarp Jurbarko miesto - lokalinio centro su pagrindiniais vietiniais centrais, sukuriama ryšiai tarp jų ir su regioniniu bei nacionaliniu lygmeniu veikiančiais funkciniais ryšiais.

Jurbarko rajono savivaldybės teritorijoje išskirti nacionaliniu lygmeniu veikiantys funkciniai ryšiai: *Kaunas – Jurbarkas – Tauragė – Klaipėda; Kaunas – Jurbarkas – Tauragė – Telšiai – Plungė – Klaipėda; Marijampolė – Šakiai – Jurbarkas – Tauragė*; regioniniu lygmeniu veikiantys funkciniai ryšiai: *Kaunas – Jurbarkas – Raseiniai – Kėdainiai; Kaunas – Šakiai – Jurbarkas – Tauragė – Klaipėda; Lazdijai – Marijampolė – Šakiai – Jurbarkas – Tauragė – Pagėgiai*.

Urbanistinę struktūrą Jurbarko rajono savivaldybės teritorijoje formuoja 10 urbanistinių centrų: *Jurbarkas* – savivaldybės centras ir vietiniai centrai: Jurbarko m., Smalininkų m., Eržilko mst., Raudonės mst., Seredžiaus mst., Šimkaičių mst., Veliuonos mst., Viešvilės mst., Juodaikių k., Skirsnemunės k. ir Girdžių k..

Gamtinė aplinka, kraštovaizdis

Rajono teritorijai būdingas lygus, vietomis silpnai banguotas reljefas, kurį pajvairina Nemuno, Dubysos ir kitų mažesnių upių slėniai. Paviršiniai vandenys priklauso Nemuno upių baseino rajone esantiems pabaseiniams: didžioji Jurbarko rajono teritorijos dalis Nemuno mažųjų intakų (Mituvos, Armenos, Viešvilės ir kt), o šiaurinė dalis ir pats rytinis pakraštys - Jūros ir Dubysos. Santykinai natūralios (vyraujančio gamtinio pobūdžio) teritorijos užima apie 45% savivaldybės teritorijos ploto, yra itin svarbios palaikant ekologinį stabilumą, o kartu ir rekreacinį patrauklumą. Jurbarko rajono savivaldybėje miškai (miško žemė) užima daugiau nei trečdalį teritorijos ploto – miškingumas siekia 37,5% ir yra didesnis už vidutinį šalyje (33%). Specialus apsaugos ir naudojimo režimas yra nustatytas 4,9% rajono teritorijos ploto užimančioms ypač saugomoms ir apie 69% teritorijos ploto užimančioms gamtinio karkaso teritorijoms. Saugomų teritorijų ploto rodiklis Jurbarko rajono savivaldybėje yra daugiau nei tris kartus mažesnis už vidutinį šalyje (17,6%) ir rodo nepakankamą saugomų teritorijų tinklo išvystymą. Gamtinio kraštovaizdžio požiūriu su didesniu vizualiniu estetiniu potencialu rajono teritorijoje yra susiję Nemuno ir Dubysos upių slėniai – čia yra išskiriamas ypač saugomo šalies vizualinio estetinio potencialo arealas – *Dubysos ir Nemuno santakos senslėniai*. Jurbarko rajono savivaldybės teritorijoje yra nustatyti 9 vertingiausių šalies kraštovaizdžio panoramų apžvalgos taškai, kurie visi yra minėto ypač saugomo šalies vizualinio estetinio potencialo arealo ribose.

Nekilnojamasis kultūros paveldas

Jurbarko rajono savivaldybė pasižymi kultūros vertybių gausa ir reikšmingumu. 2023 m. kovo 21 d. duomenimis, Jurbarko rajono savivaldybės teritorijoje yra registruotos 334 nekilnojamosios kultūros vertybės (37 iš jų – Jurbarko mieste). Jurbarko rajono savivaldybės teritorijoje KVR yra registruotas 33 kompleksai su 126 į kompleksą įeinančiais objektais ir 135 pavieniai objektai. Teritorijoje taip pat yra registruotos 4 vietovės tipo kultūros vertybės. Valstybės saugomais paskelbti 13 kompleksinių objektų ir 122 pavieniai objektai.

Jurbarko rajono savivaldybės pietinė teritorijos dalis patenka į *Kauno krašto ir Panemunės nacionalinės reikšmės kultūros paveldo arealą*, kuris turi didelį rekreacinį ir turistinį potencialą pasižymintį archeologinio paveldo gausa: senovės gyvenviečių, piliakalnių, pilkapių, alkakalnių. Pietinėje savivaldybės dalyje išskiriami archajiškasis, kaimiškasis ir miestiškasis kultūriniai kraštovaizdžiai. Dominuoja archajiškasis kraštovaizdis. Jurbarko ir Smalininkų miestų, Skirsnemunės kaimo, Veliuonos ir Eržvilko miestelių teritorijos patenka į miestiskąjį kultūrinį kraštovaizdį.

Demografinė situacija

Jurbarko rajono savivaldybės gyventojų skaičius mažėja. Tai lemiamą tiek natūralios gyventojų kaitos, tiek migracijos procesų, sąlygojančių ne tik bendrą gyventojų skaičiaus mažėjimą, bet ir neigiamus gyventojų amžiaus struktūros pokyčius. Demografinė padėtis Jurbarko rajono savivaldybėje pastaraisiais metais keitėsi neigiama kryptimi ir žymiai didesne apimtimi nei buvo prognozuota 2007 m. Dabartinis gyventojų skaičiaus yra apie 8 tūkst. mažesnis nei prognozuota.

Gyvenamasis fondas

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2022 m. pradžioje gyvenamasis Jurbarko rajono savivaldybės fondas siekė 1 025,25 tūkst. m², bendras būstų skaičius - 14 098 vnt. 61,52 proc. viso Jurbarko rajono savivaldybės gyvenamojo fondo sukoncentruota kaimo gyvenamosiose vietovėse. Mažėjant gyventojų skaičiui gerėja santykinis apsirūpinimo būstu rodiklio reikšmės, be to, šios reikšmės yra santykinai aukštos visos šalies kontekste. Nepaisant to, gyvenamojo fondo augimas yra santykinai lėtas.

Gyvenamasis fondas Jurbarko rajono savivaldybėje neaugo apimtimis, atitinkančiomis prognozuotas 2007 m. Jurbarko rajono savivaldybės bendrojo plano sprendiniuose, kuriuose numatyta, kad gyvenamasis fondas iki 2017 m. išaugs nuo 893,3 tūkst. m² iki ne mažiau nei 1 108,3 tūkst. m², o faktiškai iki 2022 m. Jurbarko rajono savivaldybėje pasiektas gyvenamojo fondo dydis siekė 1 025,5 tūkst. m².

2022 m. pradžioje vienam Jurbarko rajono savivaldybės gyventojui teko 41,6 m² naudingo ploto. Toks ploto, tenkančio vienam Jurbarko rajono savivaldybės gyventojui, dydis yra didesnis (8,1 m²) nei Jurbarko rajono savivaldybės bendrojo plano sprendiniuose 2007 metais prognozuotas rodiklis 2017 m.

Naujų reikalingų gyvenamųjų teritorijų plotas, prognozuotas Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniuose 2017 m. (nuo 252 iki 282 papildomų ha nuo 2007 m. iki 2017 m.) neatitinka faktiškai stebimam augimui, kadangi per 2017–2023 m. laikotarpį pastatų užstatytas plotas didėjo apie 1 ha per metus, atitinkamai bendras gyvenamųjų teritorijų plotas negalėjo didėti numatytais tempais.

Vertinant žemės sklypų informaciją, pastebėtina, kad per 2017–2023 m. laikotarpį namų valdos sklypų plotas Jurbarko rajono savivaldybėje vidutiniškai didėjo 14,5 ha per metus, t. y. nuo 1,7 iki 1,9 karto mažiau ne prognozuota.

Socialinė aplinka

Jurbarko rajono savivaldybei būdingas santykinai platus visų socialinės srities (švietimo ir ugdymo, socialinių paslaugų, kultūros, sveikatos priežiūros) įstaigų tinklas, kuris santykinai stabilios paklausos sąlygomis kiekybiškai ir, išskirtina, kokybiškai tenkina visos Jurbarko rajono savivaldybės gyventojų, kartais ir kitų šalies savivaldybių gyventojų, poreikius. Atsižvelgiant į tokią situaciją netikslinga numatyti didelės socialinės infrastruktūros plėtros, tačiau atsižvelgiant į didėjančią paklausą, tikslinga įvertinti poreikį vystyti socialinių paslaugų infrastruktūrą:

- švietimo įstaigų sistema vertinama kaip optimali ir atitinka plėtros poreikius, kiekviena iš įstaigų turi aiškią orientaciją ir švietimo lygmenį, įstaigos į išsidėsčiusios tolygiai planuojamos teritorijos dalyje, pasižymi aiškiais funkciniais ryšiais ir funkcionalumo geografinę aprėptimi;
- kultūros įstaigų tinklas yra santykinai plačios aprėpties, o paklausa jų paslaugoms nepaisant gyventojų skaičiaus mažėjimo ir neigiamų *force majeure* veiksnių įtakos, tikėtina, gali būti vertinama kaip stabili Kultūros infrastruktūros objektų tinklas laikytinas optimaliu;
- sveikatos įstaigų tinklas vertinamas kaip optimalus, galintis patenkinti visos Jurbarko rajono savivaldybės, o esant poreikiui, dalinai ir kitų šalies savivaldybių generuojama sveikatos priežiūros kiekybinę paklausą;
- socialines paslaugas teikiančių įstaigų tinklas Jurbarko rajono savivaldybėje laikytinas patenkinamu, kadangi atitinka sąlyginai stabilią paklausą tokio tipo paslaugoms. Be to, toks tinkas ir paslaugų spektras grindžiamas visai šaliai būdingu poslinkiu nuo stacionarių prie nestacionarių paslaugų, nuo institucinio prie bendruomeninio paslaugų pagrindo. Analizė rodo tinklo efektyvumo augimą, kuris privalo būti užtikrintas ir ateityje, atsižvelgiant į tendencijas ir poreikius.

Ekonominė aplinka

Jurbarko rajono savivaldybės ūkinėje sistemoje dominuoja smulkus verslas (mažų įmonių 85,7 proc.), kuriose dirbo 916 darbuotojų, tuo tarpu geriausiais ekonominės veiklos rezultatais pasižymintys subjektai išsiskiria eksteritorine veiklos specifika. 11,3 proc. savivaldybėje teritorijoje registruotų įmonių įdarbino nuo 10 iki 49 darbuotojų, 2,9 proc. — nuo 50 iki 249, o 1 įmonėje dirbo daugiau nei 1000 tūkst. darbuotojų.

Jurbarko rajono savivaldybė pasižymi didėjančiu ekonominiu aktyvumu, žymimu augančiu veikiančių ūkio subjektų skaičiumi. Nors investicinis Jurbarko rajono savivaldybės patrauklumas auga, tiesioginių užsienio investicijų lygis vertintinas kaip santykinai žemas. Tai yra dėsninga, atsižvelgiant į objektyvią Jurbarko rajono savivaldybės padėtį, kuri, iš kitos pusės lemia didelį turistinės ir rekreacinės veiklos potencialą, taip pat žemės ūkio plėtojimo potencialą, kurio Jurbarko rajono savivaldybė vis dar neišnaudoja.

Nustatyta, kad turistų aptarnavimui reikalinga papildoma infrastruktūra ir poilsio, rekreacinių ir pramogų veiklų pasiūla, kuri šiandien nepakankama. Jurbarko rajono savivaldybėje, atsižvelgiant į kraštovaizdžio, geografines savybes, kultūros vertybių gausą, nėra suformavusios pakankamos lydinčios poilsio ir rekreacinių paslaugų pasiūlos. Vertinimo metu siūlomos įvairios pramogos lankytojams neleidžia suformuoti tvarios turistinės bazės ir atvykstančių į Jurbarko rajono savivaldybės teritoriją turistų skaičius yra santykinai mažas, vertinant per potencialo prizmę. Tai vertintina neigiamai, kadangi turistinio potencialo išnaudojimas yra itin svarbus būtent Jurbarko rajono savivaldybės atveju.

Jurbarko rajono žemės našumo balas yra pakankamai aukštas ir siekia 49,77, tačiau vyraujant našiam pagrindui, žemės ūkis šioje savivaldybėje nepriskirtinas prie labiausiai išvystytų ūkio sektorių savivaldybėje.. 2023 m. duomenimis Jurbarko rajono savivaldybėje buvo įregistruotas 1721 ūkininkų ūkis. 30,97 proc. visų ūkių sudarė smulkūs 1-5 ha ploto ūkiai. Nepaisant žemės našumo ir derlingumo, Jurbarko rajono savivaldybė nelaikytina santykinai agrarine, o ūkių skaičius joje mažėja.

Susisiekimo infrastruktūra

Jurbarko rajono transportiniai ryšiai yra realizuojami automobilių keliais. Rajono teritoriją kerta 5 krašto ir 17 rajoninių kelių. Valstybinių kelių tinklo karkasą papildo vietinės reikšmės keliai, kurių rajone įrengta apie 1080 km.

Rajonas pasižymi gerai išvystytu valstybinės reikšmės kelių tinklu, kuris tiek kiekybiniais rodikliais, tiek ir vertinant susisiekimo tarp stambesnių gyvenviečių galimybes, yra pakankamas. Esamas valstybinės reikšmės automobilių kelių tinklas efektyviai aptarnauja rajono savivaldybės teritoriją ir yra pakankamas perspektyviniam laikotarpiui.

Rajoninių kelių struktūroje apie 44 proc. (apie 153 km) kelių turi žvyro dangą. Vietinės reikšmės kelių struktūroje vyrauja keliai su žvyro danga, kurie sudaro apie 77 proc. nuo visų vietinės reikšmės kelių.

Automobilių kelių ilgis tenkantis 1000 gyv. (62,1 km/1000 gyv.) ženkliai išsiskiria iš šalies vidurkio (30,3 km/1000 gyv.). Tokį didelį skirtumą, pagrinde lemia tankus kelių tinklas bei mažas gyventojų tankis – 16,4 gyv./km² (šalies vidurkis 43,0 gyv./km²).

Jurbarko rajono savivaldybės keliuose per pastaruosius 10 metų žuvo 17 asmenų, eismo įvykiuose buvo sužeisti 199 asmenys. Vertinant pastarųjų metų duomenis matyti, kad situacija rajone palengva gerėja, t.y. mažėja sužeistųjų ir žuvusiųjų skaičius. Transporto kompetencijų agentūros duomenimis, rajone „juodųjų dėmių“ nėra.

Rajone yra įrengtos 4 elektromobilių įkrovos stotelės: 2 Jurbarko mieste ir po vieną Raudonėje bei Veliuonoje. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos duomenimis, 2023 balandžio 1 d. rajone buvo registruoti 39 elektromobiliai/hibridiniai automobiliai, kuriems reikalinga įkrova.

Savivaldybėje, vidutiniškai vienas gyventojas per metus atlieka iki 9 kelionių autobusu. Gana žemas viešojo transporto rodiklis rodo, kad gyventojai nėra linkę rinktis viešojo transporto dėl nedidelių atstumų, maršrutų aptarnavimo intensyvumo bei patogumo.

Jurbarko rajone dviračių takų tinklas nėra išplėtotas ir neturi rišlios sistemos, išskyrus Jurbarko miestą ir jo priemiesčius, kur takų tinklas gana gerai išvystytas kaip turistinė ar laisvalaikio infrastruktūra.

Oro transportas rajone nėra išvystytas, arčiausiai esantys tarptautiniai oro uostai yra Kaune ir Palangoje.

Rajono teritorijos šiaurinę dalį kerta geležinkelio linija Tilžė-Radviliškis. Vadovaujantis AB Lietuvos geležinkeliai duomenimis, artimiausiu metu geležinkelio infrastruktūros plėtra nenumatoma.

Jurbarko rajone yra įrengtos 7 prieplaukos: Seredžiaus mobili prieplauka (neeksploatuojama), Veliunos mobili prieplauka, Raudonės prieplauka (neeksploatuojama), Pilies mobili prieplauka, Kalnėnų mobili prieplauka, Jurbarko prieplauka, Jurbarko krovininė prieplauka (neeksploatuojama), Mituvos mobili prieplauka.

Nemuno upės potencialas nėra aktyviai išnaudojamas krovinių pervežimui, t. y. vidutiniškai per metus pervežama apie 100 tūkst. tonų krovinių. Vidaus vandenų transportas turėtų būti plėtojamas kaip aplinkai nekenksminga ir saugi kelių transporto alternatyva.

Vandentvarka

Rajone eksploatuojamos 37 vandenvietės, 74 arteziniai gręžiniai, 19 vandens gerinimo įrenginių, 14 nuotekų valymo įrenginių, 49 nuotekų perpumpavimo stotys ir apie 306 km vandentiekio ir apie 153 km nuotekų tinklų. Jurbarko rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra vykdoma vadovaujantis Jurbarko rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiuoju planu, kuriame nustatytos 42 viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijos, kuriose (ar jų dalyse) numatomas centralizuotas vandens tiekimas ir/ arba nuotekų tvarkymas. Jurbarko rajone prie centralizuotos vandens tiekimo sistemos yra prisijungę apie 79 proc. rajono gyventojų, prie centralizuotos nuotekų tvarkymo sistemos - apie 63 proc. rajono gyventojų.

Jurbarko rajone nustatyta viena aglomeracijos teritorija „Jurbarko aglomeracija“, kurioje susidaro 2000 ir daugiau gyventojų ekvivalentų atitinkanti tarša. Nustatytos aglomeracijos ribos sutampa su Jurbarko m., Dainių k., Jurbarkų k., Klišių k., Naujasodžių k. ir Rotulių k. viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijomis.

Energetika

110 kV elektros perdavimo tinklų pralaidumai Jurbarko rajono savivaldybės teritorijoje yra beveik išnaudoti, todėl ateityje tikslinga numatyti 110 kV elektros perdavimo tinklų plėtrą. Prie 330 kV tinklų gamintojų kol kas nėra prijungta. Po sinchronizacijos projekto įgyvendinimo atsiras galimybė prijungti papildomas saulės ir vėjo elektrinių galias prie 330 kV tinklo.

Jurbarko rajono šilumos ūkio sistema vystoma vadovaujantis 2015 m. lapkričio 26 d. Jurbarko rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T2-318 patvirtintu Jurbarko rajono šilumos ūkio specialiuoju planu. Rajone veikia 4 šilumos tiekėjai: AB „Kauno energija“ (veiklą vykdo Jurbarke), AB „Požeminiai darbai“ (veiklą vykdo Viešvilės mst.), VBI Smalininkų technologijų ir verslo mokykla (veiklą vykdo Smalininkų m.) ir UAB „Jurbarko komunalininkas“ (eksploatuoja 13 centralizuoto šilumos teikimo sistemų). Likusiose gyvenamosiose teritorijose šiluma gaminama individualiose katilinėse ar įrenginiuose.

Dujotiekio tinklai yra išvystyti tik Jurbarko mieste. Jurbarko miestas pradėtas dujofikuoti nuo 2007 metų. Gamtinės dujos miestui yra tiekiamos iš Jurbarko dujų skirstymo stoties esančios už miesto administracinių ribų. Esami dujų skirstymo stoties pajėgumai tenkina miesto poreikius. Gamtinės dujos miestui tiekiamos iš dujų skirstymo stoties esančios už miesto administracinių ribų. Esama dujotiekio schema leidžia dujofikuoti naujus objektus tiek iš vidutinio slėgio, tiek iš mažo slėgio dujotiekio. Dujų skirstymo tinklų techninis stovis geras. Likusiose rajono gyvenamosiose teritorijose dujotiekio tinklų įrengta nėra.

Komunalinės atliekos

Atliekų tvarkymo sistemos organizavimo, atliekų tvarkymo ir vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surikimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymo įmokos administravimo funkcijas atlieka UAB Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras. Atliekų tvarkymo sistemos organizavimą, komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimą reglamentuoja Jurbarko rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014-2020 metų planas bei Jurbarko rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklės. Jurbarko rajone atliekų tvarkymo paslauga yra teikiama visiems atliekų turėtojams.

Atsinaujinančių išteklių energetika

Jurbarko rajone AEI plėtra vykdoma vadovaujantis Inžinerinės infrastruktūros vystymo vėjo ir saulės elektrinių įrengimo Jurbarko rajono savivaldybėje specialiojo plano sprendiniais, patvirtintais 2022 m. lapkričio 24 d. Jurbarko rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T2-263.

Turizmas

Turizmo vystymo srityje Jurbarko rajono savivaldybė yra nacionaliniu mastu svarbioje šalies dalyje, pasižymi nekilnojamojo kultūros paveldo sankaupomis, dideliu lankytinų vietovių ir objektų skaičiumi. Savivaldybėje paslaugas teikia 28 apgyvendinimo ir 15 maitinimo įstaigų. Įvertinant didelį turistinį ir rekreacinį teritorijos potencialą, Jurbarko savivaldybėje nėra pakankamos poilsio ir rekreacinių paslaugų pasiūlos. Turistų aptarnavimui reikalinga papildoma infrastruktūra, poilsio, rekreacinių ir pramogų veiklų pasiūla.

1. ERDVINĖS IR FUNKCINĖS STRUKTŪROS VYSTYMO KRYPTYS

1.1. ERDVINĖS STRUKTŪROS VYSTYMO KRYPTYS

Lietuvos Respublikos ir savivaldybių teritorijų erdvinės struktūros vystymo kryptys nustatytos Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane (T00087007), kuris patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės Seimo 2021 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 789. Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane detalizuojama Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane suformuota erdvinė struktūra ir Nacionaliniame kraštovaizdžio plane numatyta bendrųjų strategijų teritorijos raidos sistema socialinėje, ekonominėje ir subalansuotos urbanistinės plėtros plotmėse. Šių tikslų siekiama optimizuojant urbanistinės plėtros mastą per hierarchizuotą urbanistinių centrų, kompaktiškai užstatomų teritorijų subalansuotą plėtrą ir funkcinių ryšių ašių sistemą.

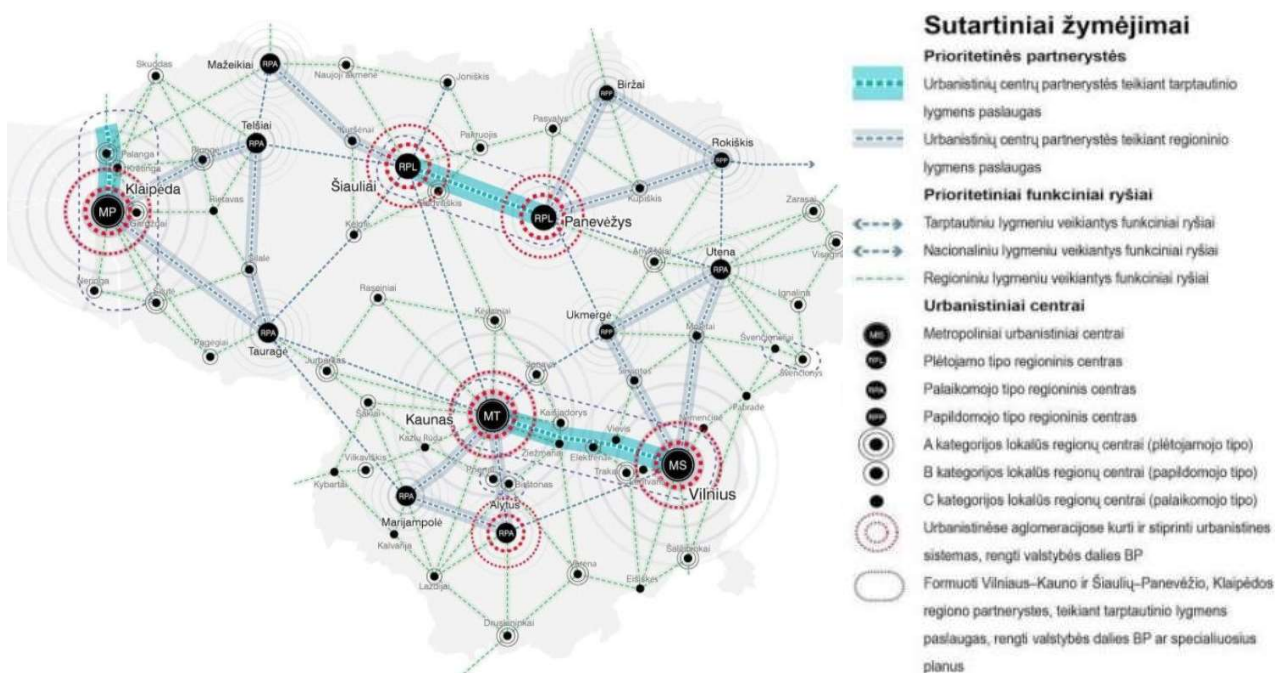
Funkciniai ryšiai

Bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje formuojami šalies, regioniniu ir savivaldybės lygmeniu veikiantys vidiniai ir išoriniai funkciniai ryšiai, kurie formuojami esamų transporto koridorių pagrindu, kuriais realizuojamas susisiekimas tarp Jurbarko rajono savivaldybės urbanistinių centrų, sukuriama ryšiai tarp jų ir su regioniniu lygmeniu veikiančiais funkciniais ryšiais. Nacionaliniu, regioniniu ir savivaldybės lygmeniu veikiančių ryšių poveikio zonose formuojasi Jurbarko rajono savivaldybės urbanistinė sistema.

Funkcinių ryšių vystymo kryptys I-oje ir II-oje alternatyvoje išlieka analogiškos.

1.1.1 lentelė. Jurbarko rajono savivaldybės teritorijoje išskirti funkciniai ryšiai:

Funkcinio ryšio lygmuo	Funkciniai ryšiai
Nacionalinis lygmuo	<ul style="list-style-type: none"> – Kaunas – Jurbarkas – Tauragė – Klaipėda; – Kaunas – Jurbarkas – Tauragė – Telšiai – Plungė – Klaipėda; – Marijampolė – Šakiai – Jurbarkas – Tauragė.
Regioninis lygmuo	<ul style="list-style-type: none"> – Kaunas – Jurbarkas – Raseiniai – Kėdainiai; – Kaunas – Šakiai – Jurbarkas – Tauragė – Klaipėda; – Lazdijai – Marijampolė – Šakiai – Jurbarkas – Tauragė – Pagėgiai.
Savivaldybės lygmuo - vidiniai funkciniai ryšiai	<ul style="list-style-type: none"> – Jurbarkas – Girdžiai – Eržvilkas; – Jurbarkas – Girdžiai – Vaidžgiris – Šimkaičiai – Stakiai – Veliuona; – Veliuona – Stakiai – Šimkaičiai – Vaidžgiris – Eržvilkas.
Savivaldybės lygmuo - išoriniai funkciniai ryšiai	<ul style="list-style-type: none"> – Jurbarkas – Eržvilkas – Tauragė; – Jurbarkas – Eržvilkas – Raseiniai; – Raseiniai – Eržvilkas – Tauragė; – Veliuona – Raseiniai; – Veliuona – Juodaičiai – Raseiniai; – Seredžius – Raseiniai.

1.1.1 pav. Nacionalinio ir regioninio lygmenų urbanistinės struktūros schema
(Duomenų šaltinis: Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas (T00087007)).

Urbanistiniai centrai

Jurbarko savivaldybės teritorijoje išskiriami plėtojamojo tipo lokalinis centras ir žemesnio lygmens palaikomojo tipo vietiniai urbanistiniai centrai, kurie kartu formuoja savivaldybės urbanistinį karkasą. Jurbarko miestas kartu su žemesnio lygmens palaikomojo tipo vietiniai urbanistiniais centrais formuoja savivaldybės urbanistinį karkasą, kuri formuoja 13 urbanistinių centrų. Bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje Jurbarko rajono savivaldybės teritorijoje išskiriami 3 tipų urbanistiniai centrai:

- 1 lokalinis centras (a kategorijos plėtojamojo tipo, stipraus potencialo) lokalinis centras – **Jurbarkas**;
- 9 vietiniai centrai, turintys institucinių požymių: **Smalininkai, Eržilkas, Raudonė, Seredžius, Šimkaičiai, Veliuona, Viešvilė, Skirsnemunė, Girdžiai ir Juodaičiai**. Smalininkai, Eržvilkas, Raudonė, Seredžius, Veliuona, Viešvilė ir Skirsnemunė taip pat atlieka įvairios specializacijos rekreacinių centrų funkciją.
- 3 vietiniai centrai, neturintys institucinių požymių: **Stakiai, Vaidžgirys ir Klausučiai**.

Urbanistinio karkaso sprendiniai **I-oje ir II-oje** alternatyvose analogiški.

Eil. Nr.	Pavadinimas	Administracinis statusas	Gyventojų skaičius 2021 m.	Gyventojų skaičiaus pokytis 2011-2021 m., proc.	Urbanistinio centro charakteristika
I.	Lokalinis centras (Paskirtis – palaikyti regiono dalių gyvybingumą veikiant kartu su regioniniais centrais, teikiant būtinojo, santykinai dažno poreikio paslaugas)				

Eil. Nr.	Pavadinimas	Administracinis statusas	Gyventojų skaičius 2021 m.	Gyventojų skaičiaus pokytis 2011-2021 m., proc.	Urbanistinio centro charakteristika
1.	Jurbarkas ¹	Miestas; Jurbarko rajono savivaldybės centras; Jurbarko miesto seniūnijos centras	10186	-9	<ul style="list-style-type: none"> - a kategorijos plėtojamojo tipo, stipraus potencialo lokalinis centras; - savivaldybės rekreacijos aptarnavimo centras; - plotas 1519 ha; - teritorija tvarkoma vadovaujantis Jurbarko miesto teritorijos bendrojo planu (T00089608) - miesto teritorija nustatyta Jurbarko miesto teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniuose. Į miesto erdvinę struktūrą įjungiamas besiribojanti Naujasodžio kaimo teritorija (apie 88 ha). Atsisakyta rytinio aplinkkelio. Išplėsta vandens kelių infrastruktūra. Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane miesto ir priemiesčio teritorija nebus detalizuojama.
II.	Vietiniai urbanistiniai centrai, turintys institucinių požymių (Paskirtis – užtikrinti būtino poreikio paslaugas ir aptarnauti mažiausius teritorinius vienetų)				
1.	Smalininkai ²	Miestas; Smalininkų seniūnijos centras	852	+65	<ul style="list-style-type: none"> - palaikomojo tipo vietinis centras; - siektinas kurortinės teritorijos statusas; - miestelio plotas – 266,22 ha; - teritorija tvarkoma vadovaujantis Smalininkų miesto teritorijos bendrojo planu (T00074633). Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane miesto teritorija nebus detalizuojama.
2.	Eržvilkas	Miestelis; Eržvilko seniūnijos centras	372	-13	<ul style="list-style-type: none"> - palaikomojo tipo vietinis centras; - vietinis rekreacijos aptarnavimo centras; - miestelio plotas – 120,07 ha; - siūloma kompaktiška plėtra, užstatyta teritoriją plečiama.
3.	Raudonė	Miestelis; Raudonės seniūnijos centras	391	-19	<ul style="list-style-type: none"> - palaikomojo tipo vietinis centras; - vietinis rekreacijos aptarnavimo centras; - miestelio plotas – 326,17 ha; - siūloma kompaktiška plėtra, užstatyta teritoriją plečiama.

¹ **Jurbarko miesto ir priemiestinė teritorija** vystoma vadovaujantis Jurbarko miesto teritorijos bendrojo plano keitimu (TPDR, T00089608) ir Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plane nebus detalizuojama. Priemiestinės zonos sprendiniai integruojami į Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendinius, todėl Jurbarko miesto bendrojo plano sprendiniai priemiestinėje zonoje lieka galioti po Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano patvirtinimo.

² **Smalininkų miesto teritorija** vystoma vadovaujantis Jurbarko rajono savivaldybės dalies – Smalininkų miesto teritorijos bendrojo planu (TPDR, T00074633). Bendrojo plano sprendiniai integruojami į Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendinius, todėl Smalininkų miesto bendrojo plano sprendiniai galiojimo ribose lieka galioti po Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano patvirtinimo.

Eil. Nr.	Pavadinimas	Administracinis statusas	Gyventojų skaičius 2021 m.	Gyventojų skaičiaus pokytis 2011-2021 m., proc.	Urbanistinio centro charakteristika
4.	Seredžius	Miestelis; Seredžiaus seniūnijos centras	461	-22	<ul style="list-style-type: none"> - palaikomojo tipo vietinis centras; - vietinis rekreacijos aptarnavimo centras; - miestelio plotas – 168,55 ha; - siūloma kompaktiška plėtra, užstatyta teritoriją plečiama. - siūloma rengti teritorijos bendrąjį planą.
5.	Šimkaičiai	Miestelis; Šimkaičių seniūnijos centras	190	-7	<ul style="list-style-type: none"> - palaikomojo tipo vietinis centras; - vietinis rekreacijos aptarnavimo centras; - miestelio plotas – 44,73 ha; - Siūloma kompaktiška plėtra, užstatyta teritoriją plečiama.
6.	Veliuona ³	Miestelis; Veliuonos seniūnijos centras	546	-25	<ul style="list-style-type: none"> - palaikomojo tipo vietinis centras; - vietinis rekreacijos aptarnavimo centras; - miestelio plotas – 236,76 ha; - teritorijos plėtros poreikio nėra. BP-2007 nustatyta perteklinė plėtros teritorija; - teritorija tvarkoma vadovaujantis Veliuonos miestelio teritorijos bendruoju planu (T00089318). Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane miesto teritorija nebus detalizuojama.
7.	Viešvilė ⁴	Miestelis; Viešvilės seniūnijos centras	623	-26	<ul style="list-style-type: none"> - palaikomojo tipo vietinis centras; - vietinis rekreacijos aptarnavimo centras I-oje alternatyvoje, II-oje alternatyvoje siektinas kurortinės teritorijos statusas; - miestelio plotas – 247,35 ha; - teritorija tvarkoma vadovaujantis Viešvilės miestelio teritorijos bendruoju planu (T00077890). Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plane miesto teritorija nebus detalizuojama.
8.	Skirsnemunė	Kaimas; Skirsnemunės seniūnijos centras	724	-6	<ul style="list-style-type: none"> - palaikomojo tipo vietinis centras; - kaimo plotas – 374,14 ha; - siūloma kompaktiška plėtra, užstatyta teritoriją plečiama;
9.	Girdžiai	Kaimas;	347	-20	<ul style="list-style-type: none"> - palaikomojo tipo vietinis centras;

³ **Veliuonos miestelio teritorija** vystoma vadovaujantis Utenos rajono savivaldybės dalies – V miestelio teritorijos bendruoju planu (TPDR, T00089318). Bendrojo plano sprendiniai integruojami į Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendinius, todėl Veliuonos miestelio bendrojo plano sprendiniai galiojimo ribose lieka galioti po Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano patvirtinimo.

⁴ **Viešvilės miestelio teritorija** vystoma vadovaujantis Utenos rajono savivaldybės dalies – Viešvilės miestelio teritorijos bendruoju planu (TPDR, T00077890). Bendrojo plano sprendiniai integruojami į Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendinius, todėl Viešvilės miestelio bendrojo plano sprendiniai galiojimo ribose lieka galioti po Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano patvirtinimo.

Eil. Nr.	Pavadinimas	Administracinis statusas	Gyventojų skaičius 2021 m.	Gyventojų skaičiaus pokytis 2011-2021 m., proc.	Urbanistinio centro charakteristika
		Girdžių seniūnijos centras			- kaimo plotas – 359,38ha; - siūloma kompaktiška plėtra, užstatyta teritoriją plečiama.
10.	Juodaičiai	Kaimas; Juodaičių seniūnijos centras	385	271	- kaimo plotas – 640,05ha; - siūloma kompaktiška plėtra, užstatyta teritoriją plečiama.
III. Vietiniai urbanistiniai centrai, neturintys institucinių požymių (Paskirtis – užtikrinti būtino poreikio paslaugas ir aptarnauti mažiausius teritorinius vienetų)					
11.	Stakiai	Miestelis; Administracinių funkcijų neatlieka	139	-18	- palaikomojo tipo vietinis centras; - miestelio plotas – 96,25 ha; - siūloma kompaktiška plėtra, užstatyta teritoriją plečiam.
12.	Vadžgirys	Miestelis; Administracinių funkcijų neatlieka	349	-21	- palaikomojo tipo vietinis centras; - miestelio plotas – 65,15 ha; - teritorijos plėtros poreikio nėra.
13.	Klausučiai	Kaimas; Administracinių funkcijų neatlieka	725	-20	- palaikomojo tipo vietinis centras; - kaimo plotas – 247,05 ha; - teritorijos plėtros poreikio nėra. Siūloma kompaktiška plėtra, užstatyta teritoriją plečiama.

Rekreaciniai centrai

I-oje ir II-oje alternatyvoje Jurbarko miestas analogiškai išskiriamas kaip savivaldybės rekreacijos centras.

I-oje ir II-oje alternatyvoje pateikiami skirtingi rekreacinių centrų ir kurortinės teritorijos vystymo sprendiniai:

- I-oje alternatyvoje 7 vietiniai centrai išskiriami kaip įvairios specializacijos rekreaciniai centrai: Viešvilės mst., Skirsnemunės k., Pilies I k., Raudonės k., Veliunos mst., Seredžiaus mst., Eržvilko mst. Smalininkų miestas plėtojamas kaip kurortinė teritorija;
- II-oje alternatyvoje 5 vietiniai centrai išskiriami kaip įvairios specializacijos rekreaciniai centrai: Pilies I k., Raudonės k., Veliunos mst., Seredžiaus mst., Viešvilės mst. Smalininkų miestas kaitu su Viešvilės miesteliu plėtojami kaip rekreacinis branduolys, kuriam siekiama kurortinės teritorijos statuso.

1.2. FUNKCINĖS STRUKTŪROS VYSTYMO KRYPTYS

Jurbarko rajono savivaldybės plėtros tendencijas ir perspektyvas formuoja Lietuvos Respublikos regioninės politikos ir jos pagrindu suformuoti šalies teritorijos strateginiai teritoriniai – erdviniai struktūrų formavimo principai, kurie įtvirtinti Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano (T00087007), sprendiniuose, ir globalizacijos veiksniai, kurie susiję su energetinių išteklių brangimu, emigracija ir imigracija, kapitalo ir darbo rinkos laisvu judėjimu, turizmo plėtra, savitumo išsaugojimu, tiesioginių užsienio kapitalo investicijų stoka tiek valstybėje, tiek savivaldybėje.

Funkcinės struktūros vystymo kryptys

Bendros funkcinės struktūros plėtojimo kryptys:

- išlaikant sąsajas su galiojančiu Bendruoju planu, bendrųjų sprendinių formavimo alternatyvose išlaikomas neurbanizuotų ir neurbanizuojamų teritorijų principinis funkcinis zonavimas;
- optimizuojama urbanistinė plėtra ir užstatomų teritorijų sklaida. Esamos būklės įvertinimo metu nustatyta, kad miestelių plėtros teritorijos, kurios suplanuotos BP-2007, trys ir daugiau kartų viršija miestelių esamų kompaktiškai užstatytų teritorijų plotą, o visų suplanuotų urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų plotas 10 kartų viršija esamų užstatytų teritorijų užimamą plotą.
- prioritetas teikiamas urbanistinių centrų – Jurbarko miesto ir su juo susijusios teritorijos, Smalininkų miesto, Viešvilės mst., Eržvilko mst., Šimkaičių mst., Seredžiaus mst., Veliuonos ir Raudonės mst., Stakių mst., Vaidžgių mst., Skirsnemunės k., Girdžių k., Juodaičių k. ir Klausučių k. teritorijų vystymui. Urbanistinių centrų urbanizuotoms teritorijoms taikomas intensyvios urbanizacijos funkcinis prioritetas. Užstatytų ir užstatomų teritorijų plėtra orientuota į esamų užstatytų teritorijų vidinių resursų panaudojimą, fizinės ir funkcinės struktūros atnaujinimą: regeneravimą, modernizavimą, tankinimą ir konversiją; taikomi daugiafunkciškumo ir kompaktiškumo principai.
- ekstensyvios urbanizacijos funkcinis prioritetas taikomas teritorijoms, kuriose dominuoja efektyvus kaimų gyvenamųjų vietovių ir agrarinių urbanizuotų kraštovaizdžių teritorijų naudojimas - Rotulių k., Pilies I k., Arneniškių k., Tamošių k., Baltraiškės k., Lybiškių k., Vaidžgių mst., Pavidaujų k., Kartupių k., Pašaltuonio k., ir Žindaičių k. suburbanizuotų teritorijų vystymui. Kitų neprioritetinio vystymo kaimų kompaktiškai užstatytų teritorijų ribos ir tvarkymo režimai konkretizuojami vėlesnėse planavimo stadijose;
- savivaldybės socioekonominį vystymą stiprinančių krypčių formavimo tikslais sudaromos teritorinės prielaidos mišraus ūkinio naudojimo zonų formavimui urbanistinių centrų gretimoje aplinkoje, pavienių mišraus ūkinio naudojimo zonų formavimui susisiekimo ašių įtakos zonose ir esamų žemės ūkio gamybinių centrų konversijai. Mišraus ūkinio naudojimo zonose dominuoja paslaugų, sandėliavimo ir pramonės ūkinė veikla;
- funkcinės struktūros vystymas siejamas su savivaldybės rekreacinio ir turistinio potencialo panaudojimu kaip vienos iš savivaldybės ekonominį pagrindą stiprinančių krypčių. Plėtojamos rekreacinės ir turizmo veiklos, su jomis susijusi funkcinė struktūra ir infrastruktūra rekreacinio daugiarūšio susisiekimo koridoriaus Palanga–Klaipėda–Šilutė–Jurbarkas–Birštonas–Druskininkai–Baltarusijos siena įtakos zonoje, Smalininkų miestui siekiama kurortinės teritorijos statuso.
- saugomų teritorijų funkcinės zonos ir jų ribos nustatytos šių teritorijų specialiaisiais planais ir tvarkomos pagal jų veiklą reglamentuojančius teisės aktus. Saugomų teritorijų buferinių zonų ribos, plotas ir tvarkymo režimas tikslinami šių teritorijų specialiaisiais planais;

- siekiant optimizuoti urbanistinės plėtros poveikį, numatoma kraštovaizdžio ekologinės pusiausvyros ir biologinės įvairovės apsaugos reikalavimus integruoti į urbanistinės ir technogeninės plėtros, susisiekimo, žemės ir miškų ūkio plėtros programas ir strategijas.

I-oje ir II-oje alternatyvose esminiai funkcinės struktūros sprendinių pokyčiai susiję su urbanizuotų ir urbanizuojamų funkcinių zonų teritoriniu išdėstymu ir apimties mažinimu, teritorijos naudojimo intensyvumu, mišraus ūkio naudojimo teritorijų plėtojimu ir rekreacinių funkcinių zonų plėtra:

- **I-oje alternatyvoje** prioritetas teikiamas intensyvios ir koncentruotos erdvinės struktūros plėtojimui pietinėje savivaldybės dalyje, esamų užstatytų teritorijų plėtros optimizavimui, fizinės ir/ar funkcinės struktūros atnaujinimui, kai plėtra vykdoma išnaudojant vidinius teritorijos resursus, taikant regeneravimo, modernizavimo, tankinimo ir konversijos bei kompaktiškos plėtros principus. Mažinamas plėtotinų gyvenamųjų vietovių skaičius ir rekreacinių funkcinių zonų plotas. Rekreacinės funkcinės struktūros vystymas planuojamas Nemuno ir Dubysos upių slėniuose, Jurbarko-Smalininkų-Viešvilės rekreaciniame areale formuojama Smalininkų kurortinė teritorija.
- **II-oje alternatyvoje** Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano bendrieji sprendiniai yra parengti vadovaujantis tęstinumo principu, t. y. prisilaikant BP-2007 nustatyto funkcinės struktūros principinio vystymo modelio, kuris orientuotas į tolygaus plėtotinų gyvenamųjų vietovių tinklo išlaikymą ir užstatomų teritorijų plėtrą. Įvertinant teisėtus lūkesčius, išlaikomas plėtotinų gyvenamųjų vietovių skaičius, tačiau optimizuojamas urbanistinės plėtros mastas bei urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų naudojimo intensyvumas. Prioritetas teikiamas rekreacinės funkcinės struktūros vystymui Nemuno, Mituvos ir Dubysos upių slėniuose, Jurbarko-Smalininkų-Viešvilės rekreacinio arealo potencialo stiprinimui ir Smalininkų-Viešvilės kurortinės teritorijos formavimui. Istorinio kraštovaizdžio eksponavimo ir autentiškumo išsaugojimo ir kultūrinio pažinimo tikslas siūloma Panemunių regioninio parko transformacija į Panemunių istorinį regioninį parką.

Funkcinė struktūros modelis

Planuojama teritorija suskirstyta į neurbanizuojamų, urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų funkcines zonas:

- Neurbanizuotų ir neurbanizuojamų teritorijų funkcinės zonos:
 - *Miškų ir miškingų teritorijų zona* - funkcinė zona, kurioje dominuoja Miškų įstatymo 3 straipsnyje nurodyti visų grupių miškai.
 - *Žemės ūkio teritorijų zona* - funkcinė zona, kurioje dominuoja žemės ūkio paskirties žemė.
 - *Vandenų zona* - funkcinė zona, kurioje dominuoja Žemės įstatymo 27 straipsnyje nurodyta vandens ūkio paskirties žemė.
 - *Konservacinės teritorijos zona* - kurioje dominuoja Žemės įstatymo 28 straipsnyje nurodyta konservacinės paskirties žemė.
- urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų funkcinės zonos:
 - *Intensyvios kompaktiškos urbanizacijos zona* – Jurbarko miesto ir su juo susijusi teritorija Utenos miesto teritorijos bendrojo plano galiojimo ribose; Smalininkų miestas; Viešvilės mst., Eržvilko mst., Šimkaičių mst., Skirsnemunės k., Klausučių k., Juodaičių k., Stakių mst., Girdžių k. (pasirinktinai I-oje ir II-oje alternatyvose);
 - *Ekstensyvios kompaktiškos urbanizacijos zona* – Veliuonos ir Raudonės mst., Rotulių k., Pilies I k., Seredžiaus mst., Arneniškių k., Tamošių k., Baltraitiškės k., Lybiškių k., Vaidžgirio

- mst., Pavidaujų k., Kartupių k., Pašaltuonio k., Žindaičių k. (pasirinktinai I-oje ir II-oje alternatyvose);
- *Intensyvios urbanizacijos mišraus ūkinio naudojimo zona* – kurioje dominuoja paslaugų, pramonės ir sandėliavimo teritorijos šalia Jurbarko m., Eržvilko mst., Lybiškių k., Šimkaičių m., Juodaičių k. ir Seredžiaus mst. (pasirinktinai I-oje ir II-oje alternatyvose);
 - *Ekstensyvios urbanizacijos mišraus ūkinio naudojimo zona* – kurioje dominuoja žemės ūkio teritorijos su pavienėmis paslaugų, pramonės ir sandėliavimo teritorijomis prie susisiekimo ašių Jurbarkas – Eržvilkas – Tauragė ir Kaunas – Jurbarkas – Raseiniai – Kėdainiai.

Urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų funkcinių zonų plėtra

I-oje alternatyvoje urbanistinį karkasą formuoja 9 intensyvios ir 8 ekstensyvios kompaktiškos urbanizacijos zonos bei mišraus ūkinio naudojimo zonos:

- 2 intensyvios kompaktiškos urbanizacijos zonos miestuose, kurios sutampa su: Jurbarko miesto ir su juo susijusia teritorija, kurioje galioja Jurbarko miesto bendrojo plano sprendiniai (1519 ha); Smalininkų miesto ir su juo susijusia teritorija, kurioje galioja Smalininkų miesto bendrojo plano sprendiniai (267 ha);
- 7 intensyvios kompaktiškos urbanizacijos zonos miesteliuose ir kaimuose: Viešvilės mst., Eržvilko mst., Šimkaičių mst., Seredžiaus mst., Skirsnemunės k., Veliuonos ir Raudonės mst., kompaktiškos urbanizacijos zonos, kurios formuojamos plečiant ir tankinant esamų miestelių ir kaimų kompaktiškai užstatytą teritoriją;
- 8 ekstensyvios kompaktiškos urbanizacijos miestelių ir kaimų teritorijos: Rotulių k., Stakių mst., Juodaičių k., Klausučių k., Pilies I k., Girdžių k., Lybiškių k., Vaidžgirio mstl.;
- kitos riboto plėtojimo kompaktiškos urbanizacijos zonos miesteliuose ir kaimuose (detalizuojama sprendinių konkretizavimo stadijoje);
- 6 mišraus ūkinio naudojimo zonos, kuriose dominuoja paslaugų, sandėliavimo ir pramonės ūkinė veikla šalia Jurbarko m., Eržvilko mst., Lybiškių k., Šimkaičių m., Juodaičių k. ir Seredžiaus mst.
- pavienės mišraus ūkinio naudojimo teritorijos susisiekimo ašių Jurbarkas – Eržvilkas – Tauragė ir Kaunas – Jurbarkas – Raseiniai – Kėdainiai 500 -1000 metrų įtakos zonoje.

II-oje alternatyvoje urbanistinį karkasą formuoja 10 intensyvios ir 14 ekstensyvios kompaktiškos urbanizacijos zonų bei mišraus ūkinio naudojimo zonos:

- 2 intensyvios kompaktiškos urbanizacijos zonos miestuose, kurios sutampa su: Jurbarko miesto ir su juo susijusia teritorija, kurioje galioja Jurbarko miesto bendrojo plano sprendiniai (1519 ha); Smalininkų miesto ir su juo susijusia teritorija, kurioje galioja Smalininkų miesto bendrojo plano sprendiniai (267 ha);
- 8 intensyvios kompaktiškos urbanizacijos zonos miesteliuose ir kaimuose: Viešvilės mst., Eržvilko mst., Šimkaičių mst., Skirsnemunės k., Klausučių k., Juodaičių k., Stakių mst., Girdžių k.;
- 12 ekstensyvios kompaktiškos urbanizacijos miestelių ir kaimų teritorijos: Veliuonos ir Raudonės mst., Rotulių k., Pilies I k., Seredžiaus mst., Arneniškių k., Tamošių k., Baltraitiškės k., Lybiškių k., Vaidžgirio mst., Pavidaujų k., Kartupių k., Pašaltuonio k., Žindaičių k.;
- kitos riboto plėtojimo kompaktiškos urbanizacijos zonos miesteliuose ir kaimuose (detalizuojama sprendinių konkretizavimo stadijoje);

- 5 mišraus ūkinio naudojimo kompaktiško užstatymo zonos šalia Jurbarko m., Eržvilko mst., Lybiškių k., Šimkaičių m., ir Juodaičių k.
- pavienės mišraus ūkinio naudojimo teritorijos susisiekimo ašių Jurbarkas – Eržvilkas – Tauragė ir Kaunas – Jurbarkas – Raseiniai – Kėdainiai 500 -1000 metrų įtakos zonoje;

Urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų funkcinių zonų tvarkymo režimų nustatymas

Esamos padėties įvertinimo metu nustatyta, kad 70 gyvenamųjų vietovėse yra užstatytų teritorijų, kurios atitinka kompaktiškai užstatytos teritorijos apibrėžimą. Jurbarko rajono savivaldybės teritorijoje planuojamas kompaktiškai užstatytų teritorijų vystymas, kai plėtros poreikis grindžiamas demografinėmis prognozėmis, gyvenamojo fondo plėtros tendencijomis ir vadovaujantis Teritorijų planavimo normoms, patvirtintoms Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. D1-7, kurių 14.3 straipsnyje rekomenduojama, kad nauja plėtra sudarytų iki 20% viso plėtros poreikio.

Teritorinė plėtra ir funkcinė konversija numatoma:

- 1) ***Intensyvios kompaktiškos urbanizacijos miestų teritorijose*** – Jurbarko miesto ir su juo susijusios teritorijos, Smalininkų miesto teritorijos urbanizacija realizuojama vadovaujantis miestų teritorijų bendraisiais planais.
- 2) ***Intensyvios kompaktiškos urbanizacijos zonose – miestelių (urbanistinių centrų) ir kaimų, kurie nurodyti alternatyvų brėžiniuose, funkcinėse zonose*** siekiama vidutinio ir mažo užstatymo intensyvumo kompaktiško užstatymo formavimo numatant modernizavimą, konversiją ir saugojimą. Prioritetas teikiamas esamų užstatytų teritorijų užbaigimui, regeneravimui, tankinimui, darnaus būsto plėtrai, kokybiškų vietinių paslaugų, efektyviam mobilumo ir optimalios susisiekimo infrastruktūros užtikrinimui, viešųjų ir žaliųjų erdvių formavimui. Pagal poreikį galimas inžinerinės, susisiekimo, socialinės, rekreacinės infrastruktūros tolimesnis plėtojimas ir neužstatytų teritorijų urbanizavimas neviršijant 20 proc. esamos užstatytos teritorijos ploto ir laikantis kontekstualių užstatymo parametrų. Ūkininkų ūkių ir ūkininkų sodybų statyba negalima.
- 3) ***Ekstensyvios kompaktiškos urbanizacijos zonose – kaimų, kurie nurodyti alternatyvų brėžiniuose, funkcinėse zonose*** plėtojimas siejamas su atitinkamų naudmenų struktūros formavimu, skirtu optimaliausiai erdvinei kraštovaizdžio struktūrai užtikrinti. Numatomas neefektyviai naudojamų urbanizuotų teritorijų pertvarkymas urbanistinėmis priemonėmis, nuoseklus esamų kompaktiško užstatymo užbaigimas laikantis kontekstualių užstatymo parametrų, taikant priemones, skirtas teritorijų naudojimo efektyvumui užtikrinti ir gyvenimo kokybei gerinti. Pagal poreikį galimas inžinerinės, susisiekimo, socialinės, rekreacinės infrastruktūros tolimesnis plėtojimas ir neužstatytų teritorijų urbanizavimas neviršijant 5-10 proc. esamos užstatytos teritorijos ploto. Esama žemės ūkio paskirties žemė konvertuojama į kitos paskirties žemę. Ūkininkų ūkių ir ūkininkų sodybų statyba negalima.
- 4) ***Intensyvios urbanizacijos mišraus ūkinio naudojimo zonose*** plėtojimas siejamas su išisiniu žemės naudmenų struktūros pakeitimu siekiant plėtoti mišraus ūkinio naudojimo zonas, kuriose dominuoja paslaugų, sandėliavimo ir pramonės ūkinė veikla, formuojami pramonės rajonai. Esama žemės ūkio paskirties žemė konvertuojama į kitos paskirties žemę. Naujų gyvenamųjų ir visuomeninių teritorijų, ūkininkų sodybų ir kaimo turizmo objektų statyba negalima.

- 5) ***Ekstensyvios urbanizacijos mišraus ūkinio naudojimo zonose*** plėtojimas siejamas su fragmentiniu žemės naudmenų struktūros pakeitimu siekiant plėtoti paslaugų, sandėliavimo ir pramonės ūkinę veiklą, formuoti pavienius pramonės, sandėliavimo ir komunalinių įmonių žemės sklypus. Esama žemės ūkio paskirties žemė konvertuojama į kitos paskirties žemę.

Abiejų alternatyvų (I, II) atveju laikomasi nuostatos, kad pramonės ir sandėliavimo zonose vystoma veikla privalo atitikti higienos normų reikalavimus ir neturi daryti neigiamo poveikio aplinkai ir gyventojams. Įmonių, įsikursiančių šiose zonose sanitarinės apsaugos zonos neturėtų peržengti teritorijos sklypo ribų. Vykdamas pramonės ir sandėliavimo teritorijų plėtrą, Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka, turi būti atliekamos poveikio aplinkai vertinimo (PAV) ir poveikio visuomenės sveikatai vertinimo (PVSV) procedūros. Jų metu identifikuojami konkrečių objektų/veiklų sukelti poveikiai aplinkai bei visuomenės sveikatai ir saugumui, numatomos konkrečios priemonės galimiems poveikiams išvengti, sumažinti ar kompensuoti.

- 6) ***Urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų funkcinėse zonose saugomoje teritorijoje - Panemunių regioniniame parke***, priežiūros, tvarkymo ir naudojimo sąlygas nustato šio parko apsaugos reglamentas, planavimo schema, teritorijos ir zonų ribų specialusis planas. Veliuonos miesto, kuris yra Panemunių regioninio parko teritorijoje, urbanizacija realizuojama vadovaujantis miesto teritorijos bendrojo planu (T00089318).
- 7) ***Esamų kompaktiškai užstatytų⁵ (kitos pagrindinės žemės naudojimo paskirties) zonų***, kurios nepatenka į intensyvios ir ekstensyvios kompaktiškos urbanizacijos zonas, plėtojimas siejamas su kompaktiško užstatymo užbaigimu laikantis kontekstualių užstatymo parametrų, taikant priemones, skirtas teritorijų naudojimo efektyvumui užtikrinti, tankinimu ir intensyvinimu.
- 8) ***Esamų išsklaidyto užstatymo⁶ pavienių teritorijų*** plėtojimas siejamas su esamų užstatymo rodiklių neesminiu didinimu esamuose žemės sklypuose, siekiant teritorijos efektyvumo užtikrinimo ir gyvenimo kokybės gerinimo.
- 9) ***Naujų išsklaidyto užstatymo pavienių teritorijų*** plėtojimas siejamas tik su ūkininkų ūkių ir ūkininkų sodybų formavimu tausojančio ir intensyvaus bioprodukcinio naudojimo kraštovaizdžio tvarkymo zonose, kai žemės sklypo plotas ne mažesnis kaip 2,0 ha.

⁵ Užstatytoms teritorijoms priskiriamos kompaktiškai užstatytos ir pavienės išsklaidyto užstatymo teritorijos. Kompaktiškai užstatytai teritorijai priskiriama didesnė kaip 5 ha užstatyta teritorija (pastatų, kiemų, aikštelių užimta žemė, kita tiesioginiam statinių eksploatavimui naudojama žemė), kurioje užstatymo tankis ne mažesnis kaip 20 procentų (Teritorijų planavimo įstatymas, Pirmas skirsnis, 2 str., 7 p.).

⁶ Išsklaidyto užstatymo teritorijoms priskiriamos pavienės gyvenamųjų pastatų, negyvenamųjų pastatų, inžinerinių statinių teritorijos kaimų teritorijose ir ūkininkų sodybos. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre 2023 m. duomenimis registruota 1721 ūkininkų ūkiai. NAGRINĖJAMU periodu ūkininkų ūkių, įskaitant ir ūkininkų sodybas, skaičius mažėjo nuo 2532 iki 1721, t. y. 32 proc., todėl ūkininkų sodybų parinkimo vietos projektai nėra aktualūs,

Urbanizuojamų teritorijų prioritetinė plėtra

Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas parengtas pagal teisinį reglamentavimą, kuris galiojo iki 2014 m. sausio 2 d., todėl bendrajame plane neišskirti įgyvendinimo prioritetai. Įgyvendinimo prioritetų nustatymą reglamentuoja Teritorijų planavimo įstatymo nuostatos, Teritorijų planavimo normos⁷, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. D1-7 „Dėl teritorijų planavimo normų patvirtinimo“ ir Teritorijų planavimo erdvių duomenų specifikacija⁸, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr.D1-1009 „Dėl teritorijų planavimo erdvių duomenų specifikacijos patvirtinimo“.

I-oje alternatyvoje nustatoma, Jurbarko rajono savivaldybės teritorijoje pirmam įgyvendinimo prioritetui priskiriamos 9 intensyvios kompaktiškos urbanizacijos miestų, miestelių ir kaimų teritorijos (funkcinės zonos): Jurbarko miesto ir su juo susijusios teritorijos, Smalininkų miestas, Viešvilės mst., Eržvilko mst., Šimkaičių mst., Seredžiaus mst., Skirsnemunės k., Veliuonos ir Raudonės mst.

II-oje alternatyvoje nustatoma, kad Jurbarko rajono savivaldybės teritorijoje nėra prioritetinių plėtros teritorijų, atitinkamai ir prioritetinės savivaldybės infrastruktūros išskyrus atvejus, kai prioritetinės plėtros teritorijos ir/ar prioritetinė savivaldybės infrastruktūra yra nustatytos/nustatomos vietovės lygmens bendruosiuose planuose ir nurodyta Jurbarko miesto ir rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiajame plane.

⁷ Teritorijų planavimo normose, patvirtintose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. D1-7 „Dėl teritorijų planavimo normų patvirtinimo“ (galiojanti redakcija nuo 2016-01-01) 14.4 punkte nurodyta, kad naujos plėtros teritorijų vystymo eiliškumas nustatomas išskiriant prioritetinės plėtros teritorijas, kuriose savivaldybė įsipareigoja vystyti socialinę ir (ar) inžinerinę infrastruktūrą.

⁸ Teritorijų planavimo erdvių duomenų specifikacijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. D1-1009 „Dėl teritorijų planavimo erdvių duomenų specifikacijos patvirtinimo“ 7 lentelėje pateiktas įgyvendinimo prioritetų erdvių objektų žymėjimas: *prioritetinės savivaldybės infrastruktūros reikšmė – 1, neprioritetinės savivaldybės infrastruktūros reikšmė – 2.*

2. GAMTINĖ APLINKA IR KRAŠTOVAIZDIS

Racionalaus gamtinių išteklių naudojimo ir apsaugos, gamtinio ir gamtinio-kultūrinio kraštovaizdžio stabilumo, savitumo bei bioįvairovės išsaugojimo bei aplinkos sveikumo (kokybės) užtikrinimo siektinumas tiesiogiai įtakoja Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos vystymo koncepcijos formavimą, teritorijos funkcinį prioritetą, naudojimo ir apsaugos reglamentų nustatymą.

Įvertinant esamos būklės analizės rezultatus bei siekiant Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo planavimo darbų programoje nustatytą tikslų ir uždavinių įgyvendinimo, bendrojo plano keitimo bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje išskiriamos sekančios gamtinės aplinkos ir kraštovaizdžio apsaugos vystymo kryptys:

- *Kraštovaizdžio struktūrinės ir biologinės įvairovės išsaugojimas;*
- *Gamtinio karkaso teritorijų apsaugos ir tvarkymo vystymas;*
- *Kraštovaizdžio tvarkymo reglamentavimo strategijų ir krypčių nustatymas.*

2.1. KRAŠTOVAIZDŽIO STRUKTŪRINĖS IR BIOLOGINĖS ĮVAIROVĖS IŠSAUGOJIMAS

Bendrają Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos gamtinio kraštovaizdžio įvairovės (jo geogenetinio fondo) apsaugos sistemą užtikrina specialus, pagal LR Saugomų teritorijų įstatymą įsteigtų saugomų teritorijų tinklas: konservacinės apsaugos prioriteto (išsaugančių)⁹ – *rezervatai, draustiniai, gamtos paveldo objektai (paminklai)* bei kompleksinių¹⁰ – *valstybiniai parkai, biosferos poligonai*. Dėl savo svarbos konservacinio prioriteto ir kompleksinės saugomos teritorijos vadinamos ypač saugomomis teritorijomis. Ypač saugomos teritorijos užima 7344,3 ha plotą, t. y. 4,9% savivaldybės teritorijos ploto (šis rodiklis Jurbarko rajono savivaldybėje yra mažesnis už vidutinį šalyje -17,6%).

Aukščiau minėtų konkrečių gamtinio kraštovaizdžio įvairovės apsaugą vykdančių saugomų teritorijų ir objektų suvestinė pagal atskiras LR Saugomų teritorijų įstatymu nustatytas saugomų teritorijų grupes pateikiama 2.1.1 ir 2.1.2 lentelėse, teritorinė lokalizacija grafinės dalies brėžiniuose.

2.1.1 lentelė. Gamtinio kraštovaizdžio įvairovę Jurbarko rajono savivaldybėje išsaugančios saugomos teritorijos

Saugomų teritorijų grupė	Saugomos teritorijos pavadinimas	Plotas/dalis savivaldybėje ha)	Paskirtis
VALSTYBINIAI REZERVATAI	1. Viešvilės	3218,9 / 680,2	Išsaugoti natūralią Viešvilės baseino su Artosios, Gličio pelkėmis ir jas supančiais Karšuvos girios miškais ekosistemą Karšuvos žemumoje, taip pat tik jai būdingą ir retą augaliją bei gyvūniją, ypač - margųjų upėtakių nerštavietes Viešvilės upėje.

⁹ *Konservacinės apsaugos prioriteto (išsaugančios) teritorijos* – teritorijos, kuriose saugomi unikalūs arba tipiški gamtinio ir (ar) kultūrinio kraštovaizdžio kompleksai bei objektai ir biologinė įvairovė.

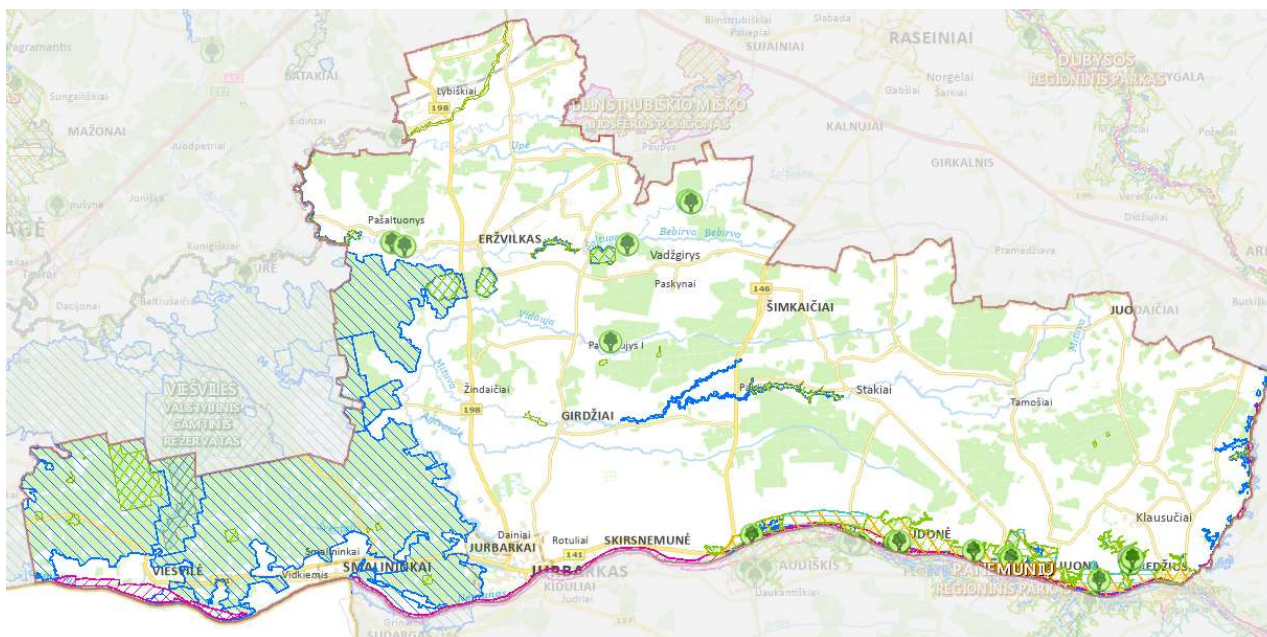
¹⁰ *Kompleksinės saugomos teritorijos* – gamtinių ir (ar) kultūrinių vientisumu pasižyminčios teritorijos, kuriose pagal bendrą apsaugos, tvarkymo ir naudojimo programą sujungiamos įvairių apsaugos krypčių prioriteto, taip pat rekreacinės ir ūkinės zonos.

Saugomų teritorijų grupė	Saugomos teritorijos pavadinimas	Plotas/dalis savivaldybėje (ha)	Paskirtis
VALSTYBINIAI PARKAI	2. Panemunių regioninis parkas	10163,0 / 4318,2	Išsaugoti Nemuno žemupio kraštovaizdį, jo gamtinę ekosistemą bei kultūros paveldo vertybes
VALSTYBINIAI BIOSFEROS POLIGONAI	3. Blinstrubiškio miško	2215,3 / 0,2	Išsaugoti Blinstrubiškio miško ekosistemą, ypač siekiant išlaikyti jūrinio erelio (<i>Haliaeetus albicilla</i>) populiaciją teritorijoje
VALSTYBINIAI DRAUSTINIAI	4. Kaskalnio geomorfologinis	903,2	Išsaugoti žemyninių parabolinių kopų masę. Šiame draustinyje saugomos aukščiausios žemyninės kopos Lietuvoje
	5. Mituvos hidrografinis	148,1	Išsaugoti Mituvos upės slėnio atkarpą limnoglacialinėje lygumoje.
	6. Lapgirių botaninis	143,0	Išsaugoti retų rūšių augalų augimvietes
	7. Girdžių botaninis	35,8	Išsaugoti į Lietuvos raudonąją knygą įrašytos augalų rūšies (mažosios gegužraibės) augimvietes
	8. Margupio botaninis	25,3	Išsaugoti teritorijoje randamas saugomas augalų rūšis: dygiąją slyvą (<i>Prunus spinosa</i>), melsvąjį gencioną (<i>Gentiana cruciata</i>), jų buveines, taip pat Europos Bendrijos svarbos natūralias buveines: 5130 kadagynų, 6210 stepinių pievų ir užtikrinti palankią saugomų rūšių ir natūralių buveinių apsaugos būklę
	9. Dubysos ichtiologinis	354,4 / 94,9	Išsaugoti žiobrių nerštavietes
	10. Jūros ichtiologinis	1812,6 / 309,7	Išsaugoti upėtakių, lašišų, šlakių ir žiobrių nerštavietes
	11. Šaltuonos botaninis - zoologinis	66,1	Išsaugoti teritorijoje randamas saugomas augalų ir gyvūnų rūšis: paprastąjį kardelį (<i>Gladiolus imbricatus</i>), ovaliąją geldutę (<i>Unio crassus</i>), kraujalakinį melsvį (<i>Maculinea teleius</i>), didįjį auksinuką (<i>Lycaena dispar</i>), Europos bendrijos svarbos natūralias buveines: 6430 eutrofinius aukštuosius žolynus, 6510 šienaujamas mezofitų pievas, 9160 skroblynus, 9180* griovų ir šlaitų miškus ir užtikrinti palankią jų apsaugos būklę
	12. Burbinės miško liepos I genetinis	3,7	Išsaugoti Burbinės miško mažalapės liepos (<i>Tilia cordata</i> Mill.) populiacijos genetinę įvairovę kintančios aplinkos sąlygomis ir užtikrinti šios populiacijos atsikūrimą arba atkūrimą jos dauginamąja medžiaga
	13. Burbinės miško liepos II genetinis	5,5	Išsaugoti Burbinės miško mažalapės liepos (<i>Tilia cordata</i> Mill.) populiacijos genetinę įvairovę kintančios aplinkos sąlygomis ir užtikrinti šios populiacijos atsikūrimą arba atkūrimą jos dauginamąja medžiaga
	14. Jūravos miško pušies genetinis	17,3	Išsaugoti Jūravos miško paprastosios pušies (<i>Pinus sylvestris</i> L.) populiacijos genetinę įvairovę kintančios aplinkos sąlygomis ir užtikrinti šios populiacijos atkūrimą jos dauginamąja medžiaga
	15. Jūravos miško ąžuolo genetinis	1,2	Išsaugoti Jūravos miško paprastojo ąžuolo (<i>Quercus robur</i> L.) populiacijos genetinę įvairovę kintančios aplinkos sąlygomis ir užtikrinti šios populiacijos atkūrimą jos dauginamąja medžiaga
	16. Kalnėnų miško pušies genetinis	29,6	Išsaugoti Kalnėnų miško paprastosios pušies (<i>Pinus sylvestris</i> L.) populiacijos genetinę įvairovę

Saugomų teritorijų grupė	Saugomos teritorijos pavadinimas	Plotas/dalis savivaldybėje (ha)	Paskirtis
			kintančios aplinkos sąlygomis ir užtikrinti šios populiacijos atkūrimą jos dauginamąja medžiaga
	17. Liepgirių miško pušies genetinis	54,8	Išsaugoti Liepgirių miško paprastosios pušies (<i>Pinus sylvestris</i> L.) populiacijos genetinę įvairovę kintančios aplinkos sąlygomis ir užtikrinti šios populiacijos atkūrimą jos dauginamąja medžiaga
	18. Viešvilės miško pušies genetinis	35,7	Išsaugoti Viešvilės miško paprastosios pušies (<i>Pinus sylvestris</i> L.) populiacijos genetinę įvairovę kintančios aplinkos sąlygomis ir užtikrinti šios populiacijos atkūrimą jos dauginamąja medžiaga
	19. Šimkaičių miško juodalksnio genetinis	8,4	Išsaugoti Šimkaičių miško juodalksnio (<i>Alnus glutinosa</i> (L.) Gaertn.) populiacijos genetinę įvairovę kintančios aplinkos sąlygomis ir užtikrinti šios populiacijos atkūrimą jos dauginamąja medžiaga
	20. Šimkaičių miško beržo genetinis	11,8	Išsaugoti Šimkaičių miško karpotojo beržo (<i>Betula pendula</i> Roth.) populiacijos genetinę įvairovę kintančios aplinkos sąlygomis ir užtikrinti šios populiacijos atkūrimą jos dauginamąja medžiaga
	21. Žirniškių miško pušies genetinis	14,7	Išsaugoti Žirniškių miško paprastosios pušies (<i>Pinus sylvestris</i> L.) populiacijos genetinę įvairovę kintančios aplinkos sąlygomis ir užtikrinti šios populiacijos atkūrimą jos dauginamąja medžiaga
	22. Žukų miško pušies genetinis	18,1	Išsaugoti Žukų miško paprastosios pušies (<i>Pinus sylvestris</i> L.) populiacijos genetinę įvairovę kintančios aplinkos sąlygomis ir užtikrinti šios populiacijos atkūrimą jos dauginamąja medžiaga
	23. Balandinės telmologinis	160,3	Išsaugoti vertingą aukštapelkę, kurioje yra saugomų augalų ir gyvūnų rūšių, prioritetinė Europos bendrijos svarbos natūrali buveinė – 7120 degradavusi aukštapelkė ir užtikrinti palankią saugomų rūšių ir buveinės apsaugos būklę
	24. Baužaičių telmologinis	258,7	Išsaugoti vertingą aukštapelkę, kurioje yra saugomų augalų ir gyvūnų rūšių, prioritetinė Europos bendrijos svarbos natūrali buveinė – 7110 aktyvi aukštapelkė ir užtikrinti palankią saugomų rūšių ir buveinės apsaugos būklę
	VISOS ST	7344,3	

Griežčiausios apsaugos teritorija, kuriai yra nustatyta konservacinė pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis - *Viešvilės rezervatas*, kuris į Jurbarko rajono ribas patenka tik mažesniąja ploto dalimi (21%). *Viešvilės rezervatas*, kaip ir kiti gamtiniai šalies rezervatai (*Kamanų*, *Čepkelių*) yra įrašytas į Ramsaro konvencijos tarptautinės svarbos pelkių sąrašą.

Didelę dalį, (apie 58%) saugomų teritorijų ploto Jurbarko rajone užima kompleksinė saugoma teritorija - *Panemunių regioninis parkas*. Draustinių grupė kiekybiškai gausi (21 draustinis), užima apie 32% saugomų teritorijų ploto ir tik 1,5% rajono savivaldybės teritorijos ploto.

2.1.1 pav. Saugomos teritorijos Jurbarko rajono savivaldybės teritorijoje (šaltinis: LR saugomų teritorijų valstybės kadastras).

Nacionaliniame kraštovaizdžio tvarkymo plane (NKTP), kurio sprendiniai yra integruoti į naują LR bendrąjį planą, yra rekomenduojama esamą Panemunių regioninį parką (RP) transformuoti į *Panemunių istorinį regioninį parką (IRP)*. Įvertinant nedidelius kiekybinius saugomų teritorijų tinklo išvystymo Jurbarko rajono savivaldybėje rodiklius, didžiausią dėmesį reikėtų skirti saugomų teritorijų, tame tarpe ir savivaldybės svarbos, sistemos vystymui bei reikiamam saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo reikalavimų užtikrinimui. Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo bendruosiuose sprendiniuose yra teikiamas pasiūlymas dėl saugomos teritorijos statuso (telmologinio draustinio) suteikimo Dainių pelkei, kurioje didžiąją ploto dalį užima Europos bendrijos svarbos natūralios buveinės (7120 Degradavusios aukštapelkės, 91D0 Pelkiniai miškai). Naujų saugomų teritorijų ir/ar gamtos paveldo objektų steigimo tikslingumas turi būti nagrinėjamas specialaus aplinkosauginio planavimo dokumentų lygmenyje.

Kraštovaizdžio apsaugai ir jo identitetui svarbios ne tik dešimtys, šimtus ir daugiau hektarų užimančios saugomos teritorijos, bet ir nedidelius plotus užimantys gamtos paveldo objektai. Jurbarko rajono savivaldybėje gamtos paveldo objektų grupę palyginti negausi – 17 objektų ir labai neįvairi, nes visi objektai yra botaniniai, skirti išskirtinio amžiaus, matmenų formų ar dendrologiniu bei estetiniu požiūriu vertingų medžių išsaugojimui (2.1.2 lentelė). Nei vienas rajono teritorijoje esantis gamtos paveldo objektas nėra paskelbtas gamtos paminklu.

2.1.2 lentelė. Gamtinio kraštovaizdžio įvairovę Jurbarko rajono savivaldybėje išsaugantys gamtos paveldo objektai

Eil. Nr.	Gamtos paveldo objekto rūšis / porūšis/ pavadinimas
Botaniniai objektai	
Medžių grupės	
1.	Vidkiemio ąžuolų alėja
Medžiai ir krūmai	
Ąžuolai:	

Eil. Nr.	Gamtos paveldo objekto rūšis / porūšis/ pavadinimas
2- 13	Avietiškių ąžuolas, Baublio ąžuolas, Globio ąžuolas, Milaičių ąžuolas, Žvirblaukio ąžuolas, Gelgaudų ąžuolas, Gediminaičio ąžuolas, Papiškių ąžuolas, Domantų ąžuolas*, Rūstekonių ąžuolas*, Pavidaujo ąžuolas, Antkalnės ąžuolas*
Pušys:	
14.	Grauzėnų pušis
Liepos:	
15-16.	Raudonės liepa, Antkalnės liepa*
Tuopos	
17.	Raudonės juodoji tuopa

*- gamtos paveldo objekto reikšmė - savivaldybės saugomas

Valstybinės geologijos informacinės sistemos (GEOLIS) duomenimis Jurbarko rajono savivaldybės teritorijoje yra penki geotopai¹¹: *Apšriūtų kalnas* (didkalvė), *Apšriūtai* (didkalvė), *Jurbarko dvaro akmuo* (riedulys), *Veliuonos šaltinis*, *Pašilių šaltinis* (žr. grafines dalies brėžiniuose). Šie geotopai apsaugos statuso neturi, tačiau tai yra potencialūs gamtos paveldo objektai (žr. grafines dalies brėžiniuose). Sprendinių konkretizavimo stadijoje šių geotopų apsaugos ir tvarkymo reikalavimai bus reglamentuoti, numatant sąlygas jų apsaugai ir pažintiniam lankymui.

Bendrają Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos biologinės įvairovės (genetinio fondo) apsaugos sistemą užtikrina speciali pagal LR Saugomų teritorijų įstatymą įsteigtų saugomų teritorijų sistema bei su ja koordinuojamas ir jai subordinuojamas pagal Europos Sąjungos paukščių (EEC 79/409) ir buveinių (EEC 92/43) Direktyvas formuojamas europinę biologinę svarbą turinčių „Natura 2000“ teritorijų tinklas (2.1.3 lentelė, 2.1.4 lentelė).

2.1.3 lentelė. Paukščių apsaugai svarbios teritorijos (PAST) Jurbarko rajono savivaldybėje

Eil. Nr.	Teritorijos pavadinimas, ES kodas	Plotas / dalis rajone (ha)	Aptinkama europinės svarbos saugomų rūšių paukščių	Pastabos dėl paukščių apsaugai svarbios teritorijos ribų
1.	Blinstrubiškio miškas, LTRASB002	3235,0 / 0,2	Jūriniai ereliai	PAST ribos sutampa su patvirtintomis Blinstrubiškio miško biosferos poligono ribomis
2.	Dubysos upės slėnis, LTRASB001	1117,1 / 108,0	Griežlės, tulžiai	Dubysos regioninio parko dalis, Dubysos ichtiologinio draustinio dalis, Dubysos apsaugos zonos dalis, Panemunių regioninio parko dalis
3.	Nemuno slėnio pievos tarp Raudonės ir Gelgaudiškio, LTJURB002	759,6 / 261,7	Griežlės	Panemunių regioninio parko dalis, Nemuno upės apsaugos zonos dalis
4.	Nemuno slėnio pievos ties Viešvile, LTTAUB004	595,2	Griežlės	Nemuno upės apsaugos zonos dalis

¹¹ Geotopas - saugomas ar saugotinas, tipiškas ar unikalus geologinės, geomorfologinės ar geoekologinės svarbos erdvinis objektas geosferoje vertingas mokslui ir pažinimui.

Eil. Nr.	Teritorijos pavadinimas, ES kodas	Plotas / dalis rajone (ha)	Aptinkama europinės svarbos saugomų rūšių paukščių	Pastabos dėl paukščių apsaugai svarbios teritorijos ribų
5.	Nemuno upės pakrantės ir salos tarp Kulautuvos ir Smalininkų, LTKAUB001	3532,0 / 1035,9	Mažosios žuvėdros	Nemuno upės apsaugos zonos dalis, Panemunių regioninio parko dalis
6.	Šesuvies ir Jūros upių slėniai, LTTAUB001	1352,5 / 8,3	Griežlės, tulžiai	Šesuvies ir Jūros upių apsaugos zonos dalis
Viso Jurbarko rajone:		2009,3		

2.1.4 lentelė. Buveinių apsaugai svarbios teritorijos (PAST) Jurbarko rajono savivaldybėje

Eil. Nr.	Teritorijos pavadinimas, ES kodas	Plotas / dalis rajone (ha)	Aptinkamos Europos Bendrijos svarbos natūralios buveinės, augalų ir gyvūnų rūšys
1.	Armenos atodangos, LTJUR0005	218,2 / 218,2	8220 Silikatinių uolienų atodangos; 9180 Griovų ir šlaitų miškai; 91F0 Paupių guobynai; Didysis auksinukas
2.	Balandinės pelkė, LTJUR0006	160,2 / 160,2	7120, Degradavusios aukštapelkės; 7110, Aktyvios aukštapelkės; 91D0, Pelkiniai miškai
3.	Baužaičių pelkė, LTJUR0007	258,7 / 258,7	7110, Aktyvios aukštapelkės; 7140, Tarpinės pelkės ir liūnai; 9080, Pelkėti lapuočių miškai; 91D0, Pelkiniai miškai
4.	Dubysos vidurypis ir žemupys, LTRAS0002	2722,4 / 235,8	6120 Karbonatinių smėlynų pievos; 6210 Stepinės pievos; 6270 Rūšių turtingi smilgynai; 6410 Melvenynai; 6430 Eutrofiniai aukštieji žolynai; 6450 Aliuvinės pievos; 6510 Šienaujamos mezofitų pievos; 7160 Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės; 7220 Šaltiniai su besiformuojančiais tufais; 9020 Plačialapių ir mišrūs miškai; 9050 Žolių turtingi eglėnai; 9060 Spygliuočių miškai ant fluvioglacialinių ozų; 9160 Skroblynai; 9180 Griovų ir šlaitų miškai; 91E0 Aliuviniai miškai; 91F0 Paupių guobynai; Baltijos lašiša; Kartuolė; Mažoji nėgė; Ovalioji geldutė; Paprastasis kirtiklis; Paprastasis kūjagalvis; Pleištinė skėtė; Ūdra; Kraujalakinis melsvys; Dvijuostė nendriadusė
5.	Gystaus upės slėnis, LTJUR0002	192,7 / 192,7	6210 Stepinės pievos; 9160 Skroblynai; 9180 Griovų ir šlaitų miškai; 91E0 Aliuviniai miškai
6.	Karšuvos giria, LTJUR0008	37193,6 / 22553,8	Kraujalakinis melsvys; Lūšis; Šneiderio kirmvabalis
7.	Klangių pievos, LTJUR0004	32,1 / 32,1	6210 Stepinės pievos
8.	Lapgirių miškas, LTJUR0015	146,9 / 146,9	9020, Plačialapių ir mišrūs miškai; 9050, Žolių turtingi eglėnai; 9080, Pelkėti lapuočių miškai; 9160, Skroblynai; 9180, Griovų ir šlaitų miškai
9.	Laukesa I, LTJUR0009	1187,1 / 580,9	6230, Rūšių turtingi briedgaurnai; 6510, Šienaujamos mezofitų pievos; 7110, Aktyvios aukštapelkės; 7120, Degradavusios aukštapelkės; 9010, Vakarų taiga; 9080, Pelkėti lapuočių miškai; 91D0, Pelkiniai miškai; Šneiderio kirmvabalis

Eil. Nr.	Teritorijos pavadinimas, ES kodas	Plotas / dalis rajone (ha)	Aptinkamos Europos Bendrijos svarbos natūralios buveinės, augalų ir gyvūnų rūšys
10.	Margupio kadagynas, LTJUR0010	25,3 / 25,3	5130, Kadagynai; 6210, Stepinės pievos
11.	Mituvos upės slėnis žemiau Paulių, LTJUR0012	155,8 / 155,8	6210, Stepinės pievos; 6270, Rūšių turtingi smilgynai; 6410, Melvenynai; 6430, Eutrofiniai aukštieji žolynai; 6450, Aliuvinės pievos; 6510, Šienaujamos mezofitų pievos; 6530, Miškapievės; 9160, Skroblynai; 9180, Griovų ir šlaitų miškai; Didysis auksinukas; Kraujalakinis melsvys
12.	Mituvos upės slėnis žemiau Paulių II, LTJUR0016	142,6 / 142,6	6270 Rūšių turtingi smilgynai; 6510 Šienaujamos mezofitų pievos; 9020 Plačialapių ir mišrūs miškai; 9160 Skroblynai; 9180 Griovų ir šlaitų miškai
13.	Nemuno slėnis ties Kalveliais, LTJUR0013	445,1 / 445,1	3150, Natūralūs eutrofiniai ežerai su plūdžių arba aštrių bendrijomis; 3270, Dumblingos upių pakrantės; 6120, Karbonatinių smėlynų smiltpievės; 6210, Stepinės pievos; 6270, Rūšių turtingi smilgynai; 6430, Eutrofiniai aukštieji žolynai; 6510, Šienaujamos mezofitų pievos; 9010, Vakarų taiga; 9180, Griovų ir šlaitų miškai; 91E0, Aliuviniai miškai
14.	Nemuno slėnis ties Palėkiais, LTJUR0014	1095,5 / 547,3	2330, Nesusivėrusios žemyninės smiltpievės; 3150, Natūralūs eutrofiniai ežerai su plūdžių arba aštrių bendrijomis; 3270, Dumblingos upių pakrantės; 6120, Karbonatinių smėlynų smiltpievės; 6210, Stepinės pievos; 6430, Eutrofiniai aukštieji žolynai; 6510, Šienaujamos mezofitų pievos; 9010, Vakarų taiga; 9070, Medžiais apaugusios ganyklos; 9180, Griovų ir šlaitų miškai; 91E0, Aliuviniai miškai; Baltijos lašiša; Kartuolė; Paprastasis kirtiklis; Salatis; Upinė nėgė
15.	Nemuno upė Panemunių regioniniame parke, LTSAK0002	1096,1 / 522,0	Baltijos lašiša; Kartuolė; Paprastasis kirtiklis; Salatis; Ūdra; Upinė nėgė
16.	Seredžiaus pievos, LTJUR0001	11,3 / 11,3	6210, Stepinės pievos
17.	Viešvilės aukštupio pelkynas, LTTAU0006	5638,4 / 1421,9	3260 Upių sraunumos su kurklių bendrijomis; 2330 Nesusivėrusios žemyninės smiltpievės; 3150 Natūralūs eutrofiniai ežerai su plūdžių arba aštrių bendrijomis; 4030 Viržynai; 6120 Karbonatinių smėlynų smiltpievės; 6230 Rūšių turtingi briedgaurnai; 6270 Rūšių turtingi smilgynai; 7110 Aktyvios aukštapelkės; 7140 Tarpinės pelkės ir liūnai; 7160 Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės; 9010 Vakarų taiga; 9020 Plačialapių ir mišrūs miškai; 9050 Žolių turtingi eglynai; 9080 Pelkėti lapuočių miškai; 91D0 Pelkiniai miškai; 91E0 Aliuviniai miškai; Lūšis; Ūdra; Didysis auksinukas; Kraujalakinis melsvys; Šneiderio kirmvabalis; Vijūnas; Mažoji nėgė; Dvijuostė nendriadusė; Dvilapis purvuolis; Pleištinė skėtė; Šarvuotoji skėtė; Pelkinė uolaskėlė; Vėjalandė šilagėlė; Žvilgančioji riestūnė

Eil. Nr.	Teritorijos pavadinimas, ES kodas	Plotas / dalis rajone (ha)	Aptinkamos Europos Bendrijos svarbos natūralios buveinės, augalų ir gyvūnų rūšys
18.	Šaltuonos upės slėnis, LTJUR0011	66,1 / 66,1	6210, Stepinės pievos; 6430, Eutrofiniai aukštieji žolynai; 6450, Aliuvinės pievos; 6510, Šienaujamos mezofitų pievos; 6530, Miškapievės; 7160, Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės; 7220, Šaltiniai su besiformuojančiais tufais; 9160, Skroblynai; 9180, Griovų ir šlaitų miškai; Didysis auksinukas; Kraujalakinis melsvys; Ovalioji geldutė; Ūdra
19.	Šešuvies upė žemiau Pašešuvio, LTtau0007	889,2 / 144,0	3150, Natūralūs eutrofiniai ežerai su plūdžių arba aštrių bendrijomis; 3260, Upių sraunumos su kurklių bendrijomis; 6210, Stepinės pievos; 6410, Melvenynai; 6430, Eutrofiniai aukštieji žolynai; 6450, Aliuvinės pievos; 6510, Šienaujamos mezofitų pievos; 9070, Medžiais apaugusios ganyklos; 9160, Skroblynai; 9180, Griovų ir šlaitų miškai; Didysis auksinukas; Kraujalakinis melsvys; Ovalioji geldutė; Paprastas kūjagalvis; Pleištinė skėtė; Ūdra; Upinė nėgė
20.	Šilinės apylinkės, LTJUR0003	36,4 / 36,4	6210 Stepinės pievos; 9010 Vakarų taiga; 9070 Medžiais apaugusios ganyklos; 9160 Skroblynai
21.	Šilinės apylinkės II, LTJUR0017	46,0 / 46,0	6270, Rūšių turtingi smilgynai; 9180, Griovų ir šlaitų miškai
Viso Jurbarko rajone: 27951,6			

„Natura 2000“ teritorijose turi būti garantuojama, kad ekologinė vertė, dėl kurios jos buvo įjungtos į „Natura 2000“ tinklą, nebus pabloginta. Teritorijos naudojimas žemės ūkio, miškų ūkio, žuvininkystės ar kitais tikslais išlaikomas ankstesnių apimčių, jeigu jis nedaro neigiamo ilgalaikio poveikio natūralioms buveinėms ir rūšims. Ūkinių veiklų nesiekama apriboti, jeigu jos vykdomos pagal teisės aktų reikalavimus, o nauji planai ir projektai rengiami bei įgyvendinami atlikus tinkamą išankstinį įvertinimą.

Saugomose teritorijose bei Europos ekologinio tinklo Natura 2000 teritorijose veikla vykdoma vadovaujantis Saugomų teritorijų įstatymu, saugomų teritorijų planavimo dokumentais bei kitais veiklą jose reglamentuojančiais teisės aktais. Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo bendrieji sprendiniai (I, II alternatyvos) yra formuojami įvertinant kraštovaizdžio struktūrinės ir biologinės įvairovės išsaugojimo interesus ir galioja tiek, kiek neprieštarauja veiklą ypač saugomose ir „Natura 2000“ teritorijose reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams.

Formuojant Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo bendruosius sprendinius (I, II alternatyva) – nustatant kraštovaizdžio tvarkymo zonas ir kt., yra atsižvelgiama ir į kitų biologinės įvairovės išsaugojimo požiūriu svarbių / jautrių teritorijų lokalizaciją: *Europos bendrijos svarbos natūralių buveinių (miškų, pievų pelkių vandeny), pelkių ir šaltinynų, natūralių pievų ir ganyklų, kertinių miško buveinių, Saugomų rūšių informacinėje sistemoje (SRIS) registruotų saugomų rūšių augaviečių ir radaviečių*. Šių teritorijų apsaugos ir tvarkymo reikalavimai bus nustatomi Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendinių konkretizavimo stadijoje.

2.2. GAMTINIO KARKASO TERITORIJŲ APSAUGOS IR TVARKYMO VYSTYMAS

Gamtinis karkasas (toliau – GK) kraštotvarkos požiūriu sudėtinga erdvinė sistema, jungianti įvairių funkcijų prioritetą bei pagrindinės tikslinės paskirties, taip pat skirtingo naudojimo ir apsaugos režimo teritorijas. Teisinį pagrindą šalies GK kurti ir puoselėti sudaro LR Aplinkos apsaugos bei Saugomų teritorijų įstatymai. Šiame įstatyme teikiama sekanti GK samprata: *gamtinis karkasas - vientisas gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklas, užtikrinantis ekologinę kraštovaizdžio pusiausvyrą, gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, kitų aplinkosaugai svarbių teritorijų ir buveinių, taip pat augalų ir gyvūnų migraciją tarp jų.*

Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo bendrųjų sprendinių studijoje, laikantis tęstinumo principo, yra teikiama Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniuose (2008 m.) nustatyta GK struktūra, kuri buvo išskirta įvertinus Jurbarko rajono padėtį regioninėje gamtinio karkaso sistemoje, rajono teritorinės sąrangos ypatumus, potencialių gamtinio karkaso teritorijų būklę.

Jurbarko rajono teritorijos gamtinio karkaso paskirtis:

- *Suformuoti gamtinio - ekologinio kompensavimo teritorijų tinklą, kuris užtikrintų aplinkos sveikumą ir tinkamumą gyvenimui savivaldybės kaimiškiose teritorijose, esančiose ir naujai formuojamose gyvenamosiose. Taip pat suformuoti medžiaginius-energetinius ryšius su gretimai esančiomis gamtinėmis ir intensyviai antropogenizuotomis teritorijomis;*
- *sudaryti prielaidas esamai biologinei įvairovei išlaikyti ir gausinti;*
- *išsaugoti išlikusius tarptautinės, nacionalinės, regioninės ir vietinės reikšmės natūralaus kraštovaizdžio fragmentus;*
- *išsaugoti esamus gamtinius ir kultūrinius rekreacinius išteklius, bei didinti jų estetinį potencialą;*
- *didinti planuojamos teritorijos žėlinių bei želdinių plotus, intensyviau urbanizuotose ir naujai urbanizuojamose Jurbarko rajono savivaldybės dalyse;*
- *užtikrinti optimalų santykinai gamtinių ir technogenizuotų žemėveiklių ploto santykį naujai užstatomose teritorijos dalyse.*

Gamtinis karkasas Jurbarko rajono teritorijoje jungia įvairaus pobūdžio teritorijas: kompleksines saugomas teritorijas (Panemunių regioninis parkas), valstybinius draustinius, ekologinės apsaugos zonas, taip pat miškų ūkio, gamtines rekreacines ir ekologiniu požiūriu itin svarbias agrarines teritorijas. Gamtinį karkasą formuoja pagal reikšmę skirstomos šios pagrindinės dalys: *regioninės reikšmės geoeologinės takoskyros (T), regioninės ir vietinės reikšmės geosistemų vidinio stabilizavimo arealai (S, s), nacionalinės, regioninės ir vietinės reikšmės migraciniai koridoriai (M'; M; m).*

Geoeologinės takoskyros – teritorijų juostos, jungiančios ypatingą ekologinę svarbą bei jautrumu pasižyminčias vietas: *upių aukštupius, vandenskyras, aukštųjų ežerynus, kalvynus, pelkynus, priekrantes, požeminių vandenų intensyvaus maitinimo ir karsto paplitimo plotus. Jos skiria stambias gamtines ekosistemas ir palaiko bendrąją gamtinio kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą. Geoeologinėms takoskyroms Jurbarko rajono gamtiniame karkase priskiriamos šios teritorijos:*

- Regioninės reikšmės Nemuno – Jūros geoeologinės takoskyros ruožas Jūravos- Kalniškių- Balandžių – Pavidaujo – Paskynų – Šimkaičių – Gricių atkarpoje;

- Regioninės reikšmės *Nemuno – Dubysos* geoekologinės takoskyros ruožas Juodaičių – Pakarklio – Žardiškių – Burbiškių – Padubysio -Pieštvenų atkarpoje.

Geosistemų vidinio stabilizavimo arealai - teritorijos, galinčios pakeisti šoninį nuotėkį ar kitus gamtinės migracijos srautus, taip pat reikšmingos biologinės įvairovės požiūriu: želdinių masyvai ir grupės, natūralios pievos, pelkės bei kiti vertingi stambiųjų geosistemų ekotopai. Šios teritorijos kompensuoja neigiamą ekologinę įtaką gamtinėms geosistemoms. Geosistemų vidinio stabilizavimo arealams Jurbarko rajono gamtiniame karkase priskiriamos šios teritorijos:

- Regioninę reikšmę turintis *Viešvilės* vidinio stabilizavimo arealas (dalis);
- Vietinės reikšmės vidinio stabilizavimo arealai: *Daugėlių, Pagojo, Leonavo, Šešuvio – Šaltuonos tarpupio, Lapgirių, Girdžių, Vertimų, Dainių, Rotulių, Skirsnemuniškių, Pabebirvio (2 plotai), Nemuno – Mituvos tarpupio, Mineigų, Pagausančio, Armeniškių, Aukštrakio.*

Migraciniai koridoriai - slėniai, raguvynai bei dubakloniai, kitos teritorijos, kuriomis vyksta intensyvi medžiagų, energijos ir gamtinės informacijos srautų apykaita ir augalų bei gyvūnų rūšių migracija. Migraciniams koridoriams Jurbarko rajono gamtiniame karkase priskiriamos šios teritorijos:

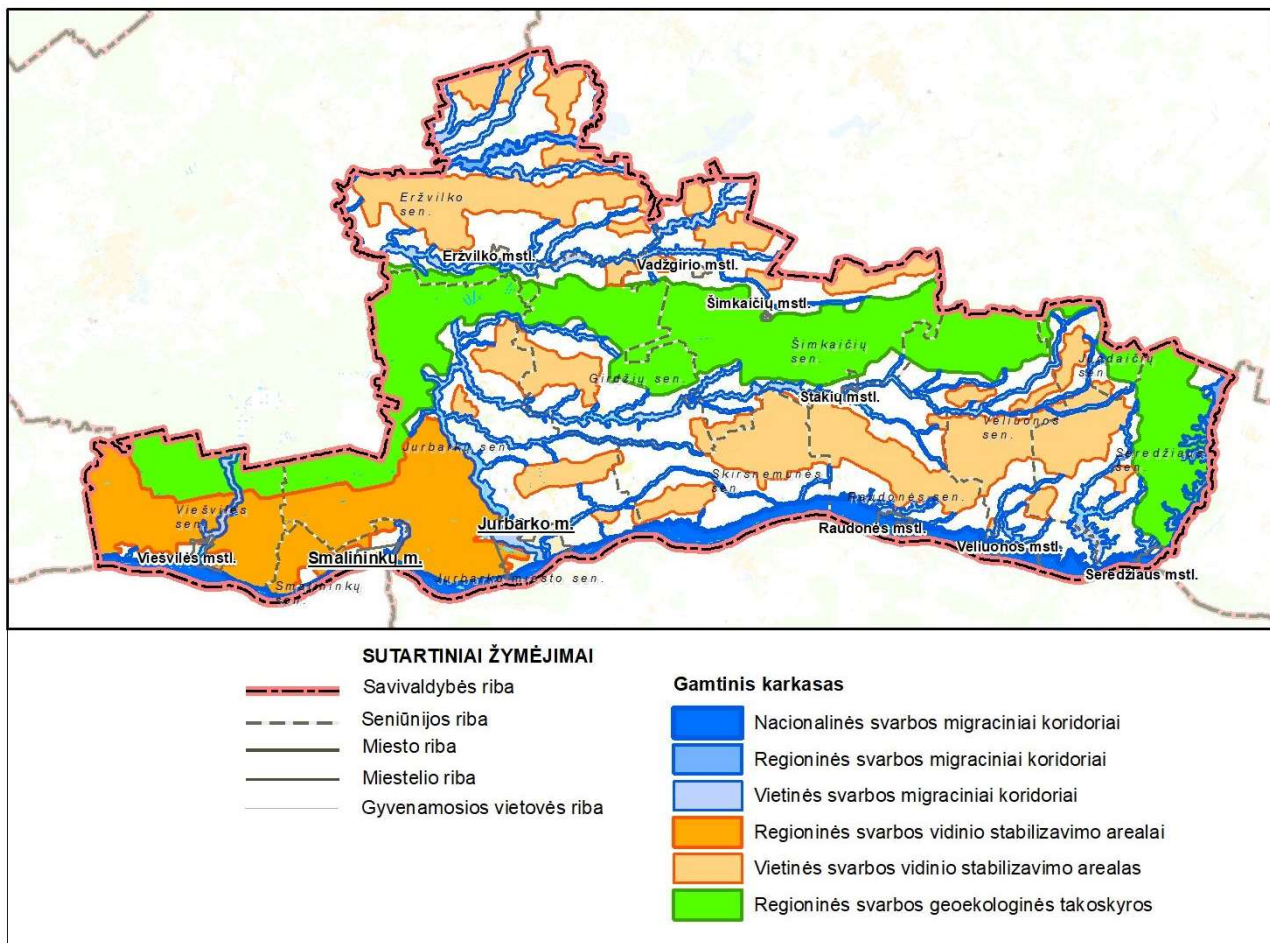
- Nacionalinę reikšmę turintis *Nemuno* žemupio migracinio koridoriaus ruožas Seredžiaus - Raudonės – Jurbarko – Viešvilės atkarpoje;
- Regioninę reikšmę turintis *Dubysos* žemupio migracinio koridoriaus ruožas Padubysio – Seredžiaus atkarpoje;
- Regioninę reikšmę turintis *Šešuvio* migracinio koridoriaus ruožas Užšešuvių - Stiegvilų ir Taubučių – Sveiščių atkarpoje;
- Vietinę reikšmę turintys: *Mituvos, Antvardės, Šaltuonos, Bebirvos, Upės, Upynos, Upynikės, Armenos, Trišiūkštės, Snietalos, Imsrės, Vidaujos, Akmenos, Viščiovos, Šlynos, Drūbino, Bebirvyčio, Viešvilės, Alsos Tidiko, Juodupio, Paukštupio, Gausantės, Juodpjaunio, Kirkučio, Vikšrynės, Raudonės, Gystaus, Veršupio, Dubinės, Armeniuko, Grivančiupio, Žvėrupio* ir kitų mažesnių vandentėmių migracinių koridorių ruožai ar jų atkarpos savivaldybės teritorijoje.

Gamtinio karkaso teritorijų apskaita pagal nustatytas kategorijas teikiama 2.2.1 lentelėje, gamtinio karkaso teritorijų lokalizacija - grafinės dalies brėžiniuose bei 2.2.1 pav. Gamtinis karkasas, kaip ekokompensacinė sistema yra objektyvus teritorinis kompleksas ir funkcionuoja nepriklausomai nuo žmogaus ar jo sukurtų institucijų norų, todėl teikiamose alternatyvose gamtinio karkaso teritorijų lokalizacija ir užimamas plotas yra analogiški.

2.2.1 lentelė. Gamtinio karkaso teritorijos Jurbarko rajono savivaldybės teritorijoje

Gamtinio karkaso sudėtinės dalys	GK plotas, ha	% GK ploto	% Jurbarko raj. ploto (150615,1 ha)
<i>GEOEKOLOGINĖS TAKOSKYROS</i>			
<i>regioninės reikšmės (T)</i>	34795,3	33,8	23,1
<i>GEOSISTEMŲ VIDINIO STABILIZAVIMO AREALAI</i>			
<i>regioninės reikšmės (S)</i>	16515,1	16,0	11,0
<i>vietinės reikšmės (s)</i>	30688,0	29,9	20,3
viso:	47203,1	45,9	31,3

<i>MIGRACINIAI KORIDORIAI</i>			
<i>nacionalinės reikšmės (M')</i>	6926,9	6,7	4,6
<i>regioninės reikšmės (M)</i>	1586,3	1,5	1,1
<i>vietinės reikšmės (m)</i>	12417,0	12,1	8,2
viso:	20930,2	20,3	13,9
VISAS GK:	102928,6	100	68,3

2.2.1 pav. Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas. Bendrųjų sprendinių formavimas. Gamtinio karkaso struktūra.

Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo bendrųjų sprendinių stadijoje išskiriamos GK teritorijos užima 68,3% teritorijos ploto. Šis rodiklis yra artimas Respublikos gamtinio karkaso užimamos ploto dalies vidurkiui (60%). Struktūriškai gamtinio karkaso teritorijų tarpe vyraujančią dalį sudaro *geosistemų vidinio stabilizavimo arealai* (45,9%) ir *geoekologinės takoskyros* (33,8%), santykinai mažiausias plotas tenka *migraciniams koridoriams* (20,3%) (2.2.1 lentelė).

Jurbarko rajono savivaldybės teritorija neišsiskiria itin didele gamtinio pagrindo įvairove. Didžioji dalis savivaldybės teritorijos yra Nemuno žemupio lygumos geomorfologiniame rajone, kuriame plyti smėlingos ar molingos lygumos. Rytiniu rajono pakraščiu driekiasi Dubysos fliuvioglacialinis klonis, o pietiniu pakraščiu - Nemuno žemupio slėnis. Jurbarko rajono dalyje, kur dominuoja molingų lygumų kraštovaizdžiai, litologinis pamatas yra sunkesnės mechaninės sudėties, drėgnesnis ir tuo pačiu maistingesnis. Tose vietose natūrali kraštovaizdžio struktūra buvo labiausiai pakeista. Sureguliuotas

hidrografinis tinklas, suformuoti stambesni bemiškiai laukų masyvai. Visiškai priešinga situacija vakarinėje rajono dalyje, kur plyti smėlingos lygumos. Šios teritorijos dėl mažo derlingumo yra mažai tinkamos žemės ūkio veiklai, todėl jos išlaikė natūralų pobūdį (miškingos) bei organiškai susiklosčiusią žemėveikslių struktūrą. Dėl minėtų aplinkybių Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos vakarinėje dalyje, pietiniame ir rytiniame pakraščiuose yra palankios sąlygos gamtiniam karkasui nustatytų uždavinių realizavimui ir sudėtingesnės likusioje rajono teritorijos dalyje (centrinėje, šiaurinėje).

Gamtinio karkaso teritorijų geoekologinio potencialo patikimumo, teritorinio susietumo užtikrinimas yra vienas iš svarbiausių kraštovaizdžio apsaugos uždavinių. Siekiant užtikrinti tinkamą gamtinio karkaso teritorijų planavimą, tvarkymą, naudojimą ir darnų vystymąsi, sprendinių konkretizavimo stadijoje, vadovaujantis Gamtinio karkaso nuostatais bei Gamtinio karkaso nustatymo ir praktinio taikymo metodika (Lietuvos geografinių draugija, 2016) bus atliktas Jurbarko rajono savivaldybės teritorijoje lokalizuotų gamtinio karkaso teritorijų geoekologinio potencialo vertinimas. Pagrindinė vertinimo nuostata: geoekologinis teritorijos potencialas tiesiogiai siejasi su teritorijos paviršiaus natūralumu: kuo natūralesnių žemėveikslių (žemės naudmenų) dalis areale didesnė, tuo geoekologinis potencialas aukštesnis ir priešingai – kuo arealą formuojančių žemėveikslių natūralumas mažesnis, tuo geoekologinis potencialas žemesnis. Bus išskiriamos vienodo geoekologinio potencialo teritorijos - santykinai vienalytės teritorijos apimančios vienodo mozaikiškumo, iš vieno žemėveikslio (žemės naudmenos) arba jų derinio suformuotą plotą.

Atlikto gamtinio karkaso teritorijų geoekologinis potencialo vertinimo pagrindu bus nustatomi gamtinio karkaso teritorijų apsaugos ir tvarkymo reglamentai. Gamtinio karkaso teritorijose numatoma: saugoti natūralų kraštovaizdžio pobūdį; palaikyti ir didinti gamtinę įvairovę; pagrindus būtinybę vykdyti rekultivacijos bei renatūralizacijos darbus, kurie užtikrintų kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą ir ekosistemų stabilumą, atkurtų pažeistas ekosistemas.

Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos alternatyvose (I, II) numatomi gamtinio karkaso teritorinės sistemos vystymo sprendiniai ilgalaikėje perspektyvoje būtų palankūs gamtinio karkaso teritorijų apsaugos ir tvarkymo užtikrinimui, kaip to reikalauja veiklą gamtinio karkaso reglamentuojančių teisės aktų reikalavimai.

2.3. KRAŠTOVAIZDŽIO TVARKYMO REGLAMENTAVIMO STRATEGIJOS IR KRYPTYS

Kraštovaizdžio tvarkymo strategijų zonų sistema (pagal Nacionalinį kraštovaizdžio tvarkymo planą)

Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo bendrųjų sprendinių rengimo stadijoje laikomasi Nacionaliniame kraštovaizdžio tvarkymo plane taikytų metodologinių kraštovaizdžio tvarkymo strategijų išskyrimo nuostatų¹²:

¹² Kraštovaizdžio tvarkymo strategija - kraštovaizdžio struktūros formavimo ir tvarkymo kryptis, apsprendžiama teritorijoje nustatyto funkcinio prioriteto bei jos kraštovaizdžio naudojimo ir apsaugos santykinio intensyvumo laipsnio. Kraštovaizdžio tvarkymo strategijos tipai ir nustatyti jų arealai sudaro kraštovarkinį foną, kuriame realizuojasi ir funkcionuoja atraminės urbanistinio-ūkinio vystymo bei ekologinio kompensavimo struktūros.

Siektinas kraštovaizdžio kokybės tikslas - atskiriems konkretiems kraštovaizdžio teritoriniams vienetams nustatomas formuotinas jų struktūros etalonas, atitinkantis šalyje turimus viešąjį interesą atspindinčius visuomenės ekologinės-ekonominės sąmonės standartus bei mokslškai pagrįstus kraštovaizdžio struktūros rodiklius, kurie užtikrintų jos ekologinį tvarumą,

Kraštovaizdžio tvarkymo strategijų zonų sistemos kūrimo metodinį pamatą formuoja tokios principinės planuojamo kraštovaizdžio kategorijos:

1. Intensyviai keičiamas ir technogenizuojamas kraštovaizdis urbanistinio karkaso centruose, įtakos arealuose bei urbanistinės integracijos jungtyse;
2. Vyraujančio intensyvaus naudojimo agrarinių ir miškingų teritorijų kraštovaizdis;
3. Vyraujančio tausojančio naudojimo agrarinių ir miškingų teritorijų kraštovaizdis gamtinio karkaso įtakos arealuose;
4. Vyraujančio konservacinio naudojimo prioriteto kraštovaizdis arealuose su gausiais konservacinę vertę turinčiais gamtiniais bei kultūriniais teritoriniais kompleksais

Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo bendrųjų sprendinių (koncepcijos) rengimo stadijoje kraštovaizdžio tvarkymo strategijų zonos yra išskiriamos remiantis esamos būklės analizės duomenimis (išvadomis), įvertinant svarbiausių funkcinių prioritetų pasiskirstymą rajono teritorijoje, teritorijos naudojimo ir apsaugos santykinį laipsnį, kraštovaizdžio morfologinę struktūrą, kraštovaizdžio vizualinį estetinį potencialą, gamtinio karkaso teritorijų lokalizaciją ir jų geoekologinį potencialą, registrinių kultūros paveldo vertybių lokalizaciją, patvirtintus kompleksinius (bendruosius) ir saugomų teritorijų tvarkymo planus, miškų ūkinių grupių nustatymo planus ir kitą aktualią informaciją.

Remiantis Nacionaliniu kraštovaizdžio planu bei jį atitinkamai detalizuojant ir konkretizuojant stambesniame mastelyje, pagal teritorijos vystymo strategijos pobūdį Jurbarko rajono savivaldybės teritorijoje yra nustatomos tokios kraštovaizdžio tvarkymo strategijos ir reglamentavimo kryptys (**pastaba** - *strategijų ir kryptių indeksai analogiški nustatytiems Nacionaliniame kraštovaizdžio tvarkymo plane*):

SAUGANČIO IR TAUSOJANČIO NAUDOJIMO STRATEGIJŲ GRUPĖ (A,B, C, D)

Kraštovaizdžio vertybių konservacinės apsaugos prioritetą užtikrinančių tvarkymo reglamentų formavimo strategija (A)

1 a – Išimtinės konservacinės apsaugos reglamentai.

Ypatingą konservacinę bei rekreacinę vertę turinčių teritorijų tvarų naudojimą ir vertybių išsaugojimą užtikrinančių tvarkymo reglamentų formavimo strategija (B):

2 - Konservacinės apsaugos ir rekreacinio naudojimo reglamentai.

Kraštovaizdžio rekreacinės aplinkos apsaugą ir racionalų naudojimą užtikrinančių tvarkymo reglamentų formavimo strategija (C):

3b – Rekreacinio naudojimo ir funkcinės konversijos reglamentai;

3c – Intensyvaus rekreacinio naudojimo reglamentai

Bioprodukcinio naudojimo racionalų ekologinį reguliavimą užtikrinančių tvarkymo reglamentų

psichologinį komfortiškumą ir socialinį-ekonominį žemėnaudos racionalumą.

formavimo strategija (D):

- 4a** - Tausojančio bioprodukcinio naudojimo ir konservacijos reglamentai;
- 4c** - Tausojančio bioprodukcinio naudojimo reglamentai;
- 4d** – Bioprodukcinio naudojimo ir dalinės konservacijos reglamentai.

INTENSYVAUS NAUDOJIMO STRATEGIJŲ GRUPĖ (E, F, G)***Intensyvių bioprodukcinių naudojimą skatinančių tvarkymo reglamentų formavimo strategija (E):***

- 5** - Intensyvaus bioprodukcinio naudojimo reglamentai.

Esamų bei perspektyvinių urbanizacijai skirtų teritorijų tvarkymo reglamentų formavimo strategija (F):

- 6a** – ekstensyvios urbanizacijos reglamentai;
- 6b** – intensyvios urbanizacijos reglamentai.

Esamų bei perspektyvinių industrinių teritorijų tvarkymo reglamentų formavimo strategija (G):

- 7b** – kasybos vykdymo reglamentai.

Kraštovaizdžio tvarkymo strategijų ir reglamentavimo krypčių zonų lokalizavimas

Bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje nustatytų teritorijos naudojimo strategijų ir reglamentavimo krypčių arealų sklaidos ypatumus lemia rajono teritorijos kraštovaizdžio struktūra, gamtinių išteklių pobūdis, gamtinio karkaso ir saugomų teritorijų lokalizavimas, esamo žemės naudojimo tradicijos.

1 a – išimtinės konservacinės apsaugos reglamentų kryptis (**A strategija**) yra lokalizuota išimtinai konservacinio prioriteto gamtinio *Viešvilės* rezervato teritorijoje, kurios vystymas apima nustatytų aplinkosauginių reglamentų ir konservacinės funkcijos realizavimo efektyvumo užtikrinimą.

2 - konservacinės apsaugos ir rekreacinio naudojimo reglamentų kryptis (**B strategija**) yra polifunkcinė, nustatoma esamo valstybinio Panemunių regioninio parko teritorijai, kurios tvarkymas siejamas ne tik su ekologinių reikalavimų laikymusi, kraštovaizdžio gamtinių ir kultūrinių vertybių išsaugojimu, bet ir su ekstensyvios (atskiris atvejais ir intensyvios) rekreacijos bei pažintinio turizmo plėtra, intensyvaus bioprodukcinio ūkio santykinės reikšmės mažėjimu, prioritetą teikiant tausojančio bioprodukcinio ūkio vystymui.

Vyraujančio rekreacinio naudojimo strategijos grupėje (C strategija) skiriamos dvi kraštovaizdžio tvarkymo reglamentavimo kryptys: **3b** - rekreacinio naudojimo ir funkcinės konversijos bei **3c** - intensyvaus rekreacinio naudojimo reglamentų. Šios reglamentavimo kryptys yra taikomos esamo bei perspektyvinio rekreacinio naudojimo arealams ir gyvenamosioms vietovėms, kuriuose tikslinga formuoti ir palaikyti rekreacinį kraštovaizdį su rekreacijai palankia aplinka bei reikalinga infrastruktūra. Reglamentavimo kryptis **3b** numatoma rekreacinį potencialą turinčioms ir šiuo metu vidutiniškai intensyviai ir intensyviai naudojamoms teritorijoms, kurios gamtiškai susietos su miškingo – agrarinio, arba miškingo kraštovaizdžio Nemuno, Dubysos ir Mituvos upių slėniais. Šių teritorijų perspektyvinis naudojimas yra siejamas su būtinu funkcinės konversijos (pertvarkos) plėtojimu, pirmiausiai

bioproductinio ūkio santykinės reikšmės mažėjimu ir rekreacinio-turistinio naudojimo svarbos augimu. Reglamentavimo kryptis **3c** numatoma rekreacinį potencialą turinčiuose Smalininkų mieste ir Viešvilės miestelyje, kuriuose prioritetas teikiamas intensyvaus rekreacinio naudojimo, susijusio su aktyvaus poilsio formomis, vystymui, perspektyvoje siekiant kurortinės teritorijos statuso.

Vyraujančio tausojančio bioproductinio naudojimo strategijos grupėje (D strategija) skiriamos trys kraštovaizdžio tvarkymo reglamentavimo kryptys: **4a** - *tausojančio bioproductinio naudojimo ir konservacijos*, **4c** - *tausojančio bioproductinio naudojimo reglamentų*, **4d** - *bioproductinio naudojimo ir dalinės konservacijos reglamentų*. Reglamentavimo kryptis **4a** atstovauja esamas saugomas teritorijas. Reglamentavimo kryptis **4c** atstovauja nacionalinės, regioninės ar vietinės svarbos gamtinio karkaso teritorijas bei tame tarpe ekologinių apribojimų reikalaujančius upių slėnių arealus. Šiose teritorijose numatomas dominuojantis tausojantis bioproductinis naudojimas. Reglamentavimo kryptis **4d** taikoma žymesnių ekologinių ribojimų nekeliančioms „Natura 2000“ teritorijoms (buveinių apsaugai svarbi teritorija *Karšuvos giria, LTJUR0008*). Šiose teritorijose numatomas dominuojantis tausojantis bioproductinis naudojimas. Tausojančio naudojimo arealų vystymas turi atitikti palaikomojo vystymo sampratą, įpareigojančią adaptuoti esamą naudojimą, laikantis ekologinių teritorijos tvarkymo reikalavimų, siekiant gamybinų procesų ekologizavimo, kraštovaizdžio ekologinės pusiausvyros užtikrinimo ir palaikymo. **4d** tvarkymo reglamentavimo krypties teritorijose tikslinga išlaikyti intensyvų bioproductinį naudojimą, ieškant optimalių šios veiklos realizavimo formų, užtikrinant racionalų turimų išteklių naudojimą ir nustatytus biologinės apsaugos reikalavimus.

5 - intensyvaus bioproductinio naudojimo reglamentų kryptis (E strategija) yra lokalizuota žymesnių ekologinių ribojimų nekeliančiuose centinėje, šiaurinėje ir vakarinėje Jurbarko rajono savivaldybės dalyje esančiuose stipriai agrarizuotų molingų lygumų arealuose, kuriuose rekomenduojama išlaikyti intensyvų bioproductinį naudojimą, ieškant optimalių šios veiklos realizavimo formų bei užtikrinant racionalų ir efektyvų turimų išteklių naudojimą (dirvožemio derlingumo ir produktyvumo išlaikymą) bei aplinkosauginių reikalavimų laikymąsi orientuotą į hidrologinių ir biologinių resursų apsaugą.

6 - urbanizacijos reglamentų kryptis, tame tarpe *ekstensyvios urbanizacijos (6a)* ir *intensyvios urbanizacijos (6b)* zonos nustatoma esamose urbanizuotose ir numatomose urbanizuoti teritorijose (plačiau teksto 1.2. skyriuje).

7b – kasybos vykdymo reglamentų kryptis (G strategija) yra nustatoma didžiausių šiuo metu eksploatuojamų bei perspektyvių naudingųjų iškasenų (smėlio – žvyro, durpių) telkinių teritorijose.

Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje yra teikiamos dvi rajono teritorijos tvarkymo alternatyvos (I, II), kurių skirtingumą lemia urbanistinio vystymo, rekreacinio naudojimo ir kasybos vykdymo pasiūlymai, o konservacinės apsaugos, bioproductinio (tiek tausojančio, tiek intensyvaus) vystymo kraštovaizdžio tvarkymo strategijų ir reglamentavimo krypčių lokalizacija iš esmės nesikeičia.

Jurbarko rajono savivaldybės teritorijoje nustatytų kraštovaizdžio tvarkymo strategijų ir reglamentavimo krypčių lokalizacija teikiama brėžiniuose „Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas. Bendrieji sprendiniai. I alternatyva; II alternatyva“, pasiskirstymas suvestinėje lentelėje (2.3.1 lentelė).

2.3.1. lentelė. Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos kraštovaizdžio tvarkymo strategijų ir reglamentavimo kryptių zonos pagal I-ąją ir II-ąją alternatyvas

Eil. Nr.	Kraštovaizdžio tvarkymo strategijų ir reglamentavimo kryptių zonos ir jų indeksas brėžinyje	I -a alternatyva		II -a alternatyva	
		Plotas, ha	Dalis nuo rajono teritorijos ploto, %	Plotas, ha	Dalis nuo rajono teritorijos ploto, %
Kraštovaizdžio vertybių konservacinės apsaugos prioritetą užtikrinančių tvarkymo reglamentų formavimo strategija (A)					
1.	Išimtinės konservacinės apsaugos reglamentai (1a)	680,2	0,5	680,2	0,5
	(1a, 2)Viso:	680,2	0,5	680,2	0,5
Ypatingą konservacinę bei rekreacinę vertę turinčių teritorijų tvarų naudojimą ir vertybių išsaugojimą užtikrinančių tvarkymo reglamentų formavimo strategija (B)					
2.	Konservacinės apsaugos ir rekreacinio naudojimo reglamentai (2)	5343,5	3,5	5343,5	3,5
	Viso:	5343,5	3,5	5343,5	3,5
Kraštovaizdžio rekreacinės aplinkos apsaugą ir racionalų naudojimą užtikrinančių tvarkymo reglamentų formavimo strategija (C)					
3.	Rekreacinio naudojimo ir funkcinės konversijos reglamentai (3b)	6841,1	4,5	9519,4	6,3
4.	Intensyvaus rekreacinio naudojimo reglamentai (3c)	290,8	0,2	538,2	0,4
	Viso:	7131,9	4,7	10057,6	6,7
Bioproductinio naudojimo racionalų ekologinį reguliavimą užtikrinančių tvarkymo reglamentų formavimo strategija (D)					
5.	Tausojančio bioproductinio naudojimo ir konservacijos reglamentai (4a)	5524,2	3,7	5824,4	3,8
6.	Tausojančio bioproductinio naudojimo reglamentai (4c)	15861,4	10,5	14291,1	9,5
7.	Bioproductinio naudojimo ir dalinės konservacijos reglamentai (4d)	21529,7	14,3	21529,7	14,3
	Viso:	42915,3	28,5	41645,2	27,6
Intensyvių bioproductinį naudojimą skatinančių tvarkymo reglamentų formavimo strategija (E)					
8.	Intensyvaus bioproductinio naudojimo reglamentai (5)	89569,5	59,5	88461,5	58,7
	Viso:	89569,5	59,5	88461,5	58,7
Esamų bei perspektyvinių urbanizacijai skirtų teritorijų tvarkymo reglamentų formavimo strategija (F)					
9.	Ekstensyvios urbanizacijos reglamentai (6a)	477,8	0,3	230,4	0,2
10.	Intensyvios urbanizacijos reglamentai (6b)	1757,7	1,2	1757,7	1,2
	Viso:	2235,5	1,5	1988,1	1,4
Esamų bei perspektyvinių industrinių teritorijų tvarkymo reglamentų formavimo strategija (G)					
11.	Kasybos vykdymo reglamentai (7b)	300,2	0,2	-	-
12.	Kasybos vykdymo – rekreacinio naudojimo ir funkcinės konversijos reglamentai (7b – 3b)	2439,0	1,6	2439,0	1,6
	Viso:	2739,2	1,8	2439,0	1,6

Eil. Nr.	Kraštovaizdžio tvarkymo strategijų ir reglamentavimo kryptių zonos ir jų indeksas brėžinyje	I -a alternatyva		II -a alternatyva	
		Plotas, ha	Dalis nuo rajono teritorijos ploto, %	Plotas, ha	Dalis nuo rajono teritorijos ploto, %
Iš viso:		150615,1	100	150615,1	100

2.3.1. lentelės duomenimis tiek I-oje, tiek II-oje alternatyvose akivaizdžiai vyrauja *intensyvaus bioproductinio naudojimo reglamentų krypties (E)* strategijai priskirtos teritorijos – derlingos Nemuno žemupio molingos limnoglacialinės lygumos, esančios centrinėje ir šiaurinėje rajono dalyse, kurių naudojimui nekeliami žymesni ekologiniai ribojimai. *Intensyvaus bioproductinio naudojimo kraštovaizdžio tvarkymo strategijos* vyravimo makrozonos užima santykinai didelę rajono teritorijos ploto dalį – I ir II alternatyvose atitinkamai 59,5% ir 58,7%.

Tausojančio bioproductinio naudojimo (D strategija) kraštovaizdžio tvarkymo reglamentavimo kryptys, atspindinčios bioproductinio ūkio (pirmiausiai žemės ir miškų) interesus yra antroji pagal užimamą plotą strategijų grupė, kuriai I ir II alternatyvose tenka atitinkamai 28,5% ir 27,6% savivaldybės teritorijos ploto. *Tausojančio bioproductinio naudojimo strategijai* priskirtose teritorijose, įvertinant aplinkosauginius interesus, turėtų būti orientuojamasi į gamtinę aplinką tausojančias ūkinio naudojimo formas bei technologijas.

Kraštovaizdžio apsaugos ir rekreacinio naudojimo interesai yra derinami nedidelę rajono teritorijos ploto dalį (3,5%) užimančioje *konservacinės apsaugos ir rekreacinio naudojimo reglamentų krypties (B strategija)* Panemunių regioninio parko teritorijoje, o *išimtinės konservacinės apsaugos reglamentų zona (A strategija)* teuzima 0,5% rajono ploto.

Formuojamos Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano koncepcijos alternatyvos kiek ženkliu skiriasi *kraštovaizdžio rekreacinės aplinkos apsaugą ir racionalų naudojimą užtikrinančių tvarkymo reglamentų formavimo strategijos (C)* atveju. Kraštovaizdžio rekreacinės aplinkos apsaugą ir racionalų naudojimą užtikrinančių tvarkymo reglamentų formavimo strategijos (C) reglamentavimo kryptų teritorijoms, kuriose prioritetą teikiama rekreacinio potencialo panaudojimo gerinimui, I ir II alternatyvose tenka atitinkamai 4,7% ir 6,7% rajono teritorijos ploto.

Intensyvaus naudojimo strategijų grupėje esamų bei perspektyvinių urbanizacijai skirtų teritorijų tvarkymo reglamentų formavimo bei esamų bei perspektyvinių industrinių teritorijų tvarkymo reglamentų formavimo (G) strategijos užima santykinai mažiausią rajono teritorijos ploto dalį.

Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje formuojamose alternatyvose pateikiamas kraštovaizdžio tvarkymo strategijų ir reglamentavimo kryptų zonų teritorinio diferencijavimo modelis tenkina būtinuosius minimalius reikalavimus kraštotvarkinės (funkcinės ekologinės) struktūros optimalumui ir sudaro sąlygas kraštovaizdžio ekologiškai pusiausvyrai palaikyti.

3. NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO KRYPTYS

3.1. NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO APSAUGOS KRYPTYS

]

Kultūros vertybių registro (toliau - KVR) 2023 m. kovo 21 d. duomenimis, Jurbarko rajono savivaldybės teritorijoje yra registruotos 334 nekilnojamosios kultūros, iš kurių 33 – kompleksai su 126 į kompleksą įeinančiais objektais ir 135 pavieniai objektai. Teritorijoje taip pat yra registruotos 4 vietovės tipo kultūros vertybės. 36 vertybės, kurios Jurbarko rajono savivaldybės teritorijoje KVR registruotos kaip nekilnojamos, nėra apibūdintos pagal sandarą (kompleksas, į kompleksą įeinantis ar pavienis objektas). Valstybės saugomais paskelbti 11 kompleksinių objektų ir 31 pavienis objektas. Skirsnemunės senojo miesto vieta (kodas 30342) KVR klaidingai registruota kaip pavienis objektas.

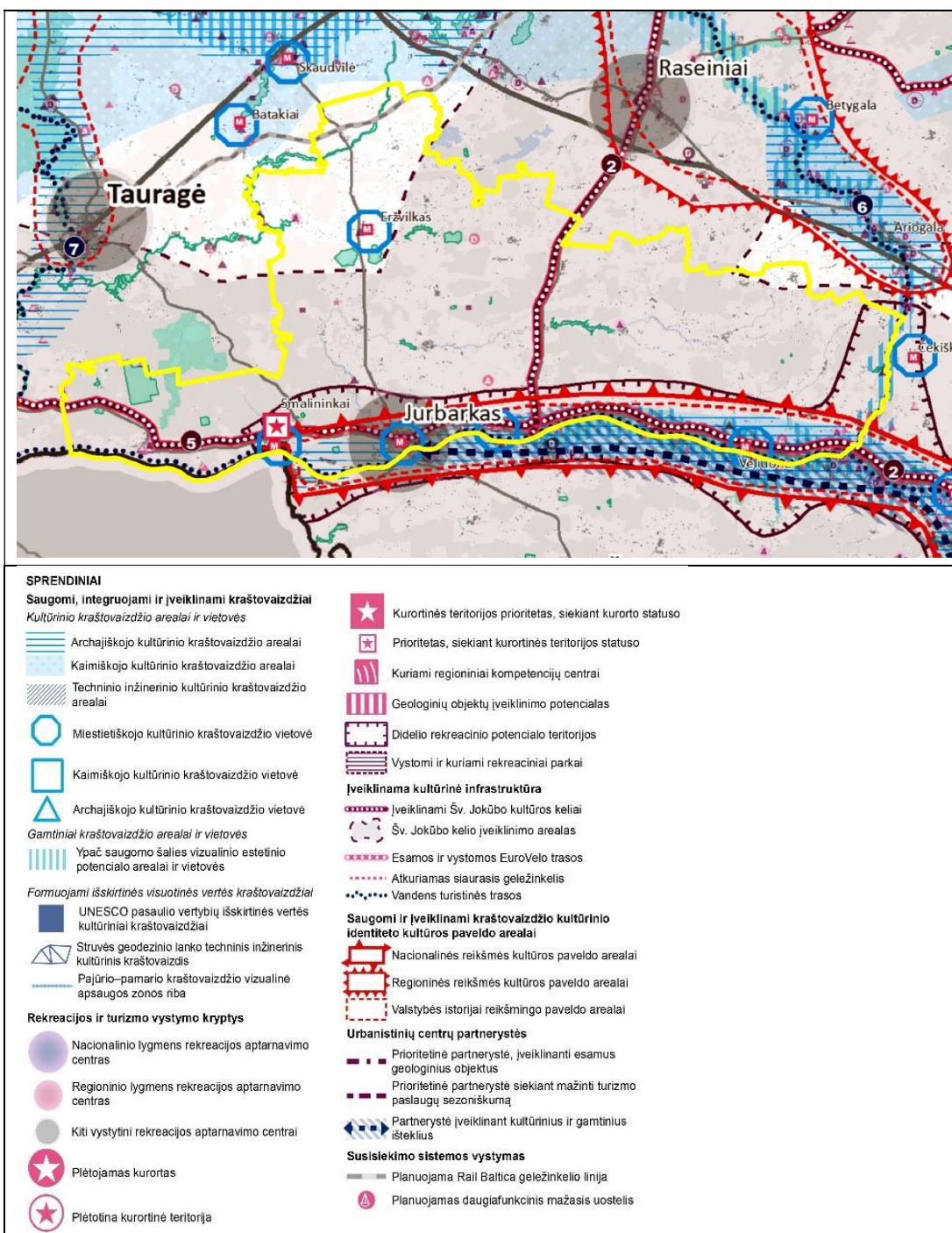
Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos principai

Apsaugos principai:

- nekilnojamasis kultūros paveldas ir jį supančios aplinkos visumos autentiškumas turi būti išsaugoti ir perduoti ateities kartoms kaip krašto ir vietos bendruomenės kultūrinio tapatumo pagrindas, kraštovaizdžio vertės formantas, turi būti sudaromos sąlygos visuomenei jį pažinti ir juo naudotis;
- Bendrojo plano keitimo sprendiniuose nekilnojamojo kultūros paveldo integralumo nuostatos turi atitikti principus, išreikštus Valstybės ilgalaikės raidos strategijoje (Žin., 2002, Nr. 110-4852) ir Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane (T00087007), kuris patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės Seimo 2021 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 789;
- kultūros paveldo vertybės supanti autentiška aplinka yra neatsiejama jų reikšmingumo dalis, kartu sudaranti kultūrinį kraštovaizdį;

Išlaikant sąsajas su Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano sprendiniais ir siekiant nustatyti kultūros vertybių apsaugos prioritetus, savivaldybės teritorijoje išskirti ryškiausio dominuojančio kultūros paveldo arealai:

- ***Kauno krašto ir Panemunės nacionalinės reikšmės kultūros paveldo arealas*** suformuotas atsižvelgiant į kultūros paveldo išteklių istorinę kultūrinę reikšmę, reikšmingumą lemiančių vertingųjų savybių statusą ir svarbą formuojant ir saugant valstybės kultūrinį identitetą. Į arealą patenka reikšmingiausi Lietuvos istorinio kultūrinio karkaso objektai, atspindintys Lietuvos valstybės raidą nuo II tūkstantmečio prieš mūsų erą iki XX amžiaus vidurio. Panemunės dalis pasižymi Panemunės piliakalniais ir rezidenciniais Panemunės, Raudondvario, Raudonės pilių kompleksais, neatsiejamų šių vertybių ryšiu su gamtiniais elementais. Arealo dalyje, kuri lokalizuojasi Jurbarko savivaldybės dalyje, dominuoja archaiškasis kultūrinis kraštovaizdis. Arealo prioritetiniai tvarkymo prioritetai – vertybių ir jas supančio kraštovaizdžio autentiškumo išsaugojimas; susiklosčiusios istorinio ir gamtinio kraštovaizdžio dermės, erdvinės ir planinės struktūros palaikymas; kultūrinio kraštovaizdžio elementų vertės išryškėjimas ir atskleidimas.

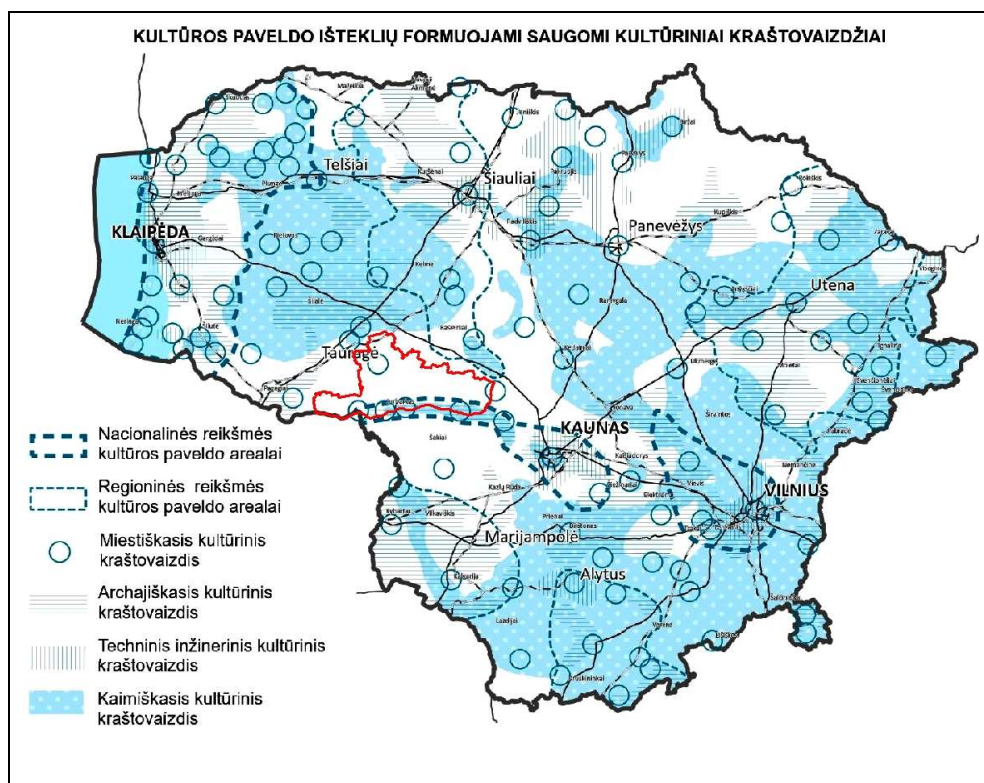
3.1.1 pav. Ištrauka iš Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano brėžinio „Kultūros politika ir rekreacija“ (Duomenų šaltinis www.tpdris.lt)

- **Dominuojančio archeologinio paveldo arealas** lokalizuojasi nacionalinio reikšmingumo Kauno krašto ir Panemunės kultūros paveldo arealo ribose, kuriame nustatomi tvarkymo prioritetai:
 - apsaugos, tvarkymo naudojant prioritetai - tvarkyti atskleidžiant vertingųjų savybių autentiškumą, eksponuojant jo vertes kraštovaizdyje, įrengiant paveldo ekspozicines ir / ar rekreacines priemones;
 - saugomo kultūrinio kraštovaizdžio tipai ir tvarkymo prioritetai - archaiškasis kraštovaizdis: archeologinio paveldo vertybių atskleidimas, paveldo ekspozicinių priemonių vystymas;

- vertybių apsaugos zonų formavimo principai - atvirų erdvių formavimas, išryškinant archeologinio paveldo vertes; apsaugos nuo neigiamo fizinio poveikio ir vizualinės taršos užtikrinimas.
- **Dvarų sodybų paveldo arealas** apima neženklų savivaldybės pietinės teritorijos dalį. Nacionaline vertybe laikomi čia esantys romantizmo stiliaus Belvederio dvaro rūmai, priklausę Tiškevičių giminei. Svarbus istorinis-kultūrinis kompleksas esantis Jurbarko miesto teritorijoje yra Jurbarko dvaro sodyba. Arealuose nustatomi apsaugos, tvarkymo naudojant prioritetai:
 - apsaugos, tvarkymo naudojant prioritetai - saugoti atskleidžiant vertingąsias savybes, naudojant ir pritaikant tausojamoms paskirtims, įveiklinant bendruomenių ir turizmo tikslams, integruojant į darniai vystomus kraštovaizdžius, nepažeidžiant susiklosčiusių erdvių formavimo dėsnių;
 - saugomo kultūrinio kraštovaizdžio tipai ir tvarkymo prioritetai - kaimiškas kraštovaizdis ir miestovaizdis: architektūrinio paveldo išsaugojimas, vertingųjų savybių atskleidimas, darnus kraštovaizdžio vystymas, laikantis susiklosčiusių erdvių formavimo dėsnių;
 - vertybių apsaugos zonų formavimo principai - architektūrinio paveldo verčių išryškinimas; vertybių aplinkos pobūdžio palaikymas, apsaugos nuo neigiamo fizinio poveikio ir vizualinės taršos užtikrinimas.

Išlaikant sąsajas su Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano sprendiniais ir siekiant nustatyti Kultūros paveldo išteklių formuojami saugomų kultūrinių kraštovaizdžių apsaugos ir tvarkymo prioritetus, savivaldybės teritorijoje išskirti trys kultūrinių kraštovaizdžių tipai:

- **urbanizuotas miestiškasis kraštovaizdis**, kuriam priskirtos Jurbarko, Smalininkų, Skirsnemunės, Veliuonos ir Eržvilko istorinės miestų ir miestelių dalys ir architektūrinio paveldo objektai, kompleksiniai objektai ir vietovės. Urbanizuoto miestiškojo kraštovaizdžio apsaugai taikomas autentiškos paskirties ar tausojamo naudojimo saugojimo režimai, nustatomi tvarkymo ir veiklos juose apribojimai bei paveldosaugos reikalavimai;
- **archajiškasis kraštovaizdis**, kuris savivaldybės teritorijoje išskiriamas tik Kauno krašto ir Panemunės nacionalinės reikšmės kultūros paveldo arealo dalyje (sutampa su Panemunės regioninio parko teritorija). Archajiškuosius kraštovaizdžius formuoja archeologinio ir memorialinio kultūros paveldo objektai, kurių apsaugai taikomos rezervinis saugojimo režimas, nustatoma konservacinė žemės naudojimo paskirtis draudžianti ūkinę veiklą. Archajiškuosius kultūrinius kraštovaizdžius siūloma naudoti rekreacijai, nepažeidžiant nustatytų vertingųjų savybių. Prioritetas teikiamas turizmui ir rekreacijai apžiūrint archeologinius ir memorialinius objektus per atstumą, išnaudojant rekreacinius takus bei įrengtus apžvalgos taškus, regyklas, bokštus.
- **kaimiškas kultūrinis kraštovaizdis** išskirtas pietinėje savivaldybės teritorijos dalyje. Jurbarko rajono savivaldybėje kaimiškas kultūrinis kraštovaizdis persipina su archajiškuoju kraštovaizdžiu, kuris jį praturtina. Kaimiškuosius kraštovaizdžius formuoja urbanistinio paveldo – kaimai, jų dalys bei architektūrinio paveldo – dvarai, dvarų sodybos, ir kiti objektai, vietovės. Jų apsaugai taikomas autentiškos paskirties ar tausojamo naudojimo saugojimo režimai.

3.1.2 pav. Ištrauka iš Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano Priedo Nr.1 pav. Saugomų kultūrinių kraštovaizdžių hierarhijos ir tipų schema (Duomenų šaltinis www.tpdri.lt)

Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos savitumo raiškos, kultūros paveldo ir kultūrinio kraštovaizdžio integralumo užtikrinimo aspektu I-oje alternatyvoje poveikis kultūriniam kraštovaizdžiui yra reikšmingesnis dėl intensyvesnių urbanizacijos struktūrų formavimo Kauno krašto ir Panemunės nacionalinės reikšmės kultūros paveldo areale. Šiuo aspektu II-oji alternatyva yra palankesnė.

Nekilnojamojo kultūros paveldo tvarkybos ir naudojimo kryptys

I-oje ir II-oje alternatyvose numatomos analogiškos kultūros paveldo tvarkybos ir naudojimo kryptys, kurios užtikrina kultūros paveldo ir istorinio kraštovaizdžio apsaugą ir tvarkymą bei nykimo prevenciją. Alternatyvos yra palankios kultūros paveldo apsaugai, prioritetas teikiamas kultūros vertybių naudojimui viešai paskirčiai, kultūros, rekreacijos ir turizmo reikmėms, savivaldybės teritorijos savitumo raiškos, kultūros paveldo ir istorinio kraštovaizdžio integralumo užtikrinimui.

Tvarkybos ir naudojimo kryptys:

- kultūros paveldo objektų teritorijose ir jų apsaugos zonose planuojama veikla reglamentuojama kultūros paveldo specialiaisiais planais, reglamentais bei kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais;
- kultūros paveldo objektams, esantiems Panemunių regioninio parko teritorijoje, priežiūros, tvarkymo ir naudojimo sąlygas nustato šio parko apsaugos reglamentas, planavimo schema, teritorijos ir zonų ribų bei tvarkymo specialieji planai ir šių objektų apsaugos reglamentai bei kitais aktais nustatyti paveldosauginiai reikalavimai;
- archeologijos paveldo objektų tvarkybai nustatoma konservavimo kryptis (LR Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas, 11 str. 5 dalis);

- archeologinio paveldo sankaupos arealas tvarkomas išryškinant archeologinio paveldo sąveiką su kitais kultūros paveldo objektais ir gamtine aplinka;
- visoms neveikiančioms kapinėms yra nustatoma konservacinė žemės naudojimo paskirtis;
- į kultūros vertybių registrą įrašytos laidojimo vietos naudojamos viešam pažinimui ir naudojimui bei viešajai pagarbai;
- rengiami nekilnojamojo kultūros vertybių projektai ir kultūros paveldo specialieji planai;
- tikslinami duomenys kultūros vertybių registre (Skirsnemunės senojo miesto vieta (kodas 30342) KVR klaidingai registruota kaip pavienis objektas);
- krašto pažinimo tikslais į turizmo maršrutus siūloma įtraukti 23 kultūros vertybes, kurios pasižymi didžiausiu kultūriniu potencialu ir kurios pritaikytos lankymui.

Nekilnojamojo kultūros paveldo įveiklinimo kryptys

I-oje ir II-oje alternatyvose numatomos analogiškos kultūros paveldo įveiklinimo kryptys:

- kurti specializuotą Kauno – Jurbarko partnerystę siekiant įveikinti kultūros, nematerialaus paveldo pažinimo ir rekreacinius išteklius, skatinti regiono turizmo ir rekreacijos procesus, kurti bendrus veiklos plėtros partnerystės dokumentus;
- skatinti regiono savivaldybių bendradarbiavimą, rengiant bendrus viso arealo kultūros paveldo išteklių įveiklinimo ir rekreacijos planus;
- išnaudoti Kauno, Kauno krašto ir Panemunės arealą regiono rekreaciniam potencialui didinti, įtraukiant Kauno krašto miestus ir gyvenvietes – **Smalininkus, Jurbarką**, Gelgaudiškį, Vilkiją, Ežerėlį bei jų bendruomenes į horizontalias partnerystes;
- Jurbarko miestą plėtoti kaip vystytiną savivaldybės lygmens rekreacijos aptarnavimo centrą;
- Smalininkų gyvenamajai vietai siekti kurortinės teritorijos statuso;
- kultūros paveldo objektus kartu su gamtos paminklais, kaip kultūrinio – pažintinio turizmo išteklius, pritaikyti viešajam pažinimui ir naudojimui, visuomenės švietimui ir kultūriniam – pažintiniam turizmui plėtoti;
- naudoti ir įveikinti rekreacinėms reikmėms arealo kultūrinius kraštovaizdžius, Nemuno upės rekreacinį potencialą, didinti jų lankomumą, lankytojų skaičių, plėtoti aptarnavimo infrastruktūrą;
- numatoma išnaudoti Nemuno, Merkio, Ūlos nacionalinio turizmo trasų tinklo rekreacinį potencialą saugomo kultūrinio kraštovaizdžio apžvalgai, kultūros paveldo skaidai ir atgaivinimui, įveiklinant vandens turizmo maršrutus rekreacijai;
- kurti Šv. Jokūbo paveldo kelio (piligrimystės kelio) aptarnaujamą infrastruktūrą, plėtoti informacinę sklaidą, įveikinti maksimalų kiekį kultūros keliais pasiekiamų kultūros paveldo objektų, vietų ir vietovių, juos pritaikyti piligrimų gyvenimui, gerinti nepažeidžiant vertingųjų savybių, jų infrastruktūros kokybę;
- kurti ir skatinti arealo valstybinių ir savivaldybių institucijų partnerystę finansuojant regionui ypatingai svarbių objektų, kompleksų ir vietovių ir vietovių apsaugą, tausojamąjį naudojimą ir įveiklinimą bendroms regionui naudingoms visuomeninėms ir kultūrinėms veikloms.

3.1.1. lentelė. Jurbarko rajono nekilnojamojo kultūros paveldo vertybės, pasižyminčios didžiausiu kultūriniu potencialu

Nr.	Unikalus KVR objekto kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas
Kompleksai				
1.	143	Jurbarko dvaro sodyba	Jurbarko rajono sav., Jurbarko miesto sen., Jurbarko m., Vydūno g.	Valstybės saugomas
2.	966	Raudonės rezidencinės pilies kompleksas	Jurbarko rajono sav., Raudonės sen., Raudonės mstl., Pilies g. 1	Paminklas
3.	149	Veliuonos dvaro sodybos fragmentai	Jurbarko rajono sav., Veliuonos sen., Veliuonos mstl., Muziejaus g. 2	Paminklas
4.	10497	Vinco Grybo sodybos-memorialinio muziejaus pastatų kompleksas	Jurbarko rajono sav., Jurbarko miesto sen., Jurbarko m., Vydūno g. 31A, 31C	Valstybės saugomas
5.	2055	Veliuonos piliakalnio II su papilii piliakalnis, vad. Ramybės kalnu, Pilies kalnu	Jurbarko rajono sav., Veliuonos sen., Veliuonos mstl.	Paminklas
6.	23894	Jurbarko piliakalnis su gyvenvieta	Jurbarko rajono sav., Jurbarko miesto sen., Jurbarko m.	Paminklas
7.	23900	Kartupėnų piliakalnis su gyvenvieta	Jurbarko rajono sav., Skirsnemunės sen., Kartupėnų k.	Paminklas
8.	2047	Seredžiaus piliakalnio su gyvenvieta piliakalnis, vad. Palemono kalnu	Jurbarko rajono sav., Seredžiaus sen., Seredžiaus mstl.	Paminklas
9.	1361	Veliuonos Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios statinių komplekso Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų bažnyčia	Jurbarko rajono sav., Veliuonos sen., Veliuonos mstl., Draugystės g. 4	Valstybės saugomas
10.	33951	Šv. Antano Paduviečio bažnyčios statinių kompleksas	Jurbarko rajono sav., Raudonės sen., Stakių k.	Registrinis
11.	33940	Šv. Jurgio bažnyčios statinių kompleksas	Jurbarko rajono sav., Skirsnemunės sen., Skirsnemunės k., Mikalojaus Gadliausko g. 8	Registrinis
12.	967	Belvederio dvaro sodyba	Jurbarko rajono sav., Seredžiaus sen., Belvederio k.	Valstybės saugomas
13.	968	Panemunės pilis, vad. Gelgaudų, Vytėnų	Jurbarko rajono sav., Skirsnemunės sen., Pilies I k.	Valstybės saugomas
14.	31027	Smalininkų uosto statinių kompleksas	Jurbarko rajono sav., Smalininkų sen., Smalininkų m.	Registrinis
15.	16979	Smalininkų uosto statinių komplekso vandens matavimo stotis	Jurbarko rajono sav., Smalininkų sen., Smalininkų m.	Paminklas
16.	17361	Lidijos Meškaitytės sodyba	Jurbarko rajono sav., Smalininkų sen., Antšvenčių k.	Valstybės saugomas
17.	10499	Rašytojo Petro Cvirkos tėviškės sodyba	Jurbarko rajono sav., Veliuonos sen., Klangių k.	Valstybės saugomas
18.	16786	Lietuvos diplomato, poeto Jurgio Baltrušaičio gimtosios sodybos vieta	Jurbarko rajono sav., Skirsnemunės sen., Paantvardžio k.	Valstybės saugomas
Pavieniai objektai				
19.	2042	Kalnėnų piliavietė, vad. Bišpiliukais	Jurbarko rajono sav., Jurbarkų sen., Kalnėnų k.	Paminklas

Nr.	Unikalus KVR objekto kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas
20.	2056	Veliuonos piliavietė, vad. Pilaitėmis	Jurbarko rajono sav., Veliuonos sen., Antkalnės k.	Paminklas
21.	31745	Melno sutartimi nustatytos LDK valstybinės sienos atkarpa	Pagėgių sav., Jurbarko rajono sav.	Valstybės saugomas
<i>Vietovės</i>				
22.	17085	Jurbarko miesto istorinis centras	Jurbarko rajono sav., Jurbarko miesto sen., Jurbarko m.	Registrinis
23.	13009	Veliuonos senojo miesto vieta	Jurbarko rajono sav., Veliuonos sen., Jurbarko mstl.	Paminklas

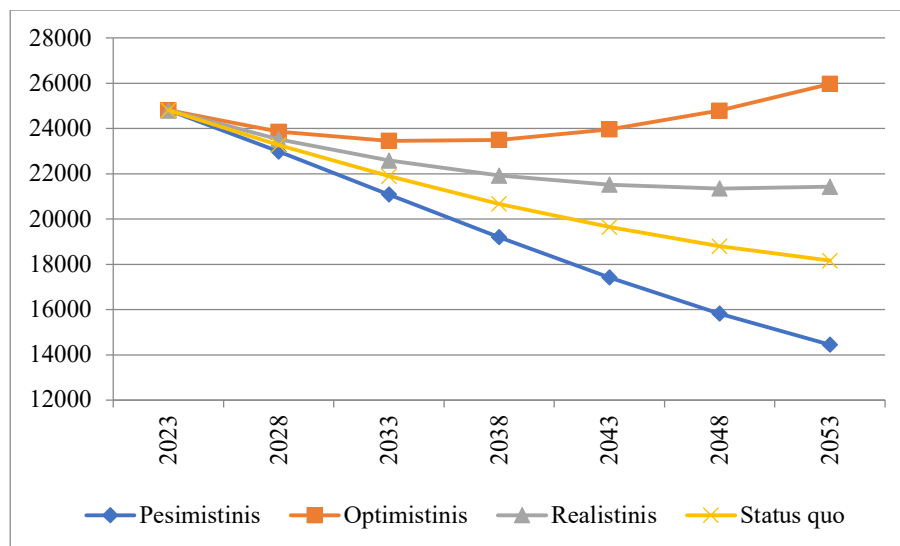
4. SOCIALINĖS IR EKONOMINĖS APLINKOS VYSTYMO KRYPTYS

4.1. DEMOGRAFINĖ PROGNOZĖ

Prognozuojant Jurbarko rajono savivaldybės gyventojų skaičių naudojamas dviejų metodų derinys, apimantis integralios gimusiųjų skaičiaus prognozės ir komponentų metodus. Vertinant pagrindinius ir papildomus demografinius parametrus, lemiančius būsimą Jurbarko rajono savivaldybės gyventojų skaičių ir struktūrą, gyventojų skaičiaus prognozė sudaroma 4 scenarijams, kurių turinys priklauso nuo šių parametru numatomos kaitos:

- *Status quo* (išlaikant esamas reikšmes);
- *Pesimistinis* (dalies parametru reikšmėms nuosaikiai (nuo 0 iki 5 proc.) kintant neigiama kryptimi);
- *Realistinis* (dalies parametru reikšmėms nuosaikiai (nuo 0,5 iki 5 proc.) kintant teigiama kryptimi);
- *Optimistinis* (visų parametru reikšmėms kintant (nuo 0,5 iki 10 proc.) teigiama kryptimi).

Vadovaujantis minėtomis prielaidomis ir įvertinus kintamuosius, nustatyta, kad gyventojų skaičius Jurbarko rajono savivaldybėje 2053 m. pradžioje skirtingais scenarijais svyruos nuo 14,45 iki 25,97 tūkst. gyventojų. Toks didelis skirtumas nulemtas ilgo prognostinio laikotarpio (30 m.) ir santykinai nuoseklių pastarųjų metų kaitos tendencijų, žyminčių skirtingų scenarijų parametru didelį poveikį prognozės rezultatui.

4.1.1 pav. Jurbarko rajono gyventojų skaičius (skirtingi scenarijai), 2023 – 2053 m.

Status quo ir *pesimistinis* scenarijai yra mažai tikėtini, nes išlaikomos ar didinamos santykinai žymios neigiamos demografinių rodiklių reikšmės, *optimistinis* scenarijus yra mažai tikėtinas, kadangi nėra prielaidų tokių svarbių faktorių, kaip gimdyvės amžius ar gimstamumas, reikšmių gėrėjimui (būdinga mažiau išsivysčiusioms valstybėms).

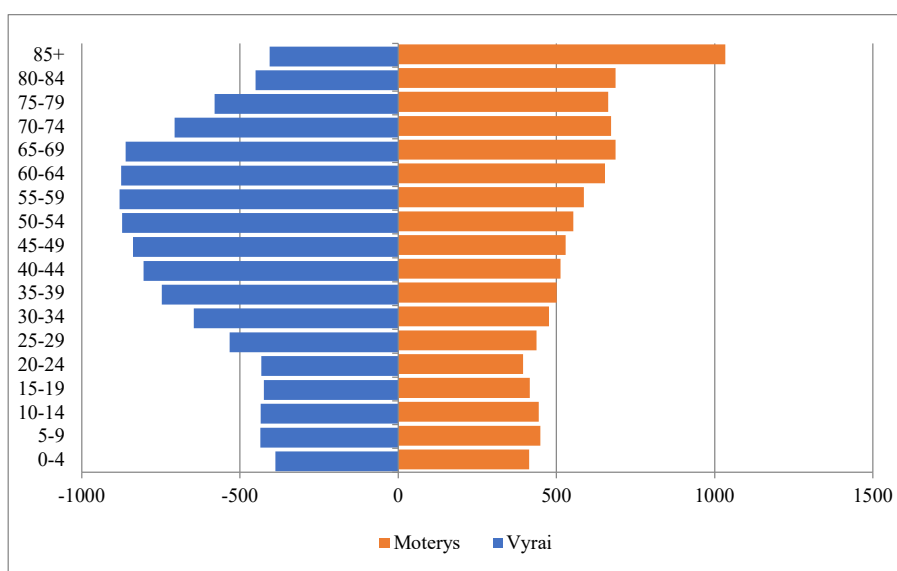
Todėl labiausiai tikėtinas ir pasirinktinis *realistinis* scenarijus (21429 gyventojai 2053 m. pradžioje), kurio metu kurio metu per artimiausius 22 metus neigiamos gyventojų skaičiaus kaitos tendencijos lėtėja ir

artėja prie pusiausvyros taško, kuriame išvykstančių ir mirstančių gyventojų skaičius lygus atvykstančių ir gimstančių gyventojų skaičiui, o nuo 2045 m. įgauna teigiamą reikšmę, t. y. gyventojų skaičius pradeda augti, lemiamas gerėjančio migracijos saldo, tačiau teigiamai įtakojamas ir didėjančio gimstamumo bei mažėjančio mirtingumo.

4.1.1 lentelė. Jurbarko rajono savivaldybės demografinių rodiklių prognozė (realistinis scenarijus), 2023–2053 m.

Laikotarpis	2023-2027	2028-2032	2033-2037	2038-2042	2043-2047	2048-2052
Gyventojų skaičius¹³	24804	23532	22586	21916	21514	21347
Gimė	909	780	706	684	694	711
Mirė	-1868	-1803	-1774	-1747	-1731	-1658
Natūrali kaita	-959	-1023	-1068	-1063	-1036	-946
Atvyko	4688	4782	4877	4975	5074	5176
Išvyko	-5001	-4705	-4479	-4314	-4205	-4148
Migracijos saldo	-313	77	399	661	870	1028
Bendras pokytis	-1272	-946	-670	-402	-167	82
Gyventojų skaičius¹⁴	23532	22586	21916	21514	21347	21429

Pastebėtina, kad šio scenarijaus realizavimo atveju prognostinio laikotarpio pabaigoje ne tik pasiekiamas gyventojų skaičiaus augimas, bet pagerėja gyventojų amžiaus struktūra.

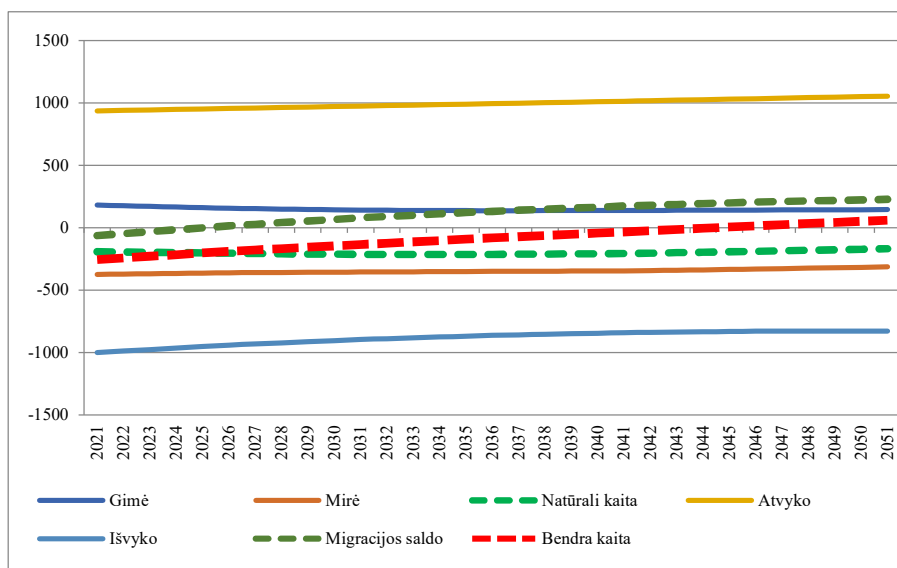

4.1.2 pav. Jurbarko rajono savivaldybės gyventojų struktūra (realistinis scenarijus), 2053 m.

Realistinio scenarijaus metu skaičius Jurbarko rajono savivaldybės gyventojų struktūra ilgainiui suformuoja prielaidas nuosaikiam, tačiau nuosekliam ir stabiliam ilgojo laikotarpio socialiniam ir ekonominiam augimui.

¹³ Laikotarpio pradžioje

¹⁴ Laikotarpio pabaigoje

4.1.3 pav. Jurbarko rajono savivaldybės gyventojų kaitos struktūra (realistinis scenarijus), 2023–2053 m.

Labiausiai prie demografinės situacijos pagerėjimo prisidės migracijos tendencijų gerėjimas.

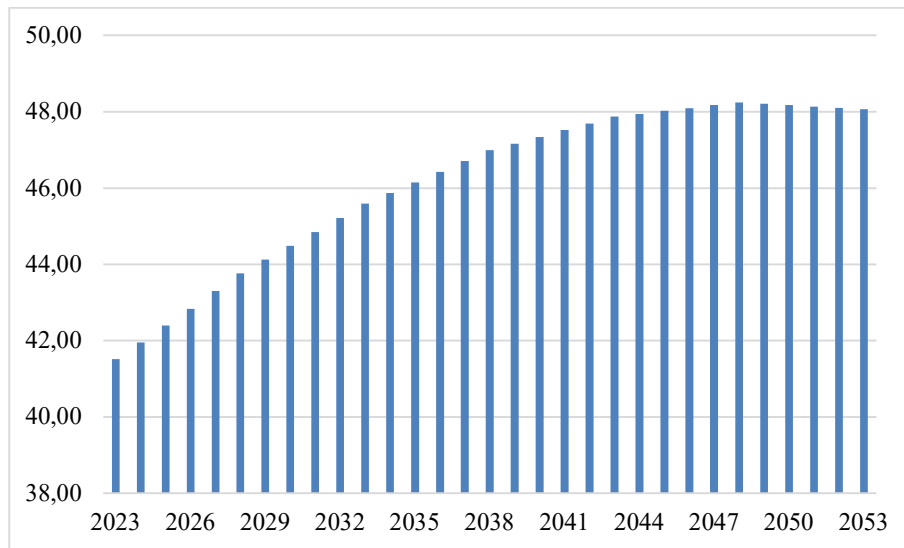
Sprendinių laikotarpiu demografinės tendencijos, laikytinos esminiu faktoriumi, lemsiančiu visų svarbiausių Jurbarko rajono savivaldybės socialinės sferos elementų (nuo būsto iki kultūrinių poreikių tenkinimo), numato poreikį nuosekliai ekstensyviai plėtrai ir teritorinio vystymosi intensyvumui.

Tuo pačiu privalu pažymėti, kad gyventojų skaičius nėra vienintelis plėtros perspektyvą apibrėžiantis faktorius. Privalu atsižvelgti į gyventojų poreikius, taip pat į socialinę, ekonominę padėtį, gamtinius apribojimus ir normatyvinius plėtros darinius (prioritetus ir tikslus), kurie suformuoti atitinkamam teritoriniam – administraciniam dariniui, šiuo atveju – Jurbarko rajono savivaldybei.

4.2. GYVENAMASIS FONDAS

Atsižvelgiant į tikėtiną (*realistinio* scenarijaus) Jurbarko rajono savivaldybės gyventojų skaičiaus pokytį ir į paskutinį dešimtmetį stebimus gyvenamojo fondo pokyčius, poreikis nuosaikiai gyvenamojo fondo plėtrai numatomas visu perspektyviniu bendrųjų sprendinių laikotarpiu. Plėtra pasižymės santykinai nedideliu metiniu augimu, kuris, esant demografinėms tendencijoms, artėjančioms prie pusiausvyros, bus pakankamas, siekiant užtikrinti santykinį apsirūpinimo gyvenamuoju būstu rodiklių reikšmės, atitiksiančias ateities poreikius, atsižvelgiant į tai, kad nors santykinis aprūpinimas gyvenamuoju fondu Jurbarko rajone yra aukštas, gyvenamojo fondo plėtra nepasižymi pakankamais vystymosi tempais apskrities ir šalies kontekste.

Įvertinus demografinės prognozes, esamos apimties gyvenamojo fondo pakanka, norint vidutinės trukmės perspektyvoje pasiekti apčiuopiamą santykinio naudingo ploto (tenkančio 1 gyventojui) padidėjimą.

4.2.1 pav. Naudingas plotas, tenkantis 1 Jurbarko rajono savivaldybės gyventojui (realistinis scenarijus nedidinant gyvenamojo fondo), 2023 – 2053 m.

Nesikeičiant gyvenamojo fondo kiekybinei išraiškai, 2048 m. pabaigoje vienam Jurbarko gyventojui teks 48,25 m² naudingo ploto. Tai yra santykinai aukštas rodiklis, žymintis pakankama apsirūpinimą gyvenamuoju plotu šalies kontekste, vertinant dabartiniais duomenimis (pvz., 2022 m. pabaigoje, Lietuvos, Vidurio ir Vakarų Lietuvos regiono bei Tauragės apskrities vienam gyventojui tenkančio naudingo ploto dydis svyravo nuo 38,2 – 38,7 m²).

Tačiau pažymėtina, kad nuo 2048 m. gyventojų skaičiui pradėjus nuosekliai augti, nagrinėjamo laikotarpio pabaigoje, vienam Jurbarko gyventojui teks 48,06 m² naudingo ploto. Nors tai yra daugiau nei 6,5 m² daugiau nei 2022 m. pabaigoje, jis yra mažesnis nei aukščiau nurodytas pasiektas natūralus maksimumas, todėl negali būti traktuojamas kaip ilgalaikėje perspektyvoje realia laikytina reikšmė. Potencialus gyventojų skaičiaus augimas (ilgalaikėje perspektyvoje) reikalaus bent minimalios gyvenamojo fondo plėtros.

Šiuo atveju privalu vadovautis atitinkamu orientyru, rodysiančiu perspektyvinius gyvenimo kokybės augimą liudijančius dydžius. Kaip minimalus orientyras naudotinas 2048 m. planuojamas pasiekti natūralus naudingo ploto, tenkančio vienam gyventojui, dydis, kuris minimalistinės plėtros atveju turėtų būti išlaikomas (ne mažėti) viso tolimesnio prognozavimo periodo metu (iki 2053 m.). Tokiu atveju gyvenamojo fondo dydis Jurbarko rajono savivaldybėje perspektyvinio laikotarpio pabaigoje turėtų pasiekti 1 033,9 tūkst. m², t. y. padidėti tik 0,38 proc.

Tačiau toks padidėjimas netraktuotinas kaip pakankamas, atsižvelgiant į tai, kad nepaisant demografinių tendencijų gyvenamasis fondas Jurbarko rajono savivaldybėje didėja, t. y. gyvenamojo fondo plėtra lemiamą ne tik bazinio apsirūpinimo naudingumu plotu (kaip esminio poreikio patenkinimo) funkcija, bet ir gyvenimo kokybės užtikrinimo poreikiais.

Remiantis Valstybės duomenų agentūros duomenimis, gyvenamasis fondas Jurbarko rajone kasmet didėja vidutiniškai 0,5 proc. Prolonguojant šią tendenciją perspektyviniam laikotarpiui (matematinis prolongavimas šiuo atveju gali būti taikomas, kadangi nurodyta augimo reikšmė yra 29 proc. mažesnė nei

Tauragės apskrityje, 68 proc. mažesnė nei Vidurio ir Vakarų Lietuvos regione ir 75 proc. mažesnė nei vidutiniškai Lietuvoje, t. y. neiškraipo kontekstinių tendencijų ir nesuformuoja prielaidų nepagrįstam teigiamos reikšmės panaudojimui, dėl šio reikšmės santykinio dydžio), gyvenamojo fondo dydis Jurbarko rajono savivaldybėje 2053 m. pasieks 1 198,4 tūkst. m².

Visgi atsižvelgiant į tai, kad gyvenamojo fondo plėtrą lemia gyventojų skaičius, kuris Jurbarko rajono savivaldybėje, prognozuojama mažės artimiausių 25 m. laikotarpiu, be to, gyvenamojo fondo vystymas yra procesas, kuriam būdingi ribiniai požymiai (atitinkamo nominalaus etapo gyvenamojo fondo plėtra lemia mažesnę poreikį plėtrai sekančiame etape), siektina gyvenamojo fondo reikšmė apskaičiuotina kaip gyvenamojo fondo dydžių, apskaičiuotų remiantis fiksuojamomis gyvenamojo fondo plėtros tendencijomis 2053 m. (1,20 mln. m²) ir remiantis minimalistinio natūralaus apsirūpinimo naudingų plotu 2053 m. (1,03 mln. m²) vidurkis.

Atitinkamai, suderinant esamas gyvenamojo fondo plėtros tendencijas su prognostiniais duomenimis ir realistiniu gyventojų skaičiaus scenarijumi, numatomas daugiau nei 1 116 tūkst. m² (1 116 140 m²) reikalingas gyvenamojo fondo dydis 2053 m. Nors tai nėra žymus augimas (8,37 proc. padidėjimas, lyginant su 2022 m. pabaigos duomenimis), pažymėtina, kad toks santykinai nežymus padidėjimas leis pasiekti pakankamą apsirūpinimo gyvenamuoju plotu lygį (52,1 m² naudingo ploto tenkančio vienam gyventojui), neatsiliksiantį nuo šalies, regiono ar apskrities vidutinių rodiklių reikšmių.

Plėtra prognozuojama tiek privačiam būstui, tiek savivaldybės žinioje esančiam būstui (pirmiausiai, socialiniam būstui, kurio fondas turėtų būti plėtojamas įsigijimo arba konversijos forma), o esminė kryptis – 1-2 butų gyvenamųjų namų plėtra, besikoncentruojanti kaimo gyvenamosiose vietovėse ir priemiesčiuose (daugiabučių gyvenamųjų namų plėtros dalis turėtų siekti iki 5 proc., o tokio tipo gyvenamojo fondo vystymo pagrindas – socialinio būsto, kuriam poreikis šiuo metu nėra tenkinamas (laukiančių socialinio būsto asmenų (šeimų) skaičius siekia daugiau nei 50 asmenų (šeimų)) plėtojimas), vystymas, pirmiausiai orientuojantis į Jurbarko miesto teritoriją).

Minimalus teritorijos poreikis numatytai gyvenamojo fondo plėtrai siekia ne mažiau 150 ha, 6 ha iš jų būnant numatytiems Jurbarko mieste.

Vertinant numatomos būsto plėtros išsidėstymą laike, būtina pastebėti, kad ji prasidės 2033 – 2037 m. laikotarpiu, kai Jurbarko rajono savivaldybės migracijos struktūra lems poreikio būstui pagrindą, t. y. išvykstančiųjų skaičius taps apčiuopiamai mažesnis nei atvykstančių, kuriems bus reikalingas būstas.

Kadangi numatytas plotas, būtinas gyvenamojo fondo plėtrai nėra didelis visos Jurbarko rajono savivaldybės ploto kontekste, prognozė iš esmės nulemia intensyvų (racionalų) būsto plėtros variantą, kai plėtra vyksta siekiant patenkinti paklausą, kaip pasiūlos veiksnį panaudojant esamas suformuotas ir struktūrizuotas urbanizuotas teritorijas ir plotus. Taip pat tikslinga numatyti rezervines teritorijas, kuriose būtų galima formuoti papildomus sklypus gyvenamojo fondo plėtrai, jas išnaudojant esant būtinybei (poreikiui augant greičiau nei numatyta, arba intensyviai plėtrai esant neįmanomai dėl skirtingų priežasčių, pvz., nuosavybės teisių ar pan.).

4.3. SOCIALINĖS APLINKOS VYSTYMO KRYPTYS

Socialinės aplinkos vystymasis yra nulemiamas paklausos ir pasiūlos socialinėms paslaugoms ir veiklai pusiausvyros. Poreikis viešosioms (pusiau viešosioms) gėrybėms, kuris nulems Jurbarko rajono savivaldybės socialinės infrastruktūros specifiką, yra formuojamas dabartinės socialinės infrastruktūros kokybinės ir kiekybinės pasiūlos ir aprėpties bei perspektyvinių demografinių rodiklių (šiuo atveju svarbus ne tiek bendras gyventojų skaičius, kiek atskirų demografinių grupių narių skaičius, t. y. struktūra). Būtent perspektyvinės paklausos ir esamos pasiūlos derinys nulemia poreikį švietimo ir ugdymo, socialinėms, sveikatos priežiūros ir kultūros paslaugoms ir infrastruktūros vystymui.

Socialinės aplinkos vystymasis negali būti dirbtinai inspiruojamas, todėl trumpalaikėje ir vidutinės trukmės perspektyvoje vystant socialinę aplinką tikslingas nuosaikus vystymasis, orientuotas į prielaidų perspektyvinei ilgojo laikotarpio plėtrai išlaikymą.

Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano sprendiniuose Jurbarko rajono savivaldybės socialinė aplinka ir kai kurios paslaugos išskiriamos kaip vystytina sritis, pažymint, kad kultūros paslaugos reikalauja kooperacinių (su kitomis savivaldybėmis) sprendimų, užtikrinsiančių efektyvų šių sričių išteklių (žmogiškųjų ir infrastruktūrinių) panaudojimą, taip pat išskiriant socialinių paslaugų teikimą kaip vystytina sritį dėl demografinės situacijos specifiškumo.

Jurbarko rajono savivaldybei būdingas santykinai platus visų socialinės srities įstaigų tinklas, kuris santykinai stabilios paklausos sąlygomis kiekybiškai ir, išskirtina, kokybiškai tenkina Jurbarko rajono gyventojų, kartais ir kitų šalies savivaldybių gyventojų, poreikius.

Atsižvelgiant į esamą socialinių paslaugų teikimo aprėptį, pakankamumą ir paklausą, trumpalaikėje ir vidutinės trukmės perspektyvoje vystant socialinę aplinką tikslinga:

- išlaikyti esamą švietimo ir ugdymo įstaigų tinklą remiantis bendrojo ugdymo įstaigų tinklo optimizavimo plano sprendiniais (tokiu būdu užtikrinant pakankamą infrastruktūrinę bazę perspektyvinei paklausai (pagal realistinį demografinių prognozių scenarijų, nepilnamečių gyventojų skaičius Jurbarko rajono savivaldybėje pradės didėti tik 2047 m.)) užtikrinant įvairiapusišką infrastruktūros išnaudojimą (skirtingoms švietimo bei kitoms veikloms, tipams, formoms ir t.t.), taip pat įvairiapusiškam įveiklinimui, pvz., suaugusiųjų švietimo centrams, STEM centrams, daugiafunkciams centrams, dienos užimtumo centrams ir pan. įstaigoms, kuriose galės būti vykdomos skirtingos neformaliojo švietimo ir ugdymo, kultūros, sporto ir pan. veiklos, taip pat, atsižvelgiant į Jurbarko rajono švietimo ir ugdymo įstaigų optimizavimo procesus bei į šių įstaigų paslaugų gavėjų geografinį pasiskirstymą perspektyviniu laikotarpiu privalu užtikrinti švietimo ir ugdymo paslaugų pasiekiamumą ir prieinamumą;
- nenumatyti viešųjų sveikatos priežiūros subjektų tinklo kiekybinio ir teritorinio plėtojimo, vystant sveikatos priežiūrą remiantis objektyviomis sąlygomis ir tendencijomis bei gerąją praktika (pvz., ambulatorinių paslaugų dalies didinimui, slaugos ir palaikomojo gydymo gyventojų namuose paslaugų didinimui ir pan.), akcentą skiriant intensyviai infrastruktūros plėtrai, įstaigų tinklą pagal poreikį pertvarkant remiantis iš anksto apibrėžtais (sveikatos priežiūros įstaigų optimizavimo galimybių programoje arba kitame dokumente) funkcionalumo, rezultatyvumo ir efektyvumo rodikliais (privalu vertinti atskirų sveikatos priežiūros objektų funkcionavimo tikslingumą ir, atitinkamai, nustačius būtinybę, mažinti viešųjų sveikatos priežiūros paslaugų subjektų tinklą),

- esant poreikiui (atsižvelgiant į tai, kad 60 m. amžiaus ir vyresnių gyventojų skaičius Jurbarko rajone tendencingai augs iki 2035 m., gali padidėti poreikis specifinėms paslaugoms: slaugos, palaikomojo gydymo, geriatrijos ir pan.), perkelti paslaugos teikimo funkciją privačiam sektoriui, skatinant privačių sveikatos priežiūros kabinetų/ įstaigų stiegimąsi, taip pat diegiant sprendimus nereikalaujančius permanentinės infrastruktūros funkcionavimo, pvz., plėtoti mobilių sveikatos priežiūros paslaugų teikimą;
- išsaugoti esamą socialinių paslaugų teikimo pajėgumą ir kokybiškai vystyti socialinių paslaugų teikimą bei diversifikuoti paslaugas tiek esamos infrastruktūros ribose, tiek vystant naujus objektus, ypatingą dėmesį skiriant plėtrai kaimo gyvenamosiose vietovėse (remiantis bendruomeniškumo, nestacionarumo, globos šeimose ir šeimynose bei pan. platformomis (panaudojant disponuojamus infrastruktūrinius išteklius)), kadangi dabartinė socialinių paslaugų subjektų konjunktūra, funkcijų paskirstymas sudaro prielaidas ir poreikį didinti stacionarių socialinių paslaugų (ilgalaikės globos) teikimo apimtį ir formuoti naujų paklausių paslaugų (grupinio gyvenimo namų, bendruomeninių globos namų ir kt.) pasiūlą, didelį dėmesį skiriant socialinės priežiūros paslaugų teritoriniam plėtojimui, užtikrinant paslaugų prieinamumą (kaip pagrindas infrastruktūrinei plėtrai turi būti vertinamas socialinių paslaugų įstaigų (subjektų) įkūrimas didesnėse Jurbarko rajono gyvenvietėse, taip pat paslaugų pasiūla gali būti didinama plėtojant paslaugas esamos infrastruktūros ribose, arba, nesant galimybei ekstensyviai vystyti socialinių paslaugų teikimo aukščiau nurodytais būdais, numatant konvertuojamus nekilnojamus objektus, panaudojant disponuojamus viešuosius (Jurbarko rajono savivaldybės dispozicijoje esančius) infrastruktūrinius išteklius);
 - nenumatyti naujų viešųjų Savivaldybės dispozicijoje esančių konvencinių kultūros objektų (kultūros centrų, bibliotekų ir muziejų) sukūrimo, transformuojant esamus objektus į platesnio profilio pažintines – pramogines institucijas, daugiav funkcinius centrus ir universalius objektus (sales, aikštes, atviras erdves, scenas ir pan., kurios lengvai konvertuojamos, modifikuojamos, panaudojamos skirtingoms reikmėms), o kultūrinio potencialo (Jurbarko rajono savivaldybei patenkančio į nacionalinės reikšmės kultūros paveldo arealo zoną) išnaudojimo ir plėtros iniciatyvą perkelti į bendruomeninį ir privataus sektoriaus lygį, tikslingai vystant infrastruktūrą panaudojant esamus pajėgumus ir konvertuojant esamas teritorijas, erdves bei patalpas, numatant mechanizmus, leisiančius suformuoti optimalią kultūros paslaugų struktūrą, užtikrinsiančią viešųjų išteklių (ypatingai kultūros paveldo) panaudojimo efektyvumą ir išlaikyti kultūros paslaugų prieinamumą bei aktualumą, ypatingai išskiriant vaikų ir jaunimo grupei priklausančius asmenis, taip pat didelį dėmesį skiriant su pažintinio turizmo ir rekreacijos sektoriais susijusiai kultūrinei veiklai ir infrastruktūrai;
 - vystyti skirtingo dydžio, funkcionalumo ir aprėpties aktyvaus laisvalaikio, fizinio aktyvumo, sporto, jaunimo ir kultūros viešąsias erdves ir objektus patenkinant paklausą bei formuojant gyvenamąją bei laisvalaikio praleidimo aplinką gyventojams ir lankytojams (infrastruktūra turi būti tikslingai vystoma atnaujinant dabartines ir formuojant naujas kūno kultūros, aktyvaus laisvalaikio ir sporto veiklų vykdymui pritaikytas viešąsias erdves), o planuojant esamų gyvenamųjų ir rekreacinių teritorijų modernizavimą arba bei kompleksinę plėtrą paraleliai (esant galimybei) turi būti plėtojamos rekreacinės, poilsio ir sporto (aktyvaus laisvalaikio) teritorijos, planuojant (pagal poreikį) susijusią aptarnavimo infrastruktūrą.

4.4. EKONOMINĖS APLINKOS VYSTYMO KRYPTYS

Jurbarko rajono savivaldybė pasižymi didėjančiu ekonominiu aktyvumu, geromis objektyviomis sąlygomis ekonominės veiklos vykdymui ir investicijų pritraukimui (pvz., išlaikomu konkurencingu darbo užmokesčiu) ir kt. veiksniais, kuriuos privalu išlaikyti, skatinti ir panaudoti ekonomikos ir verslo vystymui, kuris šiandien yra ribotas (ką rodo santykinai neaukštas investicinio aktyvumo lygis) ir vis dar negali būti laikomas pakankamai išnaudojamu.

Jurbarko rajono savivaldybėje privalu formuoti teritorines ir infrastruktūrines prielaidas ekonominei veiklai pritaikytoms teritorijoms ir sudaryti sąlygas naujų subjektų steigimuisi ir esamų plėtrai (atitinkamais atvejais prilygintinai išlaikymui konkrečioje teritorijoje). Esminė viešosios valdžios funkcija ilgalaikėje perspektyvoje yra savivaldybės dispozicijoje ir žinioje esančių nenaudojamų (neefektyviai naudojamų) sklypų, kurie galėtų būti patrauklūs potencialiems investuotojams (pvz., būtų atitinkamo dydžio, šalia patogių susisiekimo elementų, aprūpintos atitinkama inžinerine infrastruktūra ir pan.) bei patalpų (pastatų) pasiūlos formavimas (numatant nuomos, perleidimo panaudos teisę, vystymo VPSP pagrindu, arba parduodant galimybes), numatant skirtingos paskirties plėtojimo galimybes (komercinės, poilsio, paslaugų, aptarnavimo, sandėliavimo) bei pagal galimybę užtikrinant reikalingus inžinerinės infrastruktūros ir susisiekimo elementus besisteigiantiems subjektams.

Tam numatyta sutvarkyti, pritaikyti ir (arba) plėsti kitą verslui svarbią bei investicijų pritraukimui palankią infrastruktūrą Jurbarko rajono savivaldybės teritorijoje, pvz., išnaudoti esamas ar apleistas teritorijas sukuriant ir (arba) plečiant inžinerinę infrastruktūrą bei pritaikant verslui plėtoti, kurti ir plėsti skirtingas verslininkystės formas palaikančius objektus, pvz., bendradarbiystės erdves ir pan..

Atsižvelgiant į esamą ekonominę situaciją ir struktūrą, trumpalaikėje ir vidutinės trukmės perspektyvoje vystant ekonominę aplinką Jurbarko rajono savivaldybėje tikslinga:

- formuoti teritorines ir infrastruktūrines prielaidas ūkinei veiklai pritaikytoms teritorijoms ir sudaryti sąlygas naujų subjektų steigimuisi ir esamų plėtrai, t. y. identifikuojant ir išskiriant objektus ir teritorijas, kurios būtų pritaikytos investicijoms ir verslo steigimuisi bei plėtojimui (sklypų, patrauklių potencialiems investuotojams (pvz., būtų atitinkamo dydžio, šalia patogių susisiekimo elementų, aprūpintos atitinkama inžinerine infrastruktūra ir pan.), pasiūlos formavimas);
- vystyti su turizmo ir rekreacijos sektoriumi susijusias ekonomines veiklas (atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos bendrajame teritorijos plane Jurbarko miestas yra išskiriamas kaip kategorijos lokalinis centras (plėtojamo tipo), kuriam priskirtas turizmo ir rekreacijos veiklos prioritetą, o apčiuopiama dalis Jurbarko rajono patenka į nacionalinės reikšmės kultūros paveldo arealo zoną), skatinti turizmo paslaugų vystymąsi (sudarant sąlygas apgyvendinimo, maitinimo, poilsio organizavimo paslaugų plėtrai) ir jį lemiančios infrastruktūros vystymą (kultūros paveldo ir vandens telkinių bei kitų gamtos išteklių ir jų prieigų aktualizavimas, poilsiaviečių įrengimas, pėsčiųjų-dviračių takų įrengimas ir kt.), būtiną užtikrinant turizmo, kaip tvaraus vietos ekonomikos elemento formavimąsi, kuriam būdingas 2 traukos sub-sektorių: gamtinio turizmo ir pažintinio turizmo derinys.
- pramonės, gamybos ir sandėliavimo veiklų plėtrai prioritetine tvarka naudoti esamas numatytas ir pritaikytas teritorijas (orientuojantis į santykinai nedidelius pramonės objektus, besispecializuojančius nekenksmingoje gamyboje, skirtoje galutinio vartojimo produktams kurti,

- vystant ir įveiklinant pramonės teritorijas tokiu būdu, kad išnaudojant investicijų pritraukimo potencialą būtų išlaikomi aukšti ekologiniai standartai);
- vystyti esamą žemės ūkio konjunktūrą, skatinti smulkių ūkių veiklą, derinant žemės ūkio veiklą su kitomis veiklomis ir formuojant atitinkamas ekonomines grandines (pvz., skatinant vietinio maisto sistemų atsiradimą ir plėtojimą, kuris ypatingai aktualus visoms ekonominėms teritorijoms, kuriose ekonominis vystymasis paremtas turizmo ir rekreacijos sektoriaus plėtra), tokiu būdu išnaudojant žemės ūkį, kaip didelio potencialo (dėl aukšto žemės našumo) Jurbarko rajono savivaldybės ekonominės sistemos dalį, paraleliai taikant inovatyvias ūkininkavimo formas ir derinant žemės ūkio veiklą su kitomis veiklomis (tokia sinergizacija turi vykti skatinant alternatyvias žemės ūkiui veiklas, ekologinį ūkininkavimą, tausojant ir plėtojant tradicinius amatus, skatinant teminių kaimų formavimąsi ir pan.);
 - sudaryti sąlygas plėtotis paslaugų gyventojams ir komercijos sektoriui, vystant aptarnavimo veiklas ir paslaugas urbanizuojamuose teritorijose, pagal poreikį išnaudojant partnerystės su Tauragės rajono savivaldybe galimybes.

5. SUSISIEKIMO SISTEMA

5.1. SUSISIEKIMO SISTEMOS PLĖTROS PRIELAIIDOS

Jurbarko rajono transportiniai ryšiai yra realizuojami automobilių keliais. Rajono teritoriją kerta 5 krašto ir 17 rajoninių kelių. Valstybinių kelių tinklo karkasą papildo vietinės reikšmės keliai, kurių rajone įrengta apie 1080 km.

Rajonas pasižymi gerai išvystytu valstybinės reikšmės kelių tinklu, kuris tiek kiekybiniais rodikliais, tiek ir vertinant susisiekimo tarp stambesnių gyvenviečių galimybes, yra pakankamas. Esamas valstybinės reikšmės automobilių kelių tinklas efektyviai aptarnauja rajono savivaldybės teritoriją ir yra pakankamas perspektyviniam laikotarpiui.

Rajoninių kelių struktūroje apie 44 proc. (apie 153 km) kelių turi žvyro dangą. Vietinės reikšmės kelių struktūroje vyrauja keliai su žvyro danga, kurie sudaro apie 77 proc. nuo visų vietinės reikšmės kelių.

Automobilių kelių ilgis tenkantis 1000 gyv. (62,1 km/1000 gyv.) ženkliai išsiskiria iš šalies vidurkio (30,3 km/1000 gyv.). Tokį didelį skirtumą, pagrįnde lemia tankus kelių tinklas bei mažas gyventojų tankis – 16,4 gyv./km² (šalies vidurkis 43,0 gyv./km²).

Jurbarko rajono savivaldybės keliuose per pastaruosius 10 metų žuvo 17 asmenų, eismo įvykiuose buvo sužeisti 199 asmenys. Vertinant pastarųjų metų duomenis matyti, kad situacija rajone palengva gerėja, t.y. mažėja sužeistųjų ir žuvusiųjų skaičius. Transporto kompetencijų agentūros duomenimis, rajone „juodųjų dėmių“ nėra.

Rajone yra įrengtos 4 elektromobilių įkrovos stotelės: 2 Jurbarko mieste ir po vieną Raudonėje bei Veliuonoje. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos duomenimis, 2023 balandžio 1 d. rajone buvo registruoti 39 elektromobiliai/hibridiniai automobiliai, kuriems reikalinga įkrova.

Savivaldybėje, vidutiniškai vienas gyventojas per metus atlieka iki 9 kelionių autobusu. Gana žemas viešojo transporto rodiklis rodo, kad gyventojai nėra linkę rinktis viešojo transporto dėl nedidelių atstumų, maršrutų aptarnavimo intensyvumo bei patogumo.

Jurbarko rajone dviračių takų tinklas nėra išplėtotas ir neturi rišlios sistemos, išskyrus Jurbarko miestą ir jo priemiesčius, kur takų tinklas gana gerai išvystytas kaip turistinė ar laisvalaikio infrastruktūra.

Oro transportas rajone nėra išvystytas, arčiausiai esantys tarptautiniai oro uostai yra Kaune ir Palangoje.

Rajono teritorijos šiaurinę dalį kerta geležinkelio linija Tilžė-Radviliškis. Vadovaujantis AB Lietuvos geležinkeliai duomenimis, artimiausiu metu geležinkelio infrastruktūros plėtra nenumatoma.

Jurbarko rajone yra įrengtos 7 prieplaukos: Seredžiaus mobili prieplauka (neeksploatuojama), Veliunos mobili prieplauka, Raudonės prieplauka (neeksploatuojama), Pilies mobili prieplauka, Kalnėnų mobili prieplauka, Jurbarko prieplauka, Jurbarko krovininė prieplauka (neeksploatuojama), Mituvos mobili prieplauka.

Nemuno upės potencialas nėra aktyviai išnaudojamas krovinių pervežimui, t. y. vidutiniškai per metus pervežama apie 100 tūkst. tonų krovinių. Vidaus vandenų transportas turėtų būti plėtojamas kaip aplinkai nekenksminga ir saugi kelių transporto alternatyva.

Atsižvelgiant į esamos būklės įvertinimo išvadas, strateginių dokumentų tikslus, galima išskirti šiuos susisiekimo sistemos trūkumus ir vystytinas kryptis:

1) Apie 44 proc. valstybinės reikšmės rajoninių kelių turi žvyro dangas. Lietuvos Respublikos bendrojo plano vienas iš strateginių tikslų - sumažinti valstybinės reikšmės kelių su žvyro danga ilgį iki 20 proc. nuo viso bendro valstybinės reikšmės kelių tinklo ilgio. Siekiant įgyvendinti šalies strateginius tikslus

bei efektyviai integruoti rajoninius kelius į krašto ir magistralinių kelių tinklą, būtinas sistemingas rajoninių kelių dangos gerinimas. Geresni rajoniniai keliai skatina vietinį turizmą, padeda lengviau pasiekti lankytinus objektus, poilsia vietas, mažinamos eksploatacinės išlaidos.

Valstybinės reikšmės keliai išimtinę nuosavybės teise priklauso valstybei, kuriuos patikėjimo teise valdo, naudoja ir jais disponuoja AB Lietuvos automobilių kelių direkcija. Vadovaujantis Lietuvos automobilių kelių direkcijos parengta „Ruožų, atrenkamų pagal Asfaltuotinių valstybinės reikšmės rajoninių kelių ruožų tarp skirtingų kelio dangų („zebrų“) atrankos metodiką ir pagal Gyvenviečių teritorijose esančių asfaltuotinių žvyrkelių ruožų atrankos metodiką“ sąrašą, Jurbarko rajone numatoma išasfaltuoti visus žvyruotus rajoninius kelius.

2) Vietinių kelių struktūroje dominuoja žvyro ir grunto dangos. Jurbarko rajone yra įrengta apie 1080 km vietinės reikšmės kelių, iš kurių apie 145 km kelių turi patobulintą dangą (13 proc.), apie 831 km kelių - žvyro dangą (77 proc.) ir 105 km kelių yra be dangos/grunto keliai (10 proc.). Prasta vietinių kelių būklė (žemi techniniai parametrai, kurie daugeliu atveju neatitinka techninių reikalavimų) apsunkina susisiekimo galimybes.

Vietinės reikšmės kelių plėtros poreikio nėra, todėl investicijos turi būti nukreiptos į esamos infrastruktūros gerinimą, modernizavimą.

3) Aukštas įskaitinių eismo įvykių skaičius. Lietuvos Respublikos bendrojo plano vienas iš strateginių tikslų - sumažinti eismo įvykiuose sunkiai sužeistų ir žuvusiųjų skaičių 50 procentų lyginant su 2019 m. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2022 metais Jurbarko rajono savivaldybės keliuose buvo sužeista 12 asmenų (2019 m. – 16 asmenų), žuvusių asmenų nebuvo (2019 m. – 2 asmenys). Nepaisant gerėjančios situacijos būtina ir toliau aktyviai taikyti saugaus eismo gerinimo ir prevencines priemones.

4) Silpnai išvystyta elektromobilių aptarnavimo infrastruktūra. Šiuo metu rajone veikia 4 elektromobilių įkrovimo stotelės, kurios įrengtos Jurbarko, Raudonėje ir Veliuonoje. Esama infrastruktūra nėra pajėgi užtikrinti esamo ir perspektyvinio poreikio, tiek rajono, tiek šalies mastu. Lietuvos susisiekimo plėtros iki 2050 metų strategija numato - skatinti alternatyviais degalais varomų transporto priemonių naudojimą ir įgyvendinti Baltojoje knygoje bei 2021–2030 m. Nacionaliniame pažangos plane numatytus rodiklius, t. y., iki 2030 metų per pusę sumažinti įprastiniu kuru varomų transporto priemonių skaičių, o iki 2050 metų atsisakyti jų visiškai. Šalies bendrajame plane numatoma, kad 2030 m. atsinaujinančių energijos išteklių dalis, palyginti su bendruoju energijos suvartojimu transporto sektoriuje sudarytų ne mažiau kaip 15 procentų. Siekiant prisidėti prie Europos ir šalies strateginių tikslų įgyvendinimo, tikslinga plėsti elektromobilių įkrovos stotelių tinklą rajone.

5) Žemi viešojo transporto rodikliai. Žemi viešojo transporto rodikliai rodo, kad gyventojai dėl nepakankamai tankaus viešojo transporto maršrutų tinklo, retų maršrutų intervalų bei sąlyginai nedidelių atstumų iki traukos vietų, gerokai dažniau naudoja lengvąjį automobilį ir tikėtina, jog ši tendencija išliks ir ateityje. Siekiant stabilizuoti esamą situaciją būtina tęsti viešojo transporto priemonių atnaujinimą, stotelių modernizaciją, maršrutinį tinklą ir eismo intervalus pritaikyti prie gyventojų realių poreikių.

6) Neišvystyta bemotorio transporto infrastruktūra. Esami pėsčiųjų ir dviračių takai yra įrengti epizodiškai ir nesukuria rišlios bemotorio transporto susisiekimo sistemos. Kasdienių kelionių atlikimui turi būti suformuotas dviračių takų tinklas jungiantis rajono seniūnijų centrus bei pagrindinius traukos objektus. Rekreacinių poreikiui tenkinimui, plėtra turi būti vykdoma vaizdingose ir rekreacinių požiūrių patraukliose teritorijose. Siekiant populiarinti šią ekologišką transporto rūšį, būtina ne tik nutiesti dviračių takus, pasiekiančius svarbiausius traukos objektus, bet ir įrengti reikiamą infrastruktūrą – dviračių stovus, saugojimo aikšteles, aptarnavimo stoteles.

7) Silpnai išvystyta vandens transporto infrastruktūra. Rajoną kerta vidaus vandenų kelias E-41 (Kaunas–Jurbarkas–Klaipėda), kuris priskiriamas tarptautinės reikšmės vidaus vandenų keliams, tačiau

šiuo ruožu nevykdomi tarptautiniai krovinių vežimai. Kad būtų pradėta krovinių vežimo veikla turi būti palaikomi Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisijos „Vandens kelių tinklo pagrindinių standartų ir parametrų apraše“ (TRANS/SC.3/144) nustatyti vandens kelių parametrai, taip pat nuolat vykdomi priežiūros darbai. Vidaus vandens transportas turėtų būti plėtojamas kaip aplinkai nekenksminga ir saugi kelių transporto alternatyva.

Susisiekimo sistemos požiūriu, Jurbarko rajonas turi optimalų kelių ir gatvių tinklą, kuris užtikrina vidinių ir išorinių transportinių ryšių realizavimą. Pagrindinis susisiekimo sistemos minusas – prasta rajoninių ir vietinės reikšmės kelių (gatvių) būklė bei bemotorio ir vandens transporto infrastruktūros stoka.

5.2. SUSISIEKIMO SISTEMOS PLĖTROS KRYPTYS

Susisiekimo sistemos vystymo kryptys formuojamos vadovaujantis tarptautiniais, šalies bei savivaldybės lygmens strateginiais dokumentais, kuriuose nurodoma, kad susisiekimo sistema turi būti atsakingai plėtojama, siekiant įgyvendinti ilgalaikius tarptautinius ir nacionalinius tikslus.

1. Automobilių kelių tinklo prioritetinės vystymo kryptys:

- *valstybinės reikšmės (rajoninių) kelių asfaltavimas*. Sumažinti valstybinės reikšmės kelių su žvyro danga ilgį iki 20 proc. nuo viso bendro valstybinės reikšmės kelių tinklo ilgio;
- *vietinės reikšmės kelių (gatvių) būklės gerinimas*. Būtina užtikrinti, kad esama susisiekimo infrastruktūra atitiktų minimalius techninių reglamentų reikalavimus. Kompleksiškai atnaujinti ir gerinti gyvenamųjų vietovių gatves, t. y. renovuoti, rekonstruoti gatvių dangas, įrengti apšvietimą, šaligatvius, dviračių-pėsčiųjų takus, susisiekimo infrastruktūrą pritaikyti neįgaliesiems. Prioritetas vietinės reikšmės kelių/gatvių plėtrai ar rekonstrukcijai turi būti skiriamas keliams/gatvėms esančioms urbanizuotose teritorijose. Sistemingos informacijos stoka apie vietinės reikšmės kelius ir jų būklę, riboja kryptingą jų atnaujinimą bei priežiūrą, todėl tikslinga inicijuoti vietinės reikšmės kelių plano, galimybių/inventorizavimo studijos rengimą;
- *kelių saugumo gerinimas*. Įgyvendinti Lietuvos Respublikos bendrojo plano strateginį tikslą - sumažinti eismo įvykiuose sunkiai sužeistų ir žuvusiųjų skaičių 50 procentų lyginant su 2019 m. Siekiant sumažinti eismo įvykių skaičių, būtina ir toliau aktyviai taikyti saugaus eismo gerinimo ir prevencines priemones, vykdyti švietėjišką veiklą ir pan.;
- *elektromobilių įkrovos stotelių tinklo plėtra*. Siekiant sistemingai ir koordinuotinai vystyti įkrovos stotelių plėtrą, rekomenduojama parengti ir patvirtinti Jurbarko rajono elektromobilių įkrovimo prieigų planą, kuris būtų pagrindas elektromobilių įkrovimo prieigų tinklo plėtrai. Nauji elektromobilių įkrovimo prieigų taškai pirmiausiai turėtų atsirasti šalia valstybinės reikšmės kelių bei seniūnijų centruose. Įrengiant naujas ar rekonstruojant esamas degalines, rekomenduojama įrengti ir elektromobilių įkrovos taškus.

2. Viešojo transporto prioritetinės vystymo kryptys:

Lietuvos vidutinių ir mažesnių miestų viešojo transporto situacija yra sudėtinga dėl žemų viešojo transporto rodiklių. Todėl strateginė visuomeninio transporto plėtros kryptis, pirmiausiai turėtų būti nukreipta į esamų pervežimo apimčių išlaikymą ir esamos infrastruktūros modernizavimą bei parko atnaujinimą. Siekiant išlaikyti keleivių pervežimo apimtį, tikslinga:

- sistemingai vykdyti viešojo transporto priemonių atnaujinimą, įsigyjant mažos ar vidutinės talpos autobusus;
- modernizuoti viešojo transporto stotelių infrastruktūrą;

- viešojo transporto maršrutų pritaikymas prie realių gyventojų poreikių, tam tikslinga atlikti viešojo transporto stotelių ir maršrutų plėtros/optimizavimo galimybių studiją bei nuolat vykdyti monitoringą;
- prioritetą viešojo transporto plėtrai teikti socialinių paslaugų pasiekiamumui bei teritorijoms, kuriose vyksta intensyviausias urbanistinis vystymas, numatomas gyventojų tankio didėjimas, kai siekiant aukštos gyvenimo kokybės reikalinga užtikrinti viešojo transporto stočių, stotelių plėtrą.

3. Bemotorio transporto prioritetinės vystymo kryptys:

Šiuo metu rajone esanti dviračių takų infrastruktūra, pagrinde yra orientuota į turizmo ir rekreacinių poreikių tenkinimą, tačiau neužtikrina susisiekimo tarp gyvenamųjų teritorijų. Siekiant suaktyvinti bemotorio transporto naudojimą, tikslinga:

- įgyvendinti 2015 m. sausio 29 d. Jurbarko rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T2-11 patvirtinto Jurbarko rajono savivaldybės dviračių takų plėtros specialiojo plano sprendinius;
- nenutrūkstamų jungčių formavimas tarp gyvenamųjų vietovių. Susisiekimą dviračiais formuoti kaip lygiavertį susisiekimo būdą, kuris užtikrintų esamus ir perspektyvinius gyventojų judumo poreikius;
- ryšių su priemiestinėmis teritorijomis stiprinimas. Užtikrinti nenutrūkstamus ryšius tarp kasdieninių kelionių (darbas/namai, namai/mokykla ir pan.);
- užtikrinti rekreacinių, lankytinų objektų pasiekiamumą;
- atnaujinti esamą pėsčiųjų/dviračių takų, šaligatvių infrastruktūrą ir pritaikyti neįgaliesiems.

4. Vandens transporto prioritetinės vystymo kryptys:

- Nemuno upės pritaikymas laivybai (tiek kroviniams vežti, tiek pramoginei laivybai ir turizmui) turi būti vykdomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos parengta Ilgalaikėje laivybos Nemuno upės atnaujinimo programa;
- krovininei laivybai vykdyti reikalinga atgaivinti Jurbarko vidaus vandenų uostą, panaudojant Mituvos kanalo akvatoriją ir dalį Nemuno akvatorijos šio kanalo ir Nemuno santakoje. Šioje vietoje yra plėtrai tinkama krantinė, kurią reikėtų rekonstruoti, taip pat reikalinga įrengti sandėliavimo aikštes, privažiuojamuosius kelius;
- išplatinti Imsrės upės žiotis ir išplėsti mažųjų laivų uostą;
- siekiant suaktyvinti vandens turizmą, siūloma atnaujinti esamas prieplaukas ir įrengti slipus.

I-oji koncepcijos alternatyva

Koncepcijos alternatyva Nr. I formuojama atsižvelgiant į 2008 m. kovo 27 d. Jurbarko rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T2-81 patvirtinto Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinius. Ši alternatyva atkartoja šiuo metu galiojančio savivaldybės bendrojo plano sprendinius ir nenustato jokių esminių pokyčių susisiekimo sistemoje. I-ojoje alternatyvoje numatoma:

- krašto kelius Nr. 141 ir 147 rekonstruoti į magistralinės reikšmės kelius;
- atsisakyti Jurbarko miesto šiaurės rytų aplinkkelio pagal Jurbarko miesto teritorijos bendrojo plano (T00089608) sprendinius;
- įrengti Viešvilės miestelio aplinkkelį;
- gerinti eismo sąlygas, asfaltuoti rajoninius ir vietinius kelius;
- išplėsti degalinių tinklą;
- rekonstruoti/modernizuoti geležinkelio liniją Radviliškis-Pagėgiai;
- vystyti vandens transporto infrastruktūrą;
- įrengti Jurbarko upių pasienio kontrolės punktą;
- plėsti/atnaujinti bemotorio transporto, turistinės paskirties, infrastruktūrą.

II-oji koncepcijos alternatyva

Šia alternatyva, siekiama nustatyti susisiekimo sistemos vystymo kryptis, kurios atitiktų Europos Sąjungos darnaus judumo politiką, užtikrintų saugias eismo sąlygas, skatintų netaršios transporto infrastruktūros plėtrą. Taip pat šioje alternatyvoje siūloma ekonomiškai pagrįsta, darni susisiekimo sistemos plėtra, sprendinius taip pat koordinuojant su urbanistiniais ir demografiniais gyvenviečių raidos pokyčiais, siekiant sukurti tvarų Jurbarko rajono susisiekimo tinklą. II-oje alternatyvoje nustatomos vystymo kryptys:

- sumažinti valstybinės reikšmės kelių su žvyro dangą ilgį, numatant jų asfaltavimą;
- gerinti vietinės reikšmės kelių būklę ir eismo saugumą;
- užtikrinti saugias ir kokybiškas susisiekimo sąlygas tarp rajono centrų;
- plėsti elektromobilių įkrovos prieigų tinklą;
- skatinti komercinę ir pramoninę veiklą pagrindinių tranzitinių gatvių/kelių aplinkoje;
- vystyti ir plėsti bendrojo transporto infrastruktūrą, siekiant suformuoti lygiavertį susisiekimo būdą, kuris užtikrintų esamus ir perspektyvinius gyventojų judumo poreikius;
- atnaujinti ir modernizuoti viešojo transporto infrastruktūrą;
- įveiklinti esamą vandens transporto infrastruktūrą. Išnaudoti laivybos konkurencingumą, didinti daugiaraščių vežimų dalį.

6. INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA

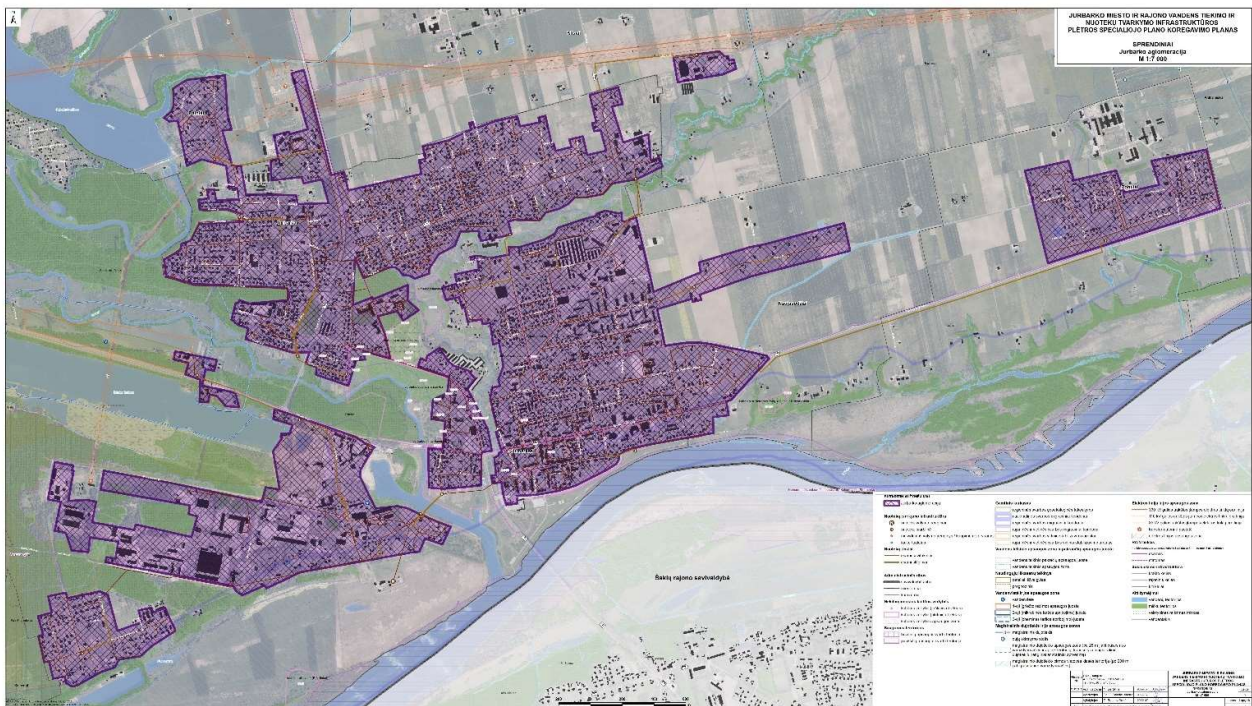
6.1. INŽINERINĖS INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS KRYPTYS

Inžinerinė infrastruktūra yra neatsiejama urbanizuotos teritorijos dalis. Vykdam planingą urbanizuotų teritorijų plėtrą kartu turi būti vystoma ir inžinerinė infrastruktūra. Infrastruktūros nepakankamas išvystymas neigiamai veikia gamtinę aplinką ir žmonių gyvenimo kokybę. Pavėluotas infrastruktūros vystymas reikalauja daugiau materialinių resursų, padaroma žala gamtai, sukelia nepatogumus gyventojams, sutrikdomas transporto priemonių eismas.

Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros dalies bendrųjų sprendinių alternatyvų sprendiniai parengti remiantis esamos inžinerinės infrastruktūros būklės analize, galiojančių teritorijų planavimo ir strateginių dokumentų sprendimais.

1. Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros prioritetinės vystymo kryptys.

Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra vykdoma vadovaujantis Jurbarko miesto ir rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano sprendimais, kuriuose nustatytos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros kryptys, aglomeracijos teritorija, tvarkymo ir vystymo prioritetai.

6.1.1. pav. Jurbarko miesto vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra.

(Duomenų šaltinis: Jurbarko rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano koregavimas)

Pagrindinės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros vystymo kryptys:

- įgyvendinti Jurbarko miesto ir rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano sprendinius ir nuolat vykdyti sprendinių įgyvendinimo stebėseną, kaip numatyta 2006 m. gruodžio 29 d. LR aplinkos ministro įsakyme Nr. D1-636 „Dėl geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais);
- užtikrinti, kad esami abonentai (vartotojai) gautų reikalavimus atitinkančios kokybės, saugų geriamąjį vandenį;
- užtikrinti, kad surenkamos nuotekos būtų tvarkomos pagal teisės aktų nustatytus reikalavimus;
- sudaryti sąlygas kiek galima didesniai skaičiui naujų potencialių vartotojų (t.y. gyventojų, kurie šiuo metu negauna centralizuotai tiekiamo vandens ir (ar) nuotekų tvarkymo paslaugų) gauti viešąsias vandentvarkos paslaugas;
- užtikrinti galimybę individualiai apsirūpinti geriamuoju vandeniu ir (arba) individualiai tvarkyti nuotekas;
- inventorizuoti ir įregistruoti vandentiekio, nuotekų, lietaus nuotekų tinklus, nustatyti apsaugos zonas;
- atnaujinti/modernizuoti ir plėsti esamą vandentvarkos infrastruktūrą;
- rekonstruoti nuotekų valymo įrenginius, užtikrinant azoto ir fosforo šalinimą;
- Jurbarko miesto vandenvietės teritorijoje įrengti saulės šviesos energijos elektrinę;
- aglomeracijos teritorijoje įrengti naujus nuotekų tinklų atvadus, prijungiant privačius namus prie centralizuotos nuotekų surinkimo sistemos;
- inventorizuoti vietinius nuotekų valymo įrenginius ir kaupimo rezervuarus, kaip tai numatyta LR geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 10 str. 22 dalyje.

2. Prioritetinės elektros energijos tiekimo ir patikimumo užtikrinimo kryptys:

- modernizuoti esamą elektros energijos skirstomąjį tinklą, keičiant susidėvėjusius įrenginius ir optimizuojant transformatorinių galias;
- keisti susidėvėjusias elektros oro linijas naujomis kabelinėmis linijomis;
- rekonstruoti/modernizuoti ir plėsti gatvių apšvietimo tinklą.

3. Prioritetinės šilumos teikimo vystymo kryptis:

- atnaujinti Jurbarko rajono šilumos ūkio specialiojo plano sprendinius;
- Jurbarko miesto katilinėje atnaujinti vandens šildymo katilus, įrengti absorbcinį šilumos siurbį, akumuliacines talpas, saulės šviesos energijos elektrinę, ORC įrenginį;
- modernizuoti Veliuonos, Klausučių, Šimkaičių, Eržvilko senelių namų, Jurbarkų seniūnijos, Jurbarkų darželio-mokyklos šilumos gamybos įrenginius;
- renovuoti susidėvėjusias šilumos tiekimo trasas.

Taip pat energetinio efektyvumo priemonės turi būti nukreiptos į atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo skatinimą bei daugiabučių ir visuomeninės paskirties pastatų modernizaciją.

4. Prioritetinės gamtinių dujų tiekimo vystymo kryptys:

- skatinti gyvenamųjų teritorijų dujų fiekavimą bei vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų namų savininkus, kurie naudoja skystą ir kietą neatsinaujinantį kurą, jungtis prie dujotiekio tinklų ir patalpas šildyti naudojant dujinius katilus;
- skirstomasis vidutinio ir žemo slėgio vamzdynas plėtojamas, vadovaujantis rinkos principais, vartotojams ir dujų tiekimo įmonėms tarpusavyje sutarus. Svarbu, kad plėtojant inžinerinę infrastuktūrą būtų rezervuotos teritorijos gamtinių dujų tinklų įrengimui, apsaugos zonomis bei jų aptarnavimui.

5. Ryšių infrastruktūros prioritetinės vystymo kryptys:

- plėsti viešojo interneto prieigos taškų skaičių gyvenamosiose vietovėse ir sudaryti sąlygas gyventojams naudotis internetu;
- sudaryti sąlygas naujų telekomunikacinių paslaugų diegimui ir tiekiamų paslaugų kokybės gerinimui;
- plėtoti šviesolaidinių kabelių tinklą ir galimybę naudotis plačiajuosčio duomenų perdavimo prieiga;
- išlaikyti esamą pašto skyrių tinklą.

6. Prioritetinės infrastruktūros vystymo kryptys:

- vengti atliekų susidarymo, mažinti susidarančių ir nenaudojamų atliekų kiekį, neigiamą poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai;
- skatinti efektyvų gamtinių ir kitų išteklių naudojimą, didinant komunalinių atliekų perdirbimo (įskaitant kompostavimo) ir naudojimo apimtį;
- užtikrinti aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkantį komunalinių atliekų tvarkymą;
- sukurti biologiškai skaidžių maisto ir virtuvės atliekų apdorojimo sistemą, tokiu būdu padidinant komunalinių atliekų pakartotinį naudojimą.

7. Atsinaujinančių energijos išteklių (AEI) vystymo kryptys:

Jurbarko rajone AEI plėtra vykdoma vadovaujantis 2023 m. vasario 23 d. Jurbarko rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T2-48 patvirtintu Jurbarko rajono savivaldybės atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų plano iki 2030 m. įgyvendinimo tvarkos aprašu bei Inžinerinės infrastruktūros vystymo vėjo ir saulės elektrinių įrengimo Jurbarko rajono savivaldybėje specialiojo plano sprendiniais, patvirtintais 2022 m. lapkričio 24 d. Jurbarko rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T2-263. Minėto specialiojo plano sprendiniuose yra išskirtos atsinaujinančių išteklių energetikos infrastruktūros išdėstymo zonos, kuriose galima vėjo, saulės šviesos elektrinių plėtra.

I-oji koncepcijos alternatyva

I-oji koncepcijos alternatyva formuojama atsižvelgiant į 2008 m. kovo 27 d. Jurbarko rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T2-81 patvirtinto Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinius. Šios alternatyvos įgyvendinimas nedarys esminių pokyčių inžinerinės infrastruktūros sistemoje. Alternatyvoje Nr. I numatoma:

- vykdyti vandentiekio tinklų plėtrą ir vandens kokybės gerinimo įrenginių statybą viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijose;
- vykdyti nuotekų tinklų plėtrą bei nuotekų valymo įrenginių statybą ir/ar modernizavimą viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijose;
- skatinti atliekų perdirbimą;
- modernizuoti/rekonstruoti centralizuotos šilumos infrastruktūrą;
- plėsti gamtinių dujų sistemą.

II-oji koncepcijos alternatyva

II-oje koncepcijos alternatyvoje siekiama nustatyti inžinerinės infrastruktūros vystymo kryptis, kurios atitiktų šalies bei Jurbarko rajono savivaldybės strateginius tikslus, užtikrintų miesto ir rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano, atliekų tvarkymo plano, inžinerinės infrastruktūros vystymo vėjo ir saulės elektrinių įrengimo Jurbarko rajono savivaldybėje

specialiojo plano bei kitų aktualių dokumentų sprendinių įgyvendinimo tęstinumą. Taip pat šioje alternatyvoje siūloma ekonomiškai pagrįsta, darni inžinerinės infrastruktūros plėtra, sprendinius tamptariai koordinuojant su urbanistiniais ir demografiniais gyvenviečių raidos pokyčiais. Alternatyvos Nr. II vystymo kryptys:

- modernizuoti ir plėsti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą, atsižvelgiant į rajono strateginius tikslus bei Jurbarko miesto ir rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiajame plane nustatytas plėtros įgyvendinimo kryptis;
- modernizuoti/plėsti elektros tiekimo ir gatvių apšvietimo infrastruktūrą;
- modernizuoti/atnaujinti šilumos tiekimo sistemas. Mažinti šilumos nuostolius vykdant daugiabučių ir visuomeninių pastatų renovacijas, skatinti naudoti alternatyvius ir atsinaujinančius energijos šaltinius;
- modernizuoti/plėsti ryšių infrastruktūrą ir užtikrinti elektroninių paslaugų kokybę;
- vykdyti gamtinių dujų perdavimo ir paskirstymo tinklų plėtrą į urbanizuotas teritorijas, įvertinus ekonominį pagrįstumą;
- skatinti ir koordinuoti atsinaujinančių išteklių plėtrą.

7. TURIZMO IR REKREACIJOS VYSTYMO KRYPTYS

7.1. TURIZMO IR REKREACIJOS VYSTYMO KRYPTYS

Jurbarko rajono savivaldybės turizmo ir rekreacijos kryptys nustatytos Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane (T00087007), kuris patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės Seimo 2021 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 789 (T00087007). Nustatytos turizmo ir rekreacijos vystymo kryptys detalizuojamos įvertinant savivaldybės gamtinės ir kultūrinės aplinkos identitetą.

Jurbarko rajono savivaldybės pietinė dalis patenka į didelio rekreacinio potencialo arealą. Nustatyta, kad Jurbarko rajono savivaldybės teritorijoje yra rekreacijai tinkamų akvatorių ir miškų plotų kiekis ir tankumas, didelis teritorijų vaizdingumas, yra gausu pripažintų nacionaliniu mastu kultūros paminklų ir vertybių sandraupų, yra išlikę kultūrinį identitetą liudijančių etnokultūrinių bruožų, vidutiniškai saugi socialinė aplinka, teritorija tinkama vidutinio intensyvumo masiniam rekreaciniam naudojimui, geras vidutiniškas aplinkos sveikumas.

Turizmo ir rekreacijos vystymo kryptys

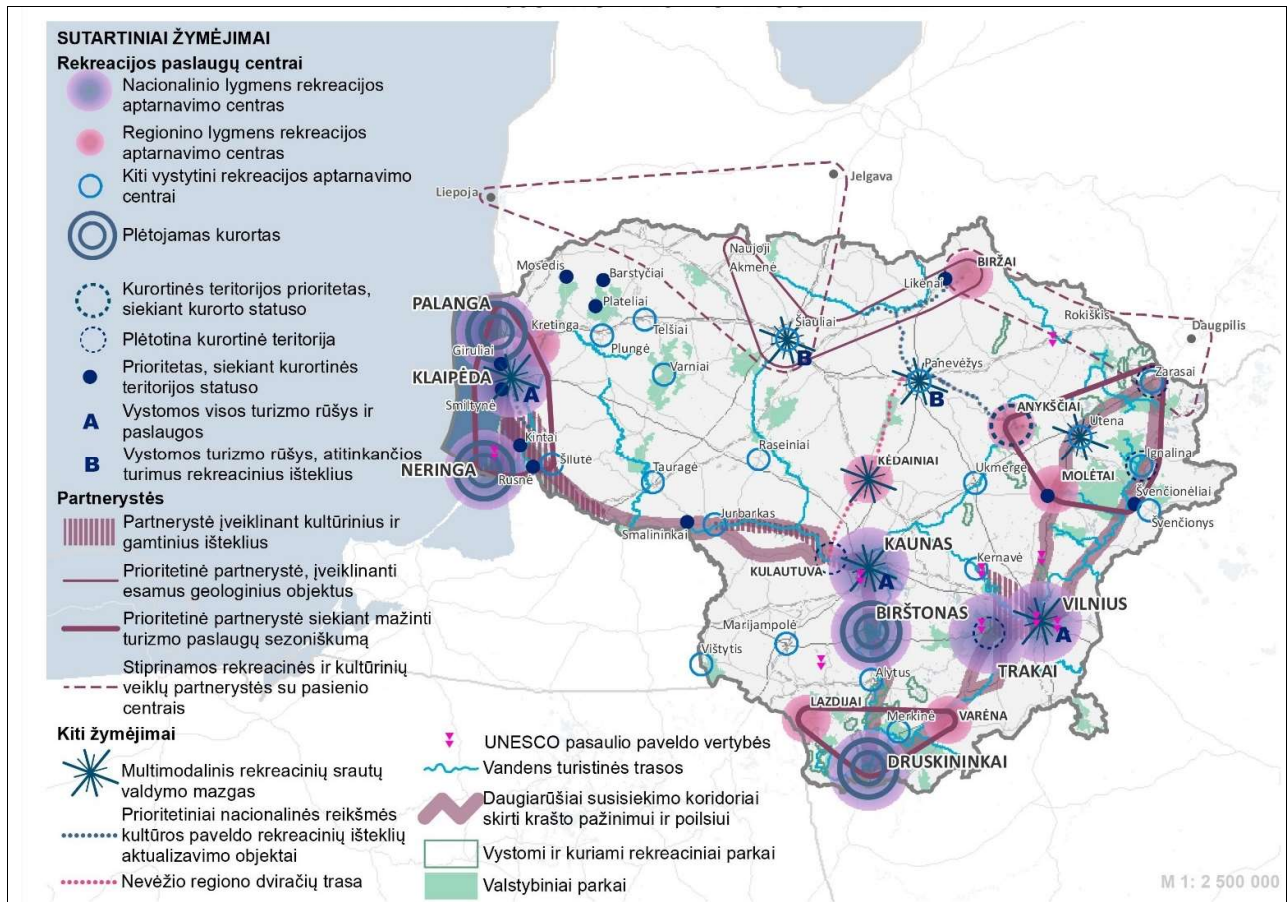
Nustatomos turizmo ir rekreacijos vystymo kryptys:

- 1) rekreacinių struktūrų plėtojimas didelio rekreacinio potencialo areale esamų rekreacinių struktūrų pagrindu ir formuojant naujas;
- 2) Jurbarko miestas - savivaldybės rekreacijos aptarnavimo centro vystymas ir 7 vietinių rekreacijos aptarnavimo centrų vystymas pagal nustatytą specializaciją;
- 3) Smalininkų gyvenamosios vietovės vystymas, siekiant kurortinės teritorijos statuso;
- 4) savivaldybės teritorijoje plėtojamas rekreacinis daugiaryšis susisiekimo koridorius Palanga–Klaipėda–Šilutė–Jurbarkas–Birštonas–Druskininkai–Baltarusijos siena, kurio plėtojimo tikslas – valdyti poilsiautojų srautus ir rekreacinių išteklių naudojimą, kurti infrastruktūrą ir plėtoti atitinkamas ūkines veiklas;
- 5) pažintinio turizmo sistemos (autoturizmo ir dviračių trasų) plėtojimas, siekiant eksponuoti gamtinius bei kultūrinius krašto savitumus, jo kraštovaizdžio vertybes;
- 6) tarptautinio vidaus vandens kelio E41 Kaunas-Klaipėda (Nemuno upė) pritaikymas rekreacijos bei turizmo poreikiams;
- 7) Panemunių regioninio parko rekreacijos ir turizmo bei jo infrastruktūros vystymo programų įgyvendinimas pagal parko specialųjį tvarkymo planą;
- 8) Panemunių regioninio parko transformacija į Panemunių istorinį regioninį parką;
- 9) Nemuno, Mituvos ir Dubysos upių slėnių zonos įveiklinimas rekreacinio-turistinio naudojimo tikslais;
- 10) kultūrinės infrastruktūros plėtra, ją numatant plėtoti Šv. Jokūbo Vilniaus kelyje;
- 11) kompleksiška kultūrinio turizmo, verslo turizmo, sveikatos turizmo ir ekologinio turizmo viešosios ir privačios infrastruktūros plėtra;
- 12) apgyvendinimo ir viešo maitinimo infrastruktūros plėtra, rekreacinių ir pramogų veiklų pasiūla;
- 13) bendrų projektų, programų ir planų rengimas. Šalies regioninė politika iki 2030 metų realizuojama per partnerystės ryšius. Siekiant regionų gyvybingumo ir sudaryti prielaidas naujoms plėtros tendencijoms vystytis, įveikinti išteklius, užtikrinant mobilumą, Lietuvoje yra išskirtos įvairių rūšių partnerystės grupės, kurios suformuotos plėtros prioritetų pagrindu. Jurbarko rajono savivaldybės

teritorijoje išskirta specializuota Kauno – Jurbarko partnerystė įveiklinant kultūrinius ir gamtinius išteklius. Partnerystė įgyvendinama inicijuojant bendrus projektus, programas ir planus.

14) Partnerystė tarp Tauragės regiono savivaldybių, bendri projektai, kuriami programos ir maršrutai.

15) Būtina mažinti sezoniškumą sukuriant pramogų centrą(-us), kuriuose turistai galėtų praleisti laiką visais metų laikais (baseinas, SPA, sanatorijos ir t.t.)

7.1.1 pav. Ištrauka iš Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano brėžinio „Regionai 2030“, (T00087007). Schema „Rekreacijos ir turizmo vystymo sprendiniai“.

Rekreacinio funkcinio prioriteto zonų vystymo kryptys

I-oje ir II-oje alternatyvoje pateikiami skirtingi rekreacinio funkcinio prioriteto zonų vystymo sprendiniai savivaldybės teritorijoje:

- I-oje alternatyvoje išskiriamos 2 rekreacinio naudojimo ir funkcinės konversijos rekreacinio funkcinio prioriteto zonos, kurios plėtojamos didelio rekreacinio potencialo areale: Jurbarko-Smalininkų-Viešvilės ir Dubysos. Šios teritorijos pasižymi dideliu rekreaciniu potencialu, o jų naudojimas susietas su būtinu funkcinės konversijos plėtojimu rekreacinėse funkcinėse zonos, kuriuose tikslinga formuoti ir palaikyti rekreacinį kraštovaizdį su rekreacijai palankia aplinka bei reikalinga infrastruktūra. Šių teritorijų perspektyvinis naudojimas yra siejamas su būtinu funkcinės konversijos plėtojimu, pirmiausiai bioproductinio ūkio santykinės reikšmės mažėjimu ir rekreacinio-turistinio naudojimo svarbos augimu. Šiose teritorijose siūloma neplėtoti ūkinės veiklos, kuriai išduodami Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai. Šiose teritorijose

siūloma neplėtoti ūkinės veiklos, kuriai išduodami Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai.

- II-oje alternatyvoje išskiriamos 5 rekreacinio funkcinio prioriteto zonos, kurios plėtojamos didelio rekreacinio potencialo areale ir už jo ribų: Jurbarko-Smalininkų-Viešvilės, Dubysos, Mituvos, Jokūbaičių ir Klausučių, kuriuose tikslinga formuoti ir palaikyti rekreacinį kraštovaizdį su rekreacijai palankia aplinka bei reikalinga infrastruktūra. Šiose teritorijose siūloma neplėtoti ūkinės veiklos, kuriai išduodami Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai. Sprendinių konkretizavimo stadijoje rekreacinio funkcinio prioriteto zonos bus detalizuotos išskiriant rekreacines funkcines zonas.
- I-oje ir II-oje alternatyvose analogiškai išskirta konservacinės apsaugos ir rekreacinio funkcinio prioriteto zona, kuri sutampa su Panemunių regioninio parko teritorija, kuriame numatoma saugoti ir eksponuoti archajiškąjį kraštovaizdį.

Rekreacijos ir turizmo aptarnavimo centrai

I-oje ir II-oje alternatyvose pažintinio turizmo ir rekreacijos aptarnavimo tikslais siūlomi vystyti 9 rekreacijos centrai, kurie skirstomi pagal aptarnavimo lygmenį ir specializaciją. Pagal aptarnavimo lygmenį numatomi 1 savivaldybės ir 8 vietinio lygmens rekreacijos ir turizmo aptarnavimo centrai. Jurbarko miestui priskirta savivaldybės rekreacijos aptarnavimo centro funkcija.

I-oje ir II-oje alternatyvoje pateikiami skirtingi vietinio lygmens rekreacinių centrų ir kurortinės teritorijos vystymo sprendiniai:

- I-oje alternatyvoje 7 vietiniai centrai išskiriami kaip įvairios specializacijos rekreaciniai centrai: Viešvilės mst., Skirsnemunės k., Pilies I k., Raudonės k., Veliuonos mst., Seredžiaus mst., Eržvilko mst. Smalininkų miestas plėtojamas kaip kurortinė teritorija;
- II-oje alternatyvoje 5 vietiniai centrai išskiriami kaip įvairios specializacijos rekreaciniai centrai: Viešvilės mst., Pilies I k., Raudonės k., Veliuonos mst., Seredžiaus mst. Rekreacinį potencialą turintys Smalininkų miestas ir Viešvilės miestelis plėtojami kaip intensyvaus rekreacinio naudojimo branduolys, kuriam perspektyvoje siekiant kurortinės teritorijos statuso.

Rekreacijos aptarnavimo centrų teritorijoje teikiamos bendrosios ir specializuotos (pažintinės ir poilsinės) rekreacijos ir turizmo paslaugos: kelionės organizavimo, turizmo informacijos, apgyvendinimo, vežimo, maitinimo, pramogų ir kitos turizmo paslaugos.

7.1.1. Rekreacijos ir turizmo aptarnavimo centrų lygmuo ir specializacija.

Eil. Nr.	Pavadinimas	Rekreacijos centro lygmuo	Rekreacijos ir turizmo centrų specializacija, proc.		
			Bendroji rekreacija ir turizmas	Pažintinė rekreacija ir turizmas	Poilsinė rekreacija ir turizmas
1	Jurbarko miestas	savivaldybės	50	25	25
2	Viešvilės mst.	vietinis	50	25	25
3	Skirsnemunės k.	vietinis	25	75	25
4	Pilies I k.	vietinis	25	75	0
5	Raudonės k.	vietinis	25	75	0
6	Veliuonos mst.	vietinis	25	50	25
7	Seredžiaus mst.	vietinis	25	50	25
8	Eržvilko mst.	vietinis	25	75	0

Turizmo trasos

Pažintinio turizmo ir rekreacijos aptarnavimo tikslais Jurbarko rajono savivaldybėje vystomas autoturizmo, dviračių ir vandens turizmo trasų tinklas bei kultūros kelių maršrutai, kurie analogiški I-oje ir II-oje alternatyvose.

Autoturizmo trasos:

- Nacionalinis rekreacinis daugiarašis susisiekimo koridorius Palanga–Klaipėda–Šilutė–Jurbarkas–Birštonas–Druskininkai–Baltarusijos siena;
- Nacionalinė autoturizmo trasa „Nemuno kelias“;

Dviračių turizmo trasos:

- Nacionalinė dviračių turizmo trasa (01) „Vilnius–Trakai–Birštonas–Prienai–Kaunas–Šakiai–Jurbarkas–Tauragė–Šilutė–Klaipėda–Palanga“;
- Rajoninė dviračių turizmo trasa „Karšuvos žiedas“.
- Regioninė dviračių turizmo trasa Jurbarkas–Girdžiai–Raseiniai;
- Regioninė dviračių turizmo trasa Jurbarkas–Šimkaičiai–Raseiniai;
- Regioninė dviračių turizmo trasa Jurbarkas–Veliuona–Seredžius–Kėdainiai–Kaunas;

Vandens turizmo trasos:

- Regioninė Dubysos vandens turizmo trasa
- Tarptautinis vidaus vandens kelias E41 Kaunas–Klaipėda (Nemuno upė).

Kultūros kelių maršrutai:

- Šv. Jokūbo vidaus kelias (Vakarų Lietuvos kelias).

Svarbiausieji kultūrinio turizmo objektai

Svarbiausieji kultūrinio turizmo objektai atrinkti pagal kriterijus istorija, religija, gamta, etnokultūra, dvarai, pilys ir muziejai:

- **Piliakalniai ir piliavietės:** Bišpilio piliakalnis; Kartupėnų piliakalnis; Seredžiaus piliakalnis (Palemono kalnas) čia vienas ir tas pats piliakalnis, jis turi du pavadinimus; Veliunos Gedimino kapo kalnas; Veliunos (Ramybės) piliakalnis; Palocėlių piliakalniai; Kalnėnų piliavietė, vad. Bišpiliukais; Veliunos piliavietė (Pilaitės);
- Jurbarko piliakalnis; Kartupėnų piliakalnis; Seredžiaus piliakalnis; Veliunos piliakalnis; Palocėlių piliakalniai; Kalnėnų piliavietė, vad. Bišpiliukais; Veliunos piliavietė; Palemono kalnas;
- **Bažnyčios, viešnuolynai ir memorialai:** Veliunos Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios statinių komplekso Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų bažnyčia; Stakių Šv. Antano Paduviečio bažnyčios statinių kompleksas; Skirsnemunės Šv. Jurgio bažnyčia; Skirsnemunės evangelikų liuteronų bažnyčia; Seredžiaus Šv. Jono Krykštytojo bažnyčia; Jurbarko Švč. Trejybės bažnyčia; Viešvilės lurdas; Sinagogų aikštės memorialas; Paulių vienuolynas;
- **Geomorfologiniai, geologiniai gamtos paveldo ir gamtiniai objektai:** Kaskalnio geomorfologinis draustinis; Viešvilės valstybinis gamtinis rezervatas; Margupio botaninis draustinis; Smalininkų ažuolų alėja.
- **Etnokultūriniai objektai:** Jurbarko miesto istorinis centras (Jurbarko senamiestis), Veliunos senojo miesto vieta;
- **Dvarai:** Jurbarko dvaro sodyba ir parkas; Belvederio dvaro sodyba; Veliunos dvaras;
- **Pilys:** Raudonės rezidencinės pilies kompleksas ir parkas; Panemunės pilis;

- **Muziejai:** Jurbarko krašto muziejus; Smalininkų enovinės technikos muziejus; Vinco Grybo sodybos-memorialinio muziejaus pastatų kompleksas; Lidijos Meškaitytės sodyba; rašytojo Petro Cvirkos tėviškės sodyba; Lietuvos diplomato, poeto Jurgio Baltrušaičio gimtosios sodybos vieta; Veliuonos krašto istorijos muziejus; Seredžiaus muziejus;
- **Inžineriniai statiniai:** Smalininkų uosto statinių komplekso vandens matavimo stotis; Smalininkų uosto statinių kompleksas; Melno sutartimi nustatytos LDK valstybinės sienos atkarpa; Viešvilės žuvintakis. Jurbarko Mažųjų laivelių prieplauka; Raudonės malūnas;
- **Takai:** Seredžiaus mokyklos mažasis pažintinis – sveikatingumo takas; Viešvilės pėsčiųjų takas.

8. KONCEPCIJOS ALTERNATYVŲ APIBENDRINIMAS

I ALTERNATYVA	II ALTERNATYVA
Erdivinės struktūros vystymas	
<p>Bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje formuojami šalies nacionaliniu, regioniniu ir savivaldybės lygmeniu veikiantys vidiniai ir išoriniai funkciniai ryšiai, kurie formuojami esamų transporto koridorių pagrindu, kuriais realizuojamas susisiektimas tarp Jurbarko miesto - lokalinio centro su pagrindiniais vietiniais centrais, sukuriama ryšiai tarp jų ir su regioniniu bei nacionaliniu lygmeniu veikiančiais funkciniais ryšiais. Funkcinių ryšių vystymo kryptys I-oje ir II-oje alternatyvoje išlieka tokios pačios.</p> <p>Savivaldybės teritorijoje išskiriami žemesnio lygmens palaikomojo tipo vietiniai urbanistiniai centrai, kurie kartu su Jurbarko miestu – savivaldybės lokaliniu centru, formuoja savivaldybės urbanistinį karkasą. Urbanistinį karkasą I-oje ir II-oje alternatyvose analogiškai formuoja tolygiai savivaldybės teritorijoje pasklidę 10 urbanistinių centrų, turinčių institucinių požymių: Jurbarko m., Smalininkų m., Eržvilko mst., Raudonės mst., Seredžiaus mst., Šimkaičių mst., Veliuonos mst., Viešvilės mst., Skirsnemunės k., Girdžių k. ir Juodaičių k.</p>	
Funkcinės struktūros vystymas	
<p>Funkcinės struktūros plėtojimo kryptys: 1) išlaikomas neurbanizuotų ir neurbanizuojamų teritorijų principinis funkcinis zonavimas; 2) ribojama urbanistinė plėtra ir užstatomų teritorijų skaida. I-oje ir II-oje alternatyvose urbanistinė plėtra orientuota į esamų užstatytų teritorijų vidinių resursų panaudojimą, fizinės ir funkcinės struktūros atnaujinimą: regeneravimą, modernizavimą, tankinimą ir konversiją; 3) prioritetą teikiama urbanistinių centrų - Jurbarko miesto ir su juo susijusios teritorijos, Smalininkų m., Viešvilės, Veliuonos ir Seredžiaus miestelių teritorijų vystymui pagal šių teritorijų vietovės lygmens bendruosius planus; 4) kitos neprioritetinio vystymo kompaktiškai užstatytų teritorijų ribos konkretizuojamos vėlesnėje planavimo stadijoje; 5) saugomų teritorijų funkcinės zonos ir jų ribos nustatytos šių teritorijų specialiaisiais planais tvarkomos pagal jų veiklą reglamentuojančius teisės aktus; 6) siekiant optimizuoti urbanistinės plėtros poveikį, numatoma kraštovaizdžio ekologinės pusiausvyros ir biologinės įvairovės apsaugos reikalavimus integruoti į urbanistinės ir technogeninės plėtros, susisiektimo, žemės ir miškų ūkio plėtros programas ir strategijas.</p> <p>I-oje ir II-oje alternatyvose optimizuojamas neurbanizuotų ir neurbanizuojamų teritorijų bei urbanizuotų ir urbanizuojamų funkcinės zonos teritorinis išdėstymas. II-oji alternatyva yra palankesnė dėl tolygaus plėtotinų gyvenamųjų vietovių tinklo išlaikymo, urbanizuotų struktūrų plėtros racionalumo, kompaktiškumo, integralumo, funkcinės struktūros efektyvumo, įgyvendinimo realumo ir didesnio ekonominio efektyvumo. II-oje alternatyvoje urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų naudojimo intensyvumo ribojimas palankesnis istorinio kraštovaizdžio ir autentiškumo išsaugojimo aspektais.</p>	
<p>I-oje alternatyvoje urbanistinį karkasą formuoja 9 intensyvios ir 8 ekstensyvios kompaktiškos urbanizacijos zonos:</p> <ol style="list-style-type: none"> intensyvios kompaktiškos urbanizacijos miestų teritorijos: Jurbarko miesto ir su juo susijusios teritorijos, Smalininkų miestas; intensyvios kompaktiškos urbanizacijos miestelių teritorijos, kuriose nauja plėtra siekia iki 20 proc. esamos užstatytos teritorijos: Viešvilės mst., 	<p>II-oje alternatyvoje urbanistinį karkasą formuoja 10 intensyvios ir 14 ekstensyvios kompaktiškos urbanizacijos zonos:</p> <ol style="list-style-type: none"> intensyvios kompaktiškos urbanizacijos miestų teritorijos: Jurbarko miesto ir su juo susijusios teritorijos, Smalininkų miestas; intensyvios kompaktiškos urbanizacijos miestelių teritorijos, kuriose nauja plėtra siekia iki 20 proc. esamos užstatytos teritorijos: Viešvilės mst., Eržvilko

<p>Eržvilko mst., Šimkaičių mst., Seredžiaus mst., Skirsnemunės k., Veliuonos ir Raudonės mst.;</p> <p>3) ekstensyvos kompaktiškos urbanizacijos miestelių ir kaimų teritorijos, kuriose nauja plėtra neviršija 5 proc. esamos užstatytos teritorijos: Rotulių k., Stakių mst., Juodaičių k., Klausučių k., Pilies I k., Girdžių k., Lybiškių k., Vaidžgirio mstl.;</p> <p>4) esamos kompaktiškai užstatytos ribotos plėtos teritorijos – 13 teritorijų.</p> <p>Planuojamos mišraus ūkinio naudojimo zonos, kuriose dominuoja paslaugų, sandėliavimo ir pramonės ūkinė veikla:</p> <p>1) pavienės mišraus ūkinio naudojimo teritorijos susisiekimo ašių Jurbarkas – Eržvilkas – Tauragė ir Kaunas – Jurbarkas – Raseiniai – Kėdainiai 500 -1000 metrų įtakos zonoje;</p> <p>2) planuojamos 6 mišraus ūkinio naudojimo kompaktiško užstatymo zonos šalia Jurbarko m., Eržvilko mst., Lybiškių k., Šimkaičių m., Juodaičių k. ir Seredžiaus mst.</p>	<p>mst., Šimkaičių mst., Skirsnemunės k., Klausučių k., Juodaičių k., Stakių mst., Girdžių k.;</p> <p>3) ekstensyvos kompaktiškos urbanizacijos miestelių ir kaimų teritorijos, kuriose nauja plėtra neviršija 5 proc. esamos užstatytos teritorijos: Veliuonos ir Raudonės mst., Rotulių k., Pilies I k., Seredžiaus mst., Arneniškių k., Tamošių k., Baltraičiškės k., Lybiškių k., Vaidžgirio mst., Pavidaujų k., Kartupių k., Pašaltunio k., Žindaičių k.;</p> <p>4) esamos kompaktiškai užstatytos ribotos plėtos teritorijos – 6 teritorijos.</p> <p>Planuojamos mišraus ūkinio naudojimo zonos, kuriose dominuoja paslaugų, sandėliavimo ir pramonės ūkinė veikla:</p> <p>1) pavienės mišraus ūkinio naudojimo teritorijos susisiekimo ašių Jurbarkas – Eržvilkas – Tauragė ir Kaunas – Jurbarkas – Raseiniai – Kėdainiai 500 -1000 metrų įtakos zonoje;</p> <p>2) planuojamos 5 mišraus ūkinio naudojimo kompaktiško užstatymo zonos šalia Jurbarko m., Eržvilko mst., Lybiškių k., Šimkaičių m., ir Juodaičių k.</p>
<p>Koncepcijos alternatyvose (I, II) pateikiama tik orientacinė mišraus ūkinio naudojimo zonų lokalizacija, kuri bus tikslinama sprendinių konkretizavimo stadijoje.</p>	
<p>Gamtinės aplinkos ir kraštovaizdžio apsaugos vystymas</p>	
<p>Bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje nustatomos gamtinės aplinkos ir kraštovaizdžio apsaugos vystymo kryptys: 1) <i>kraštovaizdžio struktūrinės ir biologinės įvairovės išsaugojimas</i>; 2) <i>gamtinio karkaso teritorijų apsaugos ir tvarkymo vystymas</i>; 3) <i>kraštovaizdžio tvarkymo reglamentavimo strategijų ir krypčių nustatymas</i>.</p> <p>1) <i>kraštovaizdžio struktūrinės ir biologinės įvairovės išsaugojimas</i> - bendrąją Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos gamtinio kraštovaizdžio įvairovės (jo geogenetinio fondo) apsaugos sistemą užtikrina specialus, pagal LR Saugomų teritorijų įstatymą įsteigtų saugomų teritorijų: konservacinės apsaugos prioriteto (išsaugančių) – <i>rezervatai, draustiniai, paveldo objektai (paminklai)</i> bei kompleksinių - <i>valstybiniai parkai, biosferos poligonai</i> tinklas, užimantis apie 4,9% savivaldybės teritorijos ploto. Biologinės įvairovės (genetinio fondo) apsaugos sistemą užtikrina speciali pagal LR Saugomų teritorijų įstatymą įsteigtų saugomų teritorijų sistema bei su ja koordinuojamas ir jai subordinuojamas pagal Europos Sąjungos paukščių (EEC 79/409) ir buveinių (EEC 92/43) Direktyvas formuojamas europinę biologinę svarbą turinčių „Natura 2000“ teritorijų tinklas. Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo bendrieji sprendiniai (I, II alternatyvos) yra formuojami įvertinant kraštovaizdžio struktūrinės ir biologinės įvairovės išsaugojimo interesus ir galioja tiek, kiek neprieštarauja veiklą ypač saugomose ir „Natura 2000“ teritorijose reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams.</p> <p>Nacionaliniame kraštovaizdžio tvarkymo plane (NKTP), kurio sprendiniai yra integruoti į naują LR bendrąjį planą, yra rekomenduojama esamą Panemunių regioninį parką (RP) transformuoti į <i>Panemunių istorinį regioninį parką (IRP)</i>. Šis pasiūlymas yra teikiamas ir Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo bendrųjų sprendinių alternatyvose (I, II). Jurbarko rajono savivaldybės</p>	

teritorijos bendrojo plano keitimo bendruosiuose sprendiniuose (II alternatyva) yra teikiamas pasiūlymas dėl saugomos teritorijos statuso (telmologinio draustinio) suteikimo Dainių pelkei, kurioje didžiąją ploto dalį užima Europos bendrijos svarbos natūralios buveinės (7120 Degradavusios aukštapelkės, 91D0 Pelkiniai miškai).

Formuojant Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo bendruosius sprendinius (I, II alternatyva) yra atsižvelgiama ir į kitų biologinės įvairovės išsaugojimo požiūriu svarbių / jautrių teritorijų lokalizaciją: Europos bendrijos svarbos natūralių buveinių (miškų, pievų pelkių vandenų), pelkių ir šaltynų, natūralių pievų ir ganyklų, kertinių miško buveinių, Saugomų rūšių informacinėje sistemoje (SRIS) registruotų saugomų rūšių augaviečių ir radaviečių. Šių teritorijų apsaugos ir tvarkymo reikalavimai bus nustatomi Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendinių konkretizavimo stadijoje.

2) *gamtinio karkaso teritorijų apsaugos ir tvarkymo vystymas*. Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo bendrųjų sprendinių stadijoje, laikantis tęstinumo principo, yra teikiama Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniuose (2008 m.) nustatyta GK struktūra. GK teritorinę sudėtį formuoja regioninės reikšmės *geoekologinės takoskyros (T)*, regioninės ir vietinės reikšmės *geosistemų vidinio stabilizavimo arealai (S, s) ir nacionalinės, regioninės ir vietinės reikšmės migraciniai koridoriai (M', M, m)*. Jurbarko rajono savivaldybės bendrojo plano keitimo bendrųjų sprendinių stadijoje išskiriamos GK teritorijos užima 68,3% teritorijos ploto. Gamtinis karkasas, kaip ekokompensacinė sistema yra objektyvus teritorinis kompleksas ir funkcionuoja nepriklausomai nuo žmogaus ar jo sukurtų institucijų norų, todėl teikiamose alternatyvose gamtinio karkaso teritorijų lokalizacija ir užimamas plotas yra analogiški.

Gamtinio karkaso teritorijose numatoma: saugoti natūralų kraštovaizdžio pobūdį; palaikyti ir didinti gamtinę įvairovę; pagrindus būtinybę vykdyti rekultivacijos bei renatūralizacijos darbus, kurie užtikrintų kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą ir ekosistemų stabilumą, atkurtų pažeistas ekosistemas.

Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos alternatyvose (I, II) numatomi gamtinio karkaso teritorinės sistemos vystymo sprendiniai ilgalaikėje perspektyvoje būtų palankūs gamtinio karkaso teritorijų apsaugos ir tvarkymo užtikrinimui, kaip to reikalauja veiklą gamtinio karkaso reglamentuojančių teisės aktų reikalavimai.

3) *kraštovaizdžio tvarkymo reglamentavimo strategijų ir krypčių nustatymas*. Bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje nustatytų teritorijos naudojimo strategijų ir reglamentavimo krypčių arealų sklaidos ypatumus lemia rajono teritorijos kraštovaizdžio struktūra, gamtinių išteklių pobūdis, gamtinio karkaso ir saugomų teritorijų lokalizavimas, esamo žemės naudojimo tradicijos. Jurbarko rajono savivaldybės teritorijoje išskiriamos sekančios kraštovaizdžio tvarkymo reglamentavimo kryptys: *1- išimtinės konservacinės apsaugos reglamentų (A strategija); 2 - konservacinės apsaugos ir rekreacinio naudojimo reglamentų (B strategija); 3b - rekreacinio naudojimo ir funkcinės konversijos reglamentų bei 3c- intensyvaus rekreacinio naudojimo reglamentų (C strategija); 4a - tausojančio bioprodukcinio naudojimo ir konservacijos reglamentų, 4c - tausojančio bioprodukcinio naudojimo reglamentų, 4d – bioprodukcinio naudojimo ir dalinės konservacijos reglamentų (D strategija); 5 - intensyvaus bioprodukcinio naudojimo reglamentų (E strategija); 6a – ekstensyvios urbanizacijos, 6b – intensyvios urbanizacijos reglamentų (F strategija); 7b – kasybos vykdymo reglamentų (G strategija)*.

Alternatyvų skirtingumą lemia rekreacinio naudojimo ir urbanistinio vystymo pasiūlymai, o konservacinės apsaugos ir bioprodukcinio (tiek tausojančio, tiek intensyvaus) vystymo kraštovaizdžio tvarkymo strategijų ir reglamentavimo krypčių lokalizacija iš esmės nesikeičia.

Nekilnojamojo kultūros paveldo apsauga

I-oje ir II-oje alternatyvose numatomos analogiškos kultūros paveldo tvarkybos ir naudojimo kryptys, kurios užtikrina kultūros paveldo ir istorinio kraštovaizdžio apsaugą ir tvarkymą bei nykimo prevenciją. Abi alternatyvos yra palankios kultūros paveldo apsaugai. Prioritetas teikiamas kultūros vertybių naudojimui viešai paskirčiai, kultūros, rekreacijos ir turizmo reikmėms, savivaldybės teritorijos savitumo raiškos, kultūros paveldo ir istorinio kraštovaizdžio integralumo užtikrinimui.

Savivaldybės teritorijos pietinėje dalyje išskirti ryškiausio dominuojančio kultūros paveldo arealai: 1) *Kauno krašto ir Panemunės nacionalinės reikšmės kultūros paveldo arealas*; 2) *Dominuojančio archeologinio paveldo arealas ir architektūrinio paveldo – statinių ir statinių kompleksų paveldo arealas, kurie lokalizuojasi nacionalinio reikšmingumo Kauno krašto ir Panemunės kultūros paveldo arealo ribose.*

Savivaldybės teritorijos pietinėje dalyje išskirti kultūros paveldo išteklių formuojami saugomi kultūriniai kraštovaizdžiai:

1) *archaiškasis kraštovaizdis išskiriamas pietinėje savivaldybės dalyje palei Nemuno upę*; 2) *kaimiškas kraštovaizdis išskiriamas pietinėje savivaldybės dalyje, tik Panemunėje*; 3) *miestiškąjį kraštovaizdį Jurbarko rajono savivaldybėje formuoja Jurbarkas, Smalininkai, Skirsnemunė, Veliuona ir Eržvilkas.*

Tvarkybos ir naudojimo kryptys: 1) *kultūros paveldo objektų teritorijose ir jų apsaugos zonose planuojama veikla reglamentuojama kultūros paveldo specialiaisiais planais, reglamentais bei kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais*; 2) *kultūros paveldo objektams, esantiems Panemunių regioninio parko teritorijoje, priežiūros, tvarkymo ir naudojimo sąlygas nustato šio parko apsaugos reglamentas, planavimo schema, teritorijos ir zonų ribų bei tvarkymo specialieji planai ir šių objektų apsaugos reglamentai bei kitais aktais nustatyti paveldosauginiai reikalavimai*; 3) *archeologijos paveldo objektų tvarkybai nustatoma konservavimo kryptis (LR Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas, 11 str. 5 dalis)*; 4) *archeologinio paveldo sankaupos arealas tvarkomas išryškinant archeologinio paveldo sąveiką su kitais kultūros paveldo objektais ir gamtine aplinka*; 5) *visoms neveikiančių kapinių teritorijoms nustatoma konservacinė žemės naudojimo paskirtis*; 6) *į kultūros vertybių registrą įrašytos laidojimo vietos naudojamos viešam pažinimui ir naudojimui bei viešajai pagarbai*; 7) *rengiami nekilnojamųjų kultūros vertybių projektai ir kultūros paveldo specialieji planai*; 8) *krašto pažinimo tikslais į turizmo maršrutus įtrauktos 23 nekilnojamo kultūros paveldo vertybės, pasižyminčios didžiausiu kultūriniu potencialu: 18 kompleksų, 3 pavieniai objektai ir 2 vietovės.*

Demografinė prognozė

Labiausiai tikėtino realistinio scenarijaus atveju, gyventojų skaičius Jurbarko rajono savivaldybėje pasieks 21 429 gyventojus 2053 m. pradžioje. Per artimiausius 22 metus neigiamos gyventojų skaičiaus kaitos tendencijos artės prie pusiausvyros taško, kuriame išvykstančių ir mirstančių gyventojų skaičius taps lygus atvykstančių ir gimstančių gyventojų skaičiui, o nuo 2045 m. įgaus teigiamą reikšmę, t. y. gyventojų skaičius pradės augti.

Gyvenamojo fondo plėtra

Suderinant prognostinius duomenis su realistiniu gyventojų skaičiaus scenarijumi, Jurbarko rajono savivaldybėje numatomas 1 116,14 tūkst. m² gyvenamasis fondas 2052 m. pabaigoje. Tai yra 8,37 proc. daugiau nei 2022 m. pabaigoje. Būsto plėtra prasidės 2033 – 2037 m. laikotarpiu, kai išvykstančiųjų skaičius taps apčiuopiamai mažesnis nei atvykstančiųjų. Minimalus teritorijos poreikis numatytai gyvenamojo fondo plėtrai siekia ne mažiau 150 ha, 6 ha iš jų būnant numatytiems Jurbarko miestui.

Abi bendrųjų sprendinių alternatyvos numato pakankamas teritorines prielaidas tikslingai būsto plėtrai ir minimizuoja potencialius kaštus, susijusius su teritorijų funkcionalumu, susisiekimo ir inžinerine infrastruktūra.

Socialinės aplinkos vystymas

Abiejų alternatyvų atveju numatoma:

- išlaikyti esamą švietimo ir ugdymo įstaigų tinklą užtikrinant įvairiapusišką infrastruktūros išnaudojimą;
- nenumatyti viešųjų sveikatos priežiūros subjektų tinklo kiekybinio ir teritorinio plėtojimo, vystant sveikatos priežiūrą remiantis objektyviomis sąlygomis ir tendencijomis bei gerąją praktika, o esamo tinklo pertvarką grindžiant objektyviais, iš anksto apibrėžtais kriterijais;
- išsaugoti esamą socialinių paslaugų teikimo pajėgumą ir kokybiškai vystyti socialinių paslaugų teikimą bei diversifikuoti paslaugas tiek esamos infrastruktūros ribose, tiek vystant naujus objektus (ypatingai akcentuojant teritorinę plėtrą didesnėse Jurbarko r. sav. gyvenvietėse);
- nenumatyti naujų viešųjų savivaldybės žinioje esančių konvencinių kultūros objektų sukūrimo, transformuojant esamus objektus į platesnio profilio objektus, tikslingai vystant kultūros infrastruktūrą išnaudojant esamus pajėgumus ir konvertuojant, aktualizuojant bei pritaikant esamas teritorijas, erdves bei patalpas,;
- vystyti skirtingo dydžio, funkcionalumo ir aprėpties aktyvaus laisvalaikio, fizinio aktyvumo, sporto, jaunimo ir kultūros viešąsias erdves ir objektus.

Atsižvelgiant į tai, kad II-oji alternatyva numato tolygaus plėtotinų gyvenamųjų vietovių tinklo išlaikymą ir integralumą, nei I alternatyva, II-oji alternatyva laikytina palankesne socialinės aplinkos vystymui, kadangi suformuoja geresnes prielaidas platesniu mastu ir geografinę aprėptimi vykdyti numatomą kultūros ir socialinių paslaugų plėtrą bei sudaryti galimybes didesnėje savivaldybės teritorijoje išlaikyti esamą įstaigų tinklą.

Ekonominės aplinkos vystymas

I-os alternatyvos įgyvendinimas laikytinas mažiau tikslingu dėl santykinai mažesnio, nei II-oje alternatyvoje atskirų teritorijų (urbanizacijos zonų), kurios būtų tinkamos ekonominės veiklos plėtojimui, numatymo ir mažesnės jų sklaidos Jurbarko rajono savivaldybės teritorijoje. Be to, I-osios alternatyvos įgyvendinimo atveju, teritorijų naudojimo intensyvumas būtų mažiau palankus istorinio kraštovaizdžio išsaugojimo ir eksponavimo aspektais, nei II-os alternatyvos įgyvendinimo atveju.

II-os alternatyvos įgyvendinimas laikytinas tikslingu. Alternatyvoje numatoma galimybė tolygiai vystyti ekonomikos ir verslo plėtrai reikalingas teritorijas, kurios yra tikslingai numatytos ir formuoja prielaidas ekonominiam apibrėžtumui bei didesnei atskirų plėtros iniciatyvų geografinę aprėptį. Be to, II-oje alternatyvoje teritorijų naudojimo intensyvumas palankesnis istorinio kraštovaizdžio išsaugojimo ir eksponavimo aspektais, kurie yra kritiškai svarbūs Jurbarko rajono ekonominei plėtrai. Taip pat tikėtina netiesioginė nauda Savivaldybei, lemiamą II-os alternatyvos didesnio ekonominio efektyvumo ir didesnės teritorinių galimybių steigimuisi ir veiklos vystymui pasiūlos.

Susisiekimo infrastruktūros vystymas

I-ji alternatyva atkartoja šiuo metu galiojančio rajono bendrojo plano sprendinius ir nenustato jokių esminių pokyčių susisiekimo sistemoje.

II-je alternatyvoje nustatytos susisiekimo sistemos vystymo kryptys, kurios atitinka ES darnaus judumo politiką, užtikrina saugias eismo sąlygas, skatina netaršios transporto infrastruktūros plėtrą. Vystymo kryptys sietinos su urbanistiniais ir demografiniais gyvenviečių raidos pokyčiais.

<p>I-je alternatyvoje numatoma:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) įrengti Viešvilės aplinkkelį; 2) atsisakyti Jurbarko miesto aplinkkelio pagal Jurbarko miesto teritorijos bendrojo plano (T00089608) sprendinius; 3) gerinti eismo sąlygas, asfaltuoti rajoninius ir vietinius kelių, išplėsti degalinių tinklą; 4) rekonstruoti/modernizuoti geležinkelio liniją Radviliškis-Pagėgiai; 5) vystyti vandens transporto infrastruktūrą; 6) įrengti Jurbarko upių pasienio kontrolės punktą; 7) plėsti/atnaujinti bemotorio transporto, turistinės paskirties, infrastruktūrą. 	<p>II-je alternatyvoje numatoma:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) sumažinti valstybinės reikšmės kelių su žvyro dangą ilgį, numatant jų asfaltavimą; 2) gerinti vietinės reikšmės kelių būklę ir eismo saugumą; 3) užtikrinti saugias ir kokybiškas susisiekimo sąlygas tarp rajono centrų; 4) plėsti elektromobilių įkrovos prieigų tinklą; 5) skatinti komercinę ir pramoninę veiklą, pagrindinių tranzitinių gatvių/kelių aplinkoje; 6) vystyti ir plėsti bemotorio transporto infrastruktūrą, siekiant suformuoti lygiavertį susisiekimo būdą, kuris užtikrintų esamus ir perspektyvinius gyventojų judumo poreikius; 7) atnaujinti ir modernizuoti viešojo transporto infrastruktūrą; 8) įveikinti esamą vandens transporto infrastruktūrą. Išnaudoti laivybos konkurencingumą, didinti daugiarūšių vežimų dalį. Vystyti uostus Jurbarko ir Smalininkų m.
<p align="center">Inžinerinė infrastruktūros vystymas</p>	
<p>I-ji alternatyva maksimaliai atkartoja šiuo metu galiojančio rajono bendrojo plano sprendinius ir nenustato jokių esminių pokyčių.</p> <p>II-oje alternatyvoje nustatytos inžinerinės infrastruktūros vystymo kryptys, kurios atitinka šalies, rajono strateginius tikslus bei užtikrina parengtų teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimo tęstinumą. Vystymo kryptys sietinos su urbanistiniais ir demografiniais gyvenviečių raidos pokyčiais.</p>	
<p>I-je alternatyvoje numatoma:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) vandentiekio tinklų plėtrą ir vandens kokybės gerinimo įrenginių statybą viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijose; 2) nuotekų tinklų plėtrą bei nuotekų valymo įrenginių statybą ir/ar modernizavimą viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijose; 3) skatinti atliekų perdirbimą; 4) modernizuoti/rekonstruoti centralizuotos šilumos infrastruktūrą; 5) plėsti gamtinių dujų sistemą. 	<p>II-je alternatyvoje numatoma:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) modernizuoti ir plėsti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą, atsižvelgiant į rajono strateginius tikslus bei Jurbarko miesto ir rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiajame plane nustatytas plėtros įgyvendinimo kryptis; 2) modernizuoti/plėsti elektros tiekimo ir gatvių apšvietimo infrastruktūrą; 3) modernizuoti/atnaujinti šilumos tiekimo sistemas. Mažinti šilumos nuostolius vykdant daugiabučių ir visuomeninių pastatų renovacijas, skatinti naudoti alternatyvius ir atsinaujinančius energijos šaltinius; 4) modernizuoti/plėsti ryšių infrastruktūrą ir užtikrinti elektroninių paslaugų kokybę; 5) vykdyti gamtinių dujų perdavimo ir paskirstymo tinklų plėtrą į urbanizuotas teritorijas, įvertinus ekonominį pagrindumą; 6) skatinti atsinaujinančių energijos išteklių plėtrą.
<p>Nustatytos inžinerinės infrastruktūros vystymo kryptys įgyvendinamos ne tiesiogiai, o per žemesnio lygmens planus – miestų, miestelių ir kitų gyvenamųjų vietovių bendruosius ir detaliuosius bei</p>	

specialiuosius planus, rengiamus žymiai stambesniame mastelyje ir labiau konkretizuojamus, kuriuose turi būti įvertintas poveikis kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimui svarbioms teritorijoms ir objektams (vertybėms), išnagrinėta ir įvertinta potvynių grėsmės rizika, esant poreikiui numatytos priemonės apsaugai nuo potvynių.

Nauji linijiniai inžinerinės infrastruktūros objektai Jurbarko rajono savivaldybės teritorijoje neplanuojami.

Prioritetinės savivaldybės inžinerinės infrastruktūros vystymas

<p>I-oje alternatyvoje prioritutinės savivaldybės inžinerinės infrastruktūros vystymas sietinas su šiuo metu galiojančiame Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane numatytais tikslais:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Viešvilės aplinkkelio įrengimu, žvyrkelių asfaltavimu; 2) vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra. 	<p>II-oje alternatyvoje prioritutinės savivaldybės inžinerinės infrastruktūros vystymas nenumatomas, išskyrus:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) prioritutinę inžinerinę infrastruktūrą, kuri numatyta Jurbarko miesto teritorijos bendrojo plano (T00089608) sprendiniuose; 2) prioritutinę inžinerinę infrastruktūrą, kuri numatyta Smalininkų miesto bendrojo plano (T00074633), Viešvilės miesto bendrojo plano (T00077890) ir Veliuonos miesto bendrojo plano (T00089318) sprendiniuose nustatytoje I įgyvendinimo prioriteto teritorijose; 3) Jurbarko aglomeracijos ribose pagal Jurbarko miesto ir rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano sprendinius. 4) kitose teritorijose, kuriose numatoma bemotorio transporto infrastruktūros, elektromobilių įkrovos prieigų plėtrą, viešojo transporto atnaujinimas/modernizavimas, vandens transporto įveiklinimas, vandenviečių ir buitinių nuotekų valyklų infrastruktūros plėtra/modernizavimas.
---	---

Atsinaujinančios energetikos infrastruktūros (AEI) vystymas

I-oje ir II-oje alternatyvose AEI vystymo kryptys yra analogiškos ir siejamos su biokuro naudojimui centralizuotos šilumos tiekimo sistemose, saulės šviesos energijos elektrinių ir vėjo elektrinių plėtra.

Vėjo ir saulės elektrinių įrengimas Jurbarko rajono savivaldybėje realizuojamas vadovaujantis Inžinerinės infrastruktūros vystymo vėjo ir saulės elektrinių įrengimo Jurbarko rajono savivaldybėje specialiojo plano sprendiniais (toliau - Specialusis planas). Specialiajame plane suplanuotos 18 zonų, kuriose numatyta vėjo elektrinių statyba, ir 60 zonų, kuriose numatyta saulės šviesos energijos elektrinių statyba. Saulės šviesos energijos elektrinių statybai tinkama savivaldybės teritorija diferencijuota pagal saulės elektrinių įrengtąją galią. Specialiojo plano sprendiniai integruojami į Bendrąjį planą kaip savarankiška tema, todėl lieka galioti be pakeitimų po Bendrojo plano patvirtinimo.

Turizmo ir rekreacijos vystymas

I-oje ir II-oje alternatyvose yra nustatomos analogiškos turizmo ir rekreacijos vystymo kryptys, 1) *rekreacinių struktūrų plėtojimas didelio rekreacinio potencialo areale esamų rekreacinių struktūrų pagrindu ir formuojant naujas*; 2) *Nemuno ir Dubysos upės slėnių zonų įveiklinimas rekreacinio-turistinio naudojimo tikslais*; 3) *Kauno, Jurbarko, Smalininkų, Šilutės, Kintų, Klaipėdos, Kretingos ir Palangos kultūros, nematerialaus paveldo pažinimo ir rekreacinių išteklių panaudojimo tikslais yra išskiriamas daugiaryšis susisiekimo koridorius, kuris apjungia reikšmingiausias lankytinas vietas ir rekreacinius centrus pietinėje Jurbarko rajono savivaldybės teritorijoje. Koridoriaus ribose numatomas*

pažintinio turizmo sistemos plėtojimas siekiant eksponuoti gamtinius bei kultūrinius krašto savitumus, jo kraštovaizdžio vertybes; 4) Panemunių regioninio parko turizmo ir rekreacijos ir be jų infrastruktūros vystymo programų įgyvendinimas pagal parko specialiuosius tvarkymo planus; 5) įvertinant teritorijos svarbą Valstybės istorijai ir kultūros paveldo objektų reikšmingumą siūloma Panemunių regioninio parko transformacija į istorinį regioninį parką; 6) kultūrinės infrastruktūros plėtra Šv. Jokūbo keliuose; 9) kurortinės teritorijos plėtojimas; 10) aptarnavimo ir apgyvendinimo paslaugų, atitinkančių arealo kultūrinį ir rekreacinį potencialą, plėtojimas.

I-oje alternatyvoje numatoma:

- 1) savivaldybės rekreacijos aptarnavimo centras: Jurbarko miestas;
- 2) 7 vietiniai rekreacijos aptarnavimo centrai: Viešvilės mst., Skirsnemunės k., Pilies I k., Raudonės k., Veliuonos mst., Seredžiaus mst., Eržvilko mst.;
- 3) 5 rekreacinio funkcinio prioriteto zonos;
- 4) Kurortinės teritorijos vystymas Smalininkų miesto teritorijoje;
- 5) Į kurortinės teritorijos struktūrą įjungiamos Smalininkų priemiestinės teritorijos.

II-oje alternatyvoje numatoma:

- 1) savivaldybės rekreacijos aptarnavimo centras: Jurbarko miestas;
- 2) 5 vietiniai rekreacijos aptarnavimo centrai: Viešvilės mst., Pilies I k., Raudonės k., Veliuonos mst., Seredžiaus mst. ir;
- 3) 6 rekreacinio funkcinio prioriteto zonos;
- 4) Rekreacinio branduolio formavimas apjungiant Smalininkų ir Viešvilės miestų bei su jais susijusios teritorijos rekreacinį potencialą ir šių teritorijų pagrindu kurortinės teritorijos steigimas;
- 5) Į kurortinės teritorijos struktūrą įjungiamos dešiniojo Nemuno kranto rekreacinio prioriteto zonos, kurios sujungiamos į vieningą rekreacinę sistemą esamais ir planuojamais dviračių ir pėsčiųjų takais.

II-oje alternatyvoje sudaromos palankesnės sąlygos rekreacinių paslaugų kiekybinei ir kokybinei plėtrai: numatomos didesnės galimybės plėtoti pėsčiųjų, dviračių, pažintinių takų sistemą, naudoti vandens akvatorijas, organizuoti poilsį gamtoje, formuoti rekreacijai ir turizmui skirtų teritorijų sistemą.

9. SPRENDINIŲ ALTERNATYVOS PASIRINKIMAS

Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano Bendrųjų sprendinių alternatyvų palyginimas atliktas bendrais aspektais, palyginimo kriterijais ir indikatoriais siekiant planuojamos erdvinės ir funkcinės struktūros, gamtinės aplinkos ir investicijų galimybių balanso:

1. Erdvinės ir funkcinės struktūros formavimo savivaldybės teritorijoje;
2. Užstatymo apribojimų savivaldybės teritorijoje;
3. Gamtinės aplinkos apsaugos;
4. Kraštovaizdžio formavimo;
5. Paminkloauginiu, nekilnojamųjų kultūros vertybių tvarkymo;
6. Aplinkos kokybės ir higieninės būklės: išorės veiksnių ir vidinių urbanistinių procesų.
7. Gamtinių – rekreacinių išteklių;
8. Transporto organizavimo;
9. Inžinerinės infrastruktūros plėtojimo;
10. Investicinių galimybių.

Alternatyvų įvertinimas atliekamas pagal vieningą 15 indikatorių sistemą. Kiekvienam indikatoriui suteikiamas palankumo balas pagal tai, koku mastu plėtros alternatyva padeda spręsti problemas ir koks yra to sprendimo investicijų mastas.

10.1 Bendrųjų sprendinių palyginamoji analizė

Eil. Nr.	Aspektas	I alternatyva	II alternatyva
1.	Savivaldybės strateginių tikslų įgyvendinimas	Labiau teigiamas (+1)	Teigiamas (+2)
2.	Savivaldybės erdvinės struktūros plėtros galimybės ir potencialas	Neutralus (0)	Labiau teigiamas (+1)
3.	Savivaldybės funkcinės struktūros plėtros galimybės ir potencialas	Neutralus (0)	Labiau teigiamas (+1)
4.	Gyvenimo kokybė savivaldybės teritorijoje	Labiau teigiamas (+1)	Teigiamas (+2)
5.	Savivaldybės savitumas ir gamtinės aplinkos apsauga	Neutralus (+1)	Labiau teigiamas (+1)
6.	Poveikis kraštovaizdžiui	Labiau neigiamas (0)	Labiau teigiamas (+1)
7.	Ekonominių veiklų plėtojimo galimybės ir potencialas	Neutralus (+1)	Teigiamas (+1)
8.	Susisiekimo sistemos plėtojimo poreikis	Labiau teigiamas (+1)	Labiau teigiamas (+1)
9.	Inžinerinės infrastruktūros plėtojimo poreikis	Labiau teigiamas (+1)	Labiau teigiamas (+1)
10.	Socialinės infrastruktūros plėtojimo poreikis	Neutralus (0)	Neutralus (0)
11.	Kultūros paveldo apsauga	Neutralus (0)	Labiau teigiamas (+1)
12.	Gamtos paveldo apsauga	Neutralus (0)	Neutralus (0)
13.	Triukšmas ir tarša	Neutralus (0)	Neutralus (0)
14.	Turizmo ir rekreacijos plėtojimo galimybės ir potencialas	Labiau teigiamas (+1)	Labiau teigiamas (+1)
15.	Įgyvendinimo prioritetai	Labiau neigiamas (0)	Labiau teigiamas (+1)
Balai:		7	14

Abiejose Bendrųjų sprendinių alternatyvose erdvinės struktūros svarbiausi sudėtiniai komponentai yra urbanistinis bei gamtinis karkasai, bioprodukcinio ūkio, rekreacinių, komercinių bei darbo vietų teritorijų, konservacinės funkcinės struktūros. Ilgalaikės perspektyvos požiūriu, įvertinus plėtros alternatyvas, II-oji alternatyva turėtų būti laikoma plėtotina. Ši alternatyva, numatanti urbanistinių procesų optimizavimą ir tolygaus plėtotinų gyvenamųjų vietovių tinklo išlaikymą, turi geresnes kompaktiškumo, integralumo, funkcinės struktūros efektyvumo, želdynų ir rekreacijos plėtros reguliavimo (valdymo), nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimo nenutrūkstamas galimybes. Šioje alternatyvoje sudaromos palankesnės prielaidos teigiamai ekonomikos ir socialinei raidai, pramonės ir verslo vystymui.

1 PRIEDAS. NEKILNOJAMASIS KULTŪROS PAVELDAS

3.2.1 lentelė. Jurbarko rajono savivaldybės teritorijoje esančios kultūros vertybės pagal sandarą: Kompleksai ir į kompleksus įeinantys objektai

Vertybės Nr.	Unikalus KVR objekto kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Teritorijos plotas	Vertybė pagal sandarą	Vertingųjų savybių pobūdis	Trūkumai	
									Nustatytos vertingosios savybės	Nustatytos apsaugos zonos
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	23898	Seredžiaus piliakalnis su gyvenvieta	Jurbarko rajono sav., Seredžiaus sen., Seredžiaus mstl.	Paminklas	Nacionalinis	KVR objektas: 55978.00 kv. m	Kompleksas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio	+	-
1.1	2047	Seredžiaus piliakalnio su gyvenvieta piliakalnis, vad. Palemono kalnu	Jurbarko rajono sav., Seredžiaus sen., Seredžiaus mstl.	Paminklas	Nacionalinis	-	Į kompleksą įeinantis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio	+	-
1.2	23899	Seredžiaus piliakalnio su gyvenvieta gyvenvietė	Jurbarko rajono sav., Seredžiaus sen., Seredžiaus mstl.	Paminklas	Nacionalinis	-	Į kompleksą įeinantis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio	+	-
2	146	Padubysio dvaro vandens malūno statinių kompleksas	Jurbarko rajono sav., Seredžiaus sen., Padubysio I k.	Valstybės saugomas	Regioninis	KVR objektas: 27450.00 kv. m	Kompleksas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Inžinerinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio	+	-
2.1	28324	Padubysio dvaro vandens malūno statinių komplekso vandens malūnas su technologine įranga	Jurbarko rajono sav., Seredžiaus sen., Padubysio I k.	Valstybės saugomas	Regioninis	-	Į kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Inžinerinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
2.2	28325	Padubysio dvaro vandens malūno statinių komplekso pirmas rūsys	Jurbarko rajono sav., Seredžiaus sen., Padubysio I k.	Valstybės saugomas	Regioninis	-	Į kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-

2.3	28326	Padubysio dvaro vandens malūno statinių komplekso antras rūsys	Jurbarko rajono sav., Seredžiaus sen., Padubysio I k.	Valstybės saugomas	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
3	23902	Veliuonos piliakalnis II su papiliu	Jurbarko rajono sav., Veliuonos sen., Veliuonos mstl.	Paminklas	Nacionalinis	KVR objektas: 28467.00 kv. m	Kompleksas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio	+	-
3.1	2055	Veliuonos piliakalnio II su papiliu piliakalnis, vad. Ramybės kalnu, Pilies kalnu	Jurbarko rajono sav., Veliuonos sen., Veliuonos mstl.	Paminklas	Nacionalinis	-	I kompleksą įeinantis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio	+	-
3.2	23903	Veliuonos piliakalnio II su papiliu papilys	Jurbarko rajono sav., Veliuonos sen., Veliuonos mstl.	Paminklas	Nacionalinis	-	I kompleksą įeinantis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio	+	-
4	25472	Globių kaimo senųjų kapinių ir Lietuvos partizanų kapo kompleksas	Jurbarko rajono sav., Jurbarkų sen., Globių k.	Valstybės saugomas	Nacionalinis	KVR objektas: 638.00 kv. m	Kompleksas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 580.00 kv. m
4.1	25473	Globių kaimo senųjų kapinių ir Lietuvos partizanų kapo komplekso senosios kapinės	Jurbarko rajono sav., Jurbarkų sen., Globių k.	Valstybės saugomas	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
4.2	25474	Globių kaimo senųjų kapinių ir Lietuvos partizanų kapo komplekso Lietuvos partizanų kapas	Jurbarko rajono sav., Jurbarkų sen., Globių k.	Valstybės saugomas	Nacionalinis	-	I kompleksą įeinantis	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
5	145	Lapgirių dvaro sodyba	Jurbarko rajono sav., Šimkaičių sen., Lapgirių k.	Valstybės saugomas	Regioninis	KVR objektas: 311943.00 kv. m	Kompleksas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio; Želdynų (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	Vizualinės apsaugos pozonis: 217816.99 kv. m
5.1	22158	Lapgirių dvaro sodybos rūmai	Jurbarko rajono sav., Šimkaičių sen., Lapgirių k.	Valstybės saugomas	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-

5.2	22159	Lapgirių dvaro sodybos svirnas	Jurbarko rajono sav., Šimkaičių sen., Lapgirių k.	Valstybės saugomas	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
5.3	22160	Lapgirių dvaro sodybos arklidė	Jurbarko rajono sav., Šimkaičių sen., Lapgirių k.	Valstybės saugomas	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
5.4	22161	Lapgirių dvaro sodybos karvidė	Jurbarko rajono sav., Šimkaičių sen., Lapgirių k.	Valstybės saugomas	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
5.5	22162	Lapgirių dvaro sodybos kalvė	Jurbarko rajono sav., Šimkaičių sen., Lapgirių k.	Valstybės saugomas	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
5.6	22163	Lapgirių dvaro sodybos ūkinis pastatas	Jurbarko rajono sav., Šimkaičių sen., Lapgirių k.	Valstybės saugomas	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
5.7	22164	Lapgirių dvaro sodybos parkas	Jurbarko rajono sav., Šimkaičių sen., Lapgirių k.	Valstybės saugomas	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Kraštovaizdžio	+	-
6	2045	Raudonėnų piliakalnis su gyvenvieta	Jurbarko rajono sav., Raudonės sen., Raudonėnų k.	Paminklas	Nacionalinis	KVR objektas: 24575.00 kv. m	Kompleksas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštov. aizdžio	+	-
6.1	23896	Raudonėnų piliakalnio su gyvenvieta piliakalnis	Jurbarko rajono sav., Raudonės sen., Raudonėnų k.	Paminklas	Nacionalinis	-	I kompleksą įeinantis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštov. aizdžio	+	-
6.2	23897	Raudonėnų piliakalnio su gyvenvieta gyvenvietė	Jurbarko rajono sav., Raudonės sen., Raudonėnų k.	Paminklas	Nacionalinis	-	I kompleksą įeinantis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą)	+	-
7	28049	Veliuonos Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios statinių kompleksas	Jurbarko rajono sav., Veliuonos sen., Veliuonos mstl., Draugystės g. 1, 4	Valstybės saugomas	Nacionalinis	KVR objektas: 9564.00 kv. m	Kompleksas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas); Dailės (lemiantis reikšmingumą retas); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio; Kultūrinės raiškos (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Sakralinis	+	-

								(lemiantis reikšmingumą svarbus)		
7.1	1361	Veliuonos Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios statinių komplekso Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų bažnyčia	Jurbarko rajono sav., Veliuonos sen., Veliuonos mstl., Draugystės g. 4	Valstybės saugomas	Nacionalinis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas); Dailės (lemiantis reikšmingumą retas); Istorinis (lemiantis reikšmingumą retas); Kraštovaizdžio; K ultūrinės raiškos (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
7.2	28050	Veliuonos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios statinių komplekso šventoriaus tvora su vartais	Jurbarko rajono sav., Veliuonos sen., Veliuonos mstl., Draugystės g.	Valstybės saugomas	Nacionalinis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
7.3	28051	Veliuonos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios statinių komplekso šarvojimo pastatas	Jurbarko rajono sav., Veliuonos sen., Veliuonos mstl., Draugystės g.	Valstybės saugomas	Nacionalinis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
7.4	28052	Veliuonos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios statinių komplekso archyvo pastatas	Jurbarko rajono sav., Veliuonos sen., Veliuonos mstl., Draugystės g.	Valstybės saugomas	Nacionalinis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
7.5	10877	Veliuonos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios statinių komplekso klebonija	Jurbarko rajono sav., Veliuonos sen., Veliuonos mstl., Draugystės g. 1	Valstybės saugomas	Nacionalinis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-

7.6	28053	Veliuonos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios statinių komplekso parapijos namai	Jurbarko rajono sav., Veliuonos sen., Veliuonos mstl., Draugystės g. 6	Valstybės saugomas	Nacionalinis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	+	-
8	142	Dvaro sodyba	Jurbarko rajono sav., Eržvilko sen., Daugėlių k.	Valstybės saugomas	-	-	Kompleksas	-	+	-
8.1	23239	Svirmas	Jurbarko rajono sav., Eržvilko sen., Daugėlių k.	Valstybės saugomas	-	-	I kompleksą įeinantis	-	+	-
9	32772	Zamkaus dvaro, Vytėnų saležiečių vienuolyno pastatų kompleksas	Jurbarko rajono sav., Skirsnemunės sen., Pilies I k.	Registrinis	Vietinis	KVR objektas: 18474.00 kv. m	Kompleksas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
9.1	32988	Zamkaus dvaro, Vytėnų saležiečių vienuolyno komplekso pirmas vienuolyno pastatas	Jurbarko rajono sav., Skirsnemunės sen., Pilies I k.	Registrinis	Vietinis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	+	-
9.2	32989	Zamkaus dvaro, Vytėnų saležiečių vienuolyno pastatų komplekso antras vienuolyno pastatas	Jurbarko rajono sav., Skirsnemunės sen., Pilies I k.	Registrinis	Vietinis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	+	-
9.3	32990	Zamkaus dvaro, Vytėnų saležiečių vienuolyno pastatų komplekso koplyčios pastatas	Jurbarko rajono sav., Skirsnemunės sen., Pilies I k.	Registrinis	Vietinis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	+	-
9.4	32991	Zamkaus dvaro, Vytėnų saležiečių vienuolyno pastatų komplekso ūkinis pastatas	Jurbarko rajono sav., Skirsnemunės sen., Pilies I k.	Registrinis	Vietinis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	+	-

9.5	32992	Zamkaus dvaro, Vytėnų saležiečių vienuolyno pastatų komplekso garažo pastatas	Jurbarko rajono sav., Skirsnemunės sen., Pilies I k.	Registrinis	Vietinis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	+	-
10	23900	Kartupėnų piliakalnis su gyvenvieta	Jurbarko rajono sav., Skirsnemunės sen., Kartupėnų k.	Paminklas	Nacionalinis	KVR objektas: 35603.00 kv. m	Kompleksas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio	+	-
10.1	2050	Kartupėnų piliakalnio su gyvenvieta piliakalnis, vad. Kiaukalniu, Sargučiu	Jurbarko rajono sav., Skirsnemunės sen., Kartupėnų k.	Paminklas	Nacionalinis	-	I kompleksą įeinantis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio	+	-
10.2	23901	Kartupėnų piliakalnio su gyvenvieta gyvenvietė	Jurbarko rajono sav., Skirsnemunės sen., Kartupėnų k.	Paminklas	Nacionalinis	-	I kompleksą įeinantis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio	+	-
11	31027	Smalininkų uosto statinių kompleksas	Jurbarko rajono sav., Smalininkų sen., Smalininkų m.	Registrinis	Nacionalinis	KVR objektas: 76000.00 kv. m	Kompleksas	Inžinerinis (lemiantis reikšmingumą unikalus); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio	+	-
11.1	31028	Smalininkų uosto statinių komplekso uosto pylimas	Jurbarko rajono sav., Smalininkų sen., Smalininkų m.	Registrinis	Nacionalinis	-	I kompleksą įeinantis	Inžinerinis (lemiantis reikšmingumą retas); Kraštovaizdžio	+	-
11.2	31029	Smalininkų uosto statinių komplekso geležinkelio pylimas	Jurbarko rajono sav., Smalininkų sen., Smalininkų m.	Registrinis	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Inžinerinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio	+	-
11.3	16979	Smalininkų uosto statinių komplekso vandens matavimo stotis	Jurbarko rajono sav., Smalininkų sen., Smalininkų m.	Paminklas	Nacionalinis	-	I kompleksą įeinantis	Inžinerinis (lemiantis reikšmingumą unikalus); Istorinis (lemiantis reikšmingumą retas)	+	-
11.4	31030	Smalininkų uosto statinių komplekso gatvės atkarpa	Jurbarko rajono sav., Smalininkų sen., Smalininkų m.	Registrinis	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Inžinerinis (lemiantis reikšmingumą retas)	+	-
12	967	Belvederio dvaro sodyba	Jurbarko rajono sav., Seredžiaus sen., Belvederio k.	Valstybės saugomas	Nacionalinis	KVR objektas: 263466.00 kv. m	Kompleksas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas); Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio	+	-

								;Sakralinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Želdynų (lemiantis reikšmingumą svarbus)		
12.1	22147	Belvederio dvaro sodybos rūmai	Jurbarko rajono sav., Seredžiaus sen., Belvederio k.	Valstybės saugomas	Nacionalinis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas);Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
12.2	22150	Belvederio dvaro sodybos svirnas	Jurbarko rajono sav., Seredžiaus sen., Belvederio k.	Valstybės saugomas	Nacionalinis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas)	+	-
12.3	22151	Belvederio dvaro sodybos koplyčia	Jurbarko rajono sav., Seredžiaus sen., Belvederio k.	Valstybės saugomas	Nacionalinis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Sakralinis (lemiantis reikšmingumą tipišką)	+	-
12.4	22152	Belvederio dvaro sodybos daržinės vieta	Jurbarko rajono sav., Seredžiaus sen., Belvederio k.	Valstybės saugomas	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipišką)	+	-
12.5	22153	Belvederio dvaro sodybos tvartas	Jurbarko rajono sav., Seredžiaus sen., Belvederio k.	Valstybės saugomas	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipišką)	+	-
12.6	22154	Belvederio dvaro sodybos kumetynas	Jurbarko rajono sav., Seredžiaus sen., Belvederio k.	Valstybės saugomas	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipišką)	+	-
12.7	22155	Belvederio dvaro sodybos ūkinis pastatas	Jurbarko rajono sav., Seredžiaus sen., Belvederio k.	Valstybės saugomas	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipišką)	+	-
12.8	22156	Belvederio dvaro sodybos daržinė	Jurbarko rajono sav., Seredžiaus sen., Belvederio k.	Valstybės saugomas	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipišką)	+	-
12.9	22157	Belvederio dvaro sodybos parkas	Jurbarko rajono sav., Seredžiaus sen., Belvederio k.	Valstybės saugomas	Nacionalinis	-	I kompleksą įeinantis	Kraštovaizdžio;Želdynų (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
13	149	Veliuonos dvaro sodybos fragmentai	Jurbarko rajono sav., Veliuonos sen., Veliuonos mstl., Muziejaus g. 2	Paminklas	Nacionalinis	KVR objektas: 185380.00 kv. m	Kompleksas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas);Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Kraštovaizdžio	+	Vizualinės apsaugos pozonis: 24679.00 kv. m

								:Želdynų (lemiantis reikšmingumą retas)		
13.1	22165	Veliuonos dvaro sodybos fragmentų dvarininko namas	Jurbarko rajono sav., Veliuonos sen., Veliuonos mstl., Muziejaus g. 2	Paminklas	Nacionalinis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas); Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kultūrinės raidos (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
13.2	22166	Veliuonos dvaro sodybos fragmentų parkas	Jurbarko rajono sav., Veliuonos sen., Veliuonos mstl.	Paminklas	Nacionalinis	-	I kompleksą įeinantis	Kraštovaizdžio; Želdynų (lemiantis reikšmingumą retas)	+	-
14	32906	Pašaltuonio Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios statinių kompleksas	Jurbarko rajono sav., Eržvilko sen., Pašaltuonio k., Tauragės g.	Registrinis	Regioninis	KVR objektas: 4500.00 kv. m	Kompleksas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
14.1	32907	Pašaltuonio Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios statinių komplekso Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčia	Jurbarko rajono sav., Eržvilko sen., Pašaltuonio k., Tauragės g.	Registrinis	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
14.2	32908	Pašaltuonio Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios statinių komplekso varpinė	Jurbarko rajono sav., Eržvilko sen., Pašaltuonio k., Tauragės g.	Registrinis	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
14.3	32909	Pašaltuonio Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios statinių komplekso šventoriaus	Jurbarko rajono sav., Eržvilko sen., Pašaltuonio k., Tauragės g.	Registrinis	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	+	-

		tvora su vartais								
14.4	33787	Pašaltuonio Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios statinių komplekso Lietuvos partizanų ryšininko Antano Brazo kapas	Jurbarko rajono sav., Eržvilko sen., Pašaltuonio k., Tauragės g.	Registrinis	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
14.5	34231	Pašaltuonio Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios statinių komplekso vargonininko Izidoriaus Sabono (Sabonaičio) kapas	Jurbarko rajono sav., Eržvilko sen., Pašaltuonio k., Tauragės g.	Registrinis	Vietinis	-	I kompleksą įeinantis	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
15	23894	Jurbarko piliakalnis su gyvenvieta	Jurbarko rajono sav., Jurbarko miesto sen., Jurbarko m.	Paminklas	Nacionalinis	KVR objektas: 41393.00 kv. m	Kompleksas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio; Mitologinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	Vizualinės apsaugos pozonis: 356089.10 kv. m
15.1	2036	Jurbarko piliakalnio su gyvenvieta piliakalnis, vad. Bišpiliu, Višpiliu	Jurbarko rajono sav., Jurbarko miesto sen., Jurbarko m.	Paminklas	Nacionalinis	-	I kompleksą įeinantis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio; Mitologinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
15.2	23895	Jurbarko piliakalnio su gyvenvieta gyvenvietė	Jurbarko rajono sav., Jurbarko miesto sen., Jurbarko m.	Paminklas	Nacionalinis	-	I kompleksą įeinantis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą)	+	-
16	17361	Lidijos Meškaitytės sodyba	Jurbarko rajono sav., Smalininkų sen., Antšvenčių k.	Valstybės saugomas	Regioninis	KVR objektas: 4829.00 kv. m	Kompleksas	Etnokultūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio; Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	Vizualinės apsaugos pozonis: 27788.00 kv. m

16.1	17362	Lidijos Meškaitytės sodybos namas	Jurbarko rajono sav., Smalininkų sen., Antšvenčių k.	Valstybės saugomas	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Etnokultūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
16.2	17363	Lidijos Meškaitytės sodybos tvartas	Jurbarko rajono sav., Smalininkų sen., Antšvenčių k.	Valstybės saugomas	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Etnokultūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Istorinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	+	-
16.3	17364	Lidijos Meškaitytės sodybos vištidė	Jurbarko rajono sav., Smalininkų sen., Antšvenčių k.	Valstybės saugomas	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Etnokultūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Istorinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	+	-
16.4	17365	Lidijos Meškaitytės sodybos rūšys	Jurbarko rajono sav., Smalininkų sen., Antšvenčių k.	Valstybės saugomas	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Istorinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	+	-
17	10497	Vinco Grybo sodybos-memorialinio muziejaus pastatų kompleksas	Jurbarko rajono sav., Jurbarko miesto sen., Jurbarko m., Vydūno g. 31A, 31C	Valstybės saugomas	Nacionalinis	KVR objektas: 6686.00 kv. m	Kompleksas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Želdynų (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	+	-
17.1	23233	Vinco Grybo sodybos-memorialinio muziejaus pastatų komplekso namas	Jurbarko rajono sav., Jurbarko miesto sen., Jurbarko m., Vydūno g. 31A	Valstybės saugomas	Nacionalinis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
17.2	23234	Vinco Grybo sodybos-memorialinio muziejaus pastatų komplekso dirbtuvės	Jurbarko rajono sav., Jurbarko miesto sen., Jurbarko m., Vydūno g. 31A	Valstybės saugomas	Nacionalinis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas)	+	-
17.3	23235	Vinco Grybo sodybos-memorialinio muziejaus pastatų komplekso gipso liejyklos pastatas	Jurbarko rajono sav., Jurbarko miesto sen., Jurbarko m., Vydūno g. 31C	Valstybės saugomas	Nacionalinis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
18	968	Panemunės pilis, vad. Gelgaudų, Vytėnų	Jurbarko rajono sav., Skirsnemunės sen., Pilies I k.	Valstybės saugomas	Nacionalinis	KVR objektas: 152456.00 kv. m	Kompleksas	Archeologinis (); Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas); Dailės (lemiantis reikšmingumą retas); Istorinis	+	Vizualinės apsaugos pozonis: 247486.00 kv. m

								(Iemiantis reikšmingumą svarbus);Kraštovaizdžio ;Sakralinis (Iemiantis reikšmingumą svarbus);Želdynų (Iemiantis reikšmingumą retas)		
18.1	22716	Panemunės pilies, vad. Gelgaudų, Vytėnų pilies rūmai	Jurbarko rajono sav., Skirsnemunės sen., Pilies I k.	Valstybės saugomas	Nacionalini	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (Iemiantis reikšmingumą retas);Dailės (Iemiantis reikšmingumą retas)	+	-
18.2	22717	Panemunės pilies, vad. Gelgaudų, Vytėnų parkas	Jurbarko rajono sav., Skirsnemunės sen., Pilies I k.	Valstybės saugomas	Nacionalini	-	I kompleksą įeinantis	Kraštovaizdžio;Želdynų (Iemiantis reikšmingumą retas)	+	-
18.3	22718	Panemunės pilies, vad. Gelgaudų, Vytėnų laidojimo koplyčia	Jurbarko rajono sav., Skirsnemunės sen., Pilies I k.	Valstybės saugomas	Nacionalinis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (Iemiantis reikšmingumą retas);Sakralinis (Iemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
19	143	Jurbarko dvaro sodyba	Jurbarko rajono sav., Jurbarko miesto sen., Jurbarko m., Vydūno g.	Valstybės saugomas	Regioninis	KVR objektas: 294426.00 kv. m	Kompleksas	Archeologinis (Iemiantis reikšmingumą);Architektūrinis (Iemiantis reikšmingumą tipiškas);Dailės (Iemiantis reikšmingumą svarbus);Istorinis (Iemiantis reikšmingumą svarbus);Memorialinis (Iemiantis reikšmingumą svarbus);Želdynų (Iemiantis reikšmingumą retas)	+	-
19.1	28041	Jurbarko dvaro sodybos pietų oficina	Jurbarko rajono sav., Jurbarko miesto sen., Jurbarko m., Vydūno g. 19	Valstybės saugomas	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (Iemiantis reikšmingumą tipiškas)	+	-
19.2	28042	Jurbarko dvaro sodybos šiaurės oficina	Jurbarko rajono sav., Jurbarko miesto sen., Jurbarko m., Vydūno g. 21	Valstybės saugomas	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (Iemiantis reikšmingumą retas);Istorinis (Iemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
19.3	28043	Jurbarko dvaro sodybos cerkvės pastatas	Jurbarko rajono sav., Jurbarko miesto sen., Jurbarko m., Vydūno g. 21A	Valstybės saugomas	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (Iemiantis reikšmingumą tipiškas);Dailės (Iemiantis reikšmingumą tipiškas)	+	-
19.4	28044	Jurbarko dvaro sodybos kumetynas	Jurbarko rajono sav., Jurbarko miesto sen., Jurbarko m.,	Valstybės saugomas	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (Iemiantis reikšmingumą tipiškas)	+	-

			Vydūno g. 25							
19.5	28045	Jurbarko dvaro sodybos ūkinis pastatas	Jurbarko rajono sav., Jurbarko miesto sen., Jurbarko m., Vydūno g. 27	Valstybės saugomas	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	+	-
19.6	28046	Jurbarko dvaro sodybos namas, vad. dragūnų klubo	Jurbarko rajono sav., Jurbarko miesto sen., Jurbarko m., Vydūno g. 13	Valstybės saugomas	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas)	+	-
19.7	28047	Jurbarko dvaro sodybos tvoros fragmentai	Jurbarko rajono sav., Jurbarko miesto sen., Jurbarko m.	Valstybės saugomas	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	+	-
19.8	28048	Jurbarko dvaro sodybos parkas	Jurbarko rajono sav., Jurbarko miesto sen., Jurbarko m.	Valstybės saugomas	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Želdynų (lemiantis reikšmingumą retas)	+	-
20	35601	Eržvilko Šv. Jurgio bažnyčios statinių kompleksas	Jurbarko rajono sav., Eržvilko sen., Eržvilko mstl., Ryto a. 15	Registrinis	Regioninis	KVR objektas: 6940.00 kv. m	Kompleksas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
20.1	35602	Eržvilko Šv. Jurgio bažnyčios statinių komplekso Šv. Jurgio bažnyčia	Jurbarko rajono sav., Eržvilko sen., Eržvilko mstl., Ryto a. 15	Registrinis	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
20.2	35603	Eržvilko Šv. Jurgio bažnyčios statinių komplekso varpinė	Jurbarko rajono sav., Eržvilko sen., Eržvilko mstl., Ryto a. 15	Registrinis	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	+	-
20.3	35604	Eržvilko Šv. Jurgio bažnyčios statinių komplekso šventoriaus tvora su vartais	Jurbarko rajono sav., Eržvilko sen., Eržvilko mstl., Ryto a. 15	Registrinis	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	+	-

20.4	35605	Eržvilko Šv. Jurgio bažnyčios statinių komplekso kunigo Izidoriaus Valio Gudavičiaus antkapis	Jurbarko rajono sav., Eržvilko sen., Eržvilko mstl., Ryto a. 15	Registrinis	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Dailės (lemiantis reikšmingumą retas); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
21	37385	Kasikėnų dvaro sodybos fragmentai	Jurbarko rajono sav., Smalininkų sen., Kazikėnų k.	Registrinis	Vietinis	KVR objektas: 58684.00 kv. m	Kompleksas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
21.1	37386	Kasikėnų dvaro sodybos fragmentų pirma arklidė	Jurbarko rajono sav., Smalininkų sen., Kazikėnų k.	Registrinis	Vietinis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipišką)	+	-
21.2	37387	Kasikėnų dvaro sodybos fragmentų antra arklidė	Jurbarko rajono sav., Smalininkų sen., Kazikėnų k.	Registrinis	Vietinis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipišką)	+	-
21.3	37388	Kasikėnų dvaro sodybos fragmentų trečia arklidė	Jurbarko rajono sav., Smalininkų sen., Kazikėnų k.	Registrinis	Vietinis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipišką)	+	-
22	966	Raudonės rezidencinės pilies kompleksas	Jurbarko rajono sav., Raudonės sen., Raudonės mstl., Pilies g. 1, 2	Paminklas	Nacionalinis	KVR objektas: 271702.00 kv. m	Kompleksas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas); Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Inžinerinis (lemiantis reikšmingumą retas); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio; Želdynų (lemiantis reikšmingumą retas)	+	-
22.1	22713	Raudonės rezidencinės pilies komplekso Raudonės rezidencinė pilis	Jurbarko rajono sav., Raudonės sen., Raudonės mstl., Pilies g. 1	Paminklas	Nacionalinis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas); Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Inžinerinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio	+	-
22.2	22714	Raudonės rezidencinės pilies komplekso malūnas	Jurbarko rajono sav., Raudonės sen., Raudonės mstl., Pilies g. 2	Paminklas	Nacionalinis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas); Inžinerinis (lemiantis reikšmingumą retas)	+	-

22.3	22715	Raudonės rezidencinės pilies komplekso parkas	Jurbarko rajono sav., Raudonės sen., Raudonės mstl.	Paminklas	Nacionalinis	-	I kompleksą įeinantis	Kraštovaizdžio; Želdynų (lemiantis reikšmingumą retas)	+	-
23	33951	Šv. Antano Paduviečio bažnyčios statinių kompleksas	Jurbarko rajono sav., Raudonės sen., Stakių k.	Registrinis	Regioninis	KVR objektas: 2554.00 kv. m	Kompleksas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
23.1	33952	Šv. Antano Paduviečio bažnyčios statinių komplekso Šv. Antano Paduviečio bažnyčia	Jurbarko rajono sav., Raudonės sen., Stakių k.	Registrinis	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą retas)	+	-
23.2	33954	Šv. Antano Paduviečio bažnyčios statinių komplekso varpinė	Jurbarko rajono sav., Raudonės sen., Stakių k.	Registrinis	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
23.3	33955	Šv. Antano Paduviečio bažnyčios statinių komplekso šventoriaus tvora su vartais	Jurbarko rajono sav., Raudonės sen., Stakių k.	Registrinis	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
24	34355	Švč. Trejybės bažnyčios statinių kompleksas	Jurbarko rajono sav., Jurbarko miesto sen., M. Valančiaus g. 1	Registrinis	Regioninis	KVR objektas: 5426.00 kv. m	Kompleksas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą tipišką)	+	-
24.1	34358	Švč. Trejybės bažnyčios statinių komplekso Švč. Trejybės bažnyčia	Jurbarko rajono sav., Jurbarko miesto sen., Jurbarko m., M. Valančiaus g. 1	Registrinis	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą tipišką)	+	-
24.2	34361	Švč. Trejybės bažnyčios statinių komplekso šventoriaus tvora su vartais	Jurbarko rajono sav., Jurbarko miesto sen., Jurbarko m., M. Valančiaus g. 1	Registrinis	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą tipišką)	+	-
25	33940	Šv. Jurgio bažnyčios statinių kompleksas	Jurbarko rajono sav., Skirsnemunės sen., Skirsnemunės k., Mikalojaus	Registrinis	Vietinis	KVR objektas: 4904.00 kv. m	Kompleksas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Istorinis (lemiantis reikšmingumą tipišką); Sakralinis	+	-

			Gadliausko g. 8					(Iemiantis reikšmingumą svarbus)		
25.1	33943	Šv. Jurgio bažnyčios statinių komplekso Šv. Jurgio bažnyčia	Jurbarko rajono sav., Skirsnemunės sen., Skirsnemunės k., Mikalojaus Gadliausko g. 8	Registrinis	Vietinis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (Iemiantis reikšmingumą svarbus); Sakralinis (Iemiantis reikšmingumą tipiškas)	+	-
25.2	33947	Šv. Jurgio bažnyčios statinių komplekso šventoriaus tvora su vartais	Jurbarko rajono sav., Skirsnemunės sen., Skirsnemunės k., Mikalojaus Gadliausko g. 8	Registrinis	Vietinis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (Iemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
26	10499	Rašytojo Petro Cvirkos tėviškės sodyba	Jurbarko rajono sav., Veliuonos sen., Klangių k.	Valstybės saugomas	Regioninis	KVR objektas: 9830.00 kv. m	Kompleksas	Architektūrinis (Iemiantis reikšmingumą tipiškas); Istorinis (Iemiantis reikšmingumą tipiškas); Memorialinis (Iemiantis reikšmingumą svarbus)	+	Vizualinės apsaugos pozonis: 141749.00 kv. m
26.1	28233	Rašytojo Petro Cvirkos tėviškės sodybos namas	Jurbarko rajono sav., Veliuonos sen., Klangių k.	Valstybės saugomas	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (Iemiantis reikšmingumą tipiškas); Istorinis (Iemiantis reikšmingumą tipiškas); Memorialinis (Iemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
26.2	28234	Rašytojo Petro Cvirkos tėviškės sodybos klėtis	Jurbarko rajono sav., Veliuonos sen., Klangių k.	Valstybės saugomas	Regioninis	-	I kompleksą įeinantis	Architektūrinis (Iemiantis reikšmingumą tipiškas); Istorinis (Iemiantis reikšmingumą tipiškas); Memorialinis (Iemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-

3.2.2 lentelė. Jurbarko rajono teritorijoje esančios kultūros vertybės pagal sandarą: Pavieniai objektai

Vertybės Nr.	Unikalus KVR objekto kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Teritorijos plotas	Vertybė pagal sandarą	Vertingųjų savybių pobūdis	Trūkumai	
									Nustatytos vertingosios savybės	Nustatytos apsaugos zonos
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	45324	Antupių kaimo senosios kapinės	Jurbarko rajono sav., Viešvilės sen., Antupių k.	Registrinis	Vietinis	KVR objektas: 914.00 kv. m	Pavienis objektas	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
2	5910	Senkapis, vad. Prancūzkapi	Jurbarko rajono sav., Eržvilko sen., Eržvilko mstl.	Registrinis	-	KVR objektas: 2248.46 kv. m	Pavienis objektas	-	-	-
3	43220	Lietuvos partizanų užkasimo vieta ir kapai	Jurbarko rajono sav., Šimkaičių sen., Šimkaičių mstl.	Registrinis	Nacionalinis	KVR objektas: 580.00 kv. m	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
4	2049	Paantvardžio kapinynas	Jurbarko rajono sav., Skirsnemunės sen., Paantvardžio k.	Registrinis	Regioninis	KVR objektas: 1644.00 kv. m	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą)	+	-
5	2058	Viešvilės kapinynas, vad. Švedkalniu	Jurbarko rajono sav., Viešvilės sen., Ridelkalnio k.	Valstybės saugomas	Nacionalinis	KVR objektas: 12000.00 kv. m	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą)	+	Vizualinės apsaugos pozonis: 254400.00 kv. m
6	25476	Lietuvos partizanų kapas	Jurbarko rajono sav., Eržvilko sen., Varlaukio k.	Valstybės saugomas	Nacionalinis	KVR objektas: 5.00 kv. m	Pavienis objektas	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
7	44186	Knygnešio Jono Švedo kapas	Jurbarko rajono sav., Šimkaičių sen., Vadžgirio mstl.	Registrinis	Nacionalinis	KVR objektas: 2.00 kv. m	Pavienis objektas	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
8	7785	Vinco Grybo paminklas	Jurbarko rajono sav., Jurbarko miesto sen., Jurbarko m., Vydūno g. 31A, 31C	Registrinis	Regioninis	KVR objektas: 16.00 kv. m	Pavienis objektas	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
9	29937	Jurbarko vaistinė	Jurbarko rajono sav., Jurbarko miesto sen., Jurbarko m.,	Valstybės saugomas	-	KVR objektas: 1000.00 kv. m	Pavienis objektas	-	+	-

			K. Donelaičio g. 3							
10	42843	Tiltas	Jurbarko rajono sav., Jurbarko miesto sen., Jurbarko m.	Registrinis	Regioninis	KVR objektas: 4926.00 kv. m	Pavienis objektas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas);Inžinerinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	+	-
11	13009	Veliuonos senojo miesto vieta	Jurbarko rajono sav., Veliuonos sen., Veliuonos mstl.	Paminklas	-	KVR objektas: 430000.00 kv. m	Pavienis objektas	-	+	Vizualinės apsaugos pozonis: 195000.00 kv. m
12	44443	Lietuvos partizanų kautynių ir žūties vieta	Jurbarko rajono sav., Eržvilko sen., Varnaičių k.	Registrinis	Nacionalini	KVR objektas: 1978.00 kv. m	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
13	2037	Pašilių piliakalnis, vad. Bajorkalnių, Pilimi	Jurbarko rajono sav., Seredžiaus sen., Pašilių k.	Paminklas	Nacionalini	KVR objektas: 42851.00 kv. m	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);Kraštov aizdžio	+	Vizualinės apsaugos pozonis: 130007.00 kv. m
14	44309	Sovietų Sąjungos teroro aukų kapai	Jurbarko rajono sav., Raudonės sen., Stakių k.	Registrinis	Nacionalini	KVR objektas: 18.00 kv. m	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
15	2057	Veliuonos kapinynas	Jurbarko rajono sav., Veliuonos sen., Veliuonos mstl.	Paminklas	-	KVR objektas: 20400.00 kv. m	Pavienis objektas	-	-	-
16	44187	Lietuvos partizano Antano Dobilaičio- Unčio kapas	Jurbarko rajono sav., Šimkaičių sen., Vadžgirio mstl.	Registrinis	Nacionalinis	KVR objektas: 10.00 kv. m	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
17	30960	Smalininkų geležinkelio stotis	Jurbarko rajono sav., Smalininkų sen., Smalininkų m., Stoties g. 4	Registrinis	Regioninis	KVR objektas: 1400.00 kv. m	Pavienis objektas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	+	-
18	37646	Seredžiaus žydų senosios kapinės	Jurbarko rajono sav., Seredžiaus sen., Seredžiaus mstl.	Registrinis	Vietinis	KVR objektas: 5645.00 kv. m	Pavienis objektas	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
19	31204	Kroazių šeimos antkapinis paminklas	Jurbarko rajono sav., Jurbarko miesto sen., Jurbarko m.	Registrinis	Vietinis	-	Pavienis objektas	Dailės (lemiantis reikšmingumą retas);Kultūrinės raiškos (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	+	-

20	25501	Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio tarybos prezidento, generolo Jono Žemaičio-Vytauto vadavietė	Jurbarko rajono sav., Girdžių sen., Pavidaujo I k.	Valstybės saugomas	Nacionalinis	KVR objektas: 506.00 kv. m	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 1300.00 kv. m
21	15702	Lietuvos didžiojo kunigaikščio Vytauto paminklas	Jurbarko rajono sav., Veliuonos sen., Veliuonos mstl.	Valstybės saugomas	Regioninis	KVR objektas: 221.00 kv. m	Pavienis objektas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	+	-
22	37649	Smalininkų žydų senosios kapinės	Jurbarko rajono sav., Smalininkų sen., Smalininkų m., Stoties g.	Registrinis	Vietinis	KVR objektas: 1965.00 kv. m	Pavienis objektas	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
23	2048	Seredžiaus piliavietė vad. Palocėliu	Jurbarko rajono sav., Seredžiaus sen., Seredžiaus mstl.	Paminklas	-	KVR objektas: 25800.00 kv. m	Pavienis objektas	-	+	-
24	10871	Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vieta	Jurbarko rajono sav., Seredžiaus sen., Seredžiaus mstl.	Registrinis	Vietinis	KVR objektas: 280.00 kv. m	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	+	-
25	25498	Lietuvos partizanų žuvimo vieta	Jurbarko rajono sav., Viešvilės sen., Viešvilės k.	Valstybės saugomas	Nacionalinis	KVR objektas: 150.00 kv. m	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
26	10866	Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vieta	Jurbarko rajono sav., Jurbarko miesto sen., Jurbarko m., Muitinės g.	Registrinis	Vietinis	KVR objektas: 1299.00 kv. m	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Kraštovaizdžio; Memorialinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	+	-
27	37647	Veliuonos žydų senosios kapinės	Jurbarko rajono sav., Veliuonos sen., Veliuonos mstl., Vytauto g.	Registrinis	Vietinis	KVR objektas: 2885.00 kv. m	Pavienis objektas	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
28	31753	Viešvilės kapinynas III	Jurbarko rajono sav., Viešvilės sen., Viešvilės mstl.	Registrinis	Nacionalinis	KVR objektas: 6800.00 kv. m	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą)	+	-

29	16351	Senajo miesto vieta	Jurbarko rajono sav., Seredžiaus sen., Seredžiaus mstl.	Valstybės saugomas	-	KVR objektas: 113500.00 kv. m	Pavienis objektas	-	-	-
30	10878	Juzefo Radavičiaus antkapinis paminklas	Jurbarko rajono sav., Veliuonos sen., Veliuonos mstl., Dariaus ir Girėno g.	Registrinis	Vietinis	KVR objektas: 4.00 kv. m	Pavienis objektas	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	+	-
31	43110	Kazikėnų kapinynas	Jurbarko rajono sav., Smalininkų sen., Naudvario vs.	Registrinis	Regioninis	KVR objektas: 10045.00 kv. m	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą)	+	-
32	30342*	Skirsnemunės senajo miesto vieta	Jurbarko rajono sav., Skirsnemunės sen., Skirsnemunės k.	Valstybės saugomas	Regioninis	KVR objektas: 178092.00 kv. m	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą)	+	-
33	33639	Naudvario senovės gyvenvietė	Jurbarko rajono sav., Smalininkų sen., Kazikėnų k.	Registrinis	Regioninis	KVR objektas: 7294.00 kv. m	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą)	+	-
34	10879	Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vieta	Jurbarko rajono sav., Viešvilės sen., Viešvilės mstl., Klaipėdos g.	Registrinis	Vietinis	KVR objektas: 1529.00 kv. m	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	+	-
35	25499	Lietuvos partizanų kautynių ir žūties vieta	Jurbarko rajono sav., Šimkaičių sen., Paparčių k.	Valstybės saugomas	Nacionalini	KVR objektas: 2366.00 kv. m	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 952.00 kv. m
36	33937	Menininko Pranciškaus Mikutaičio namas	Jurbarko rajono sav., Jurbarko miesto sen., Jurbarko m., Vydūno g. 18	Registrinis	Regioninis	KVR objektas: 1726.00 kv. m	Pavienis objektas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Etnokultūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
37	45358	Lietuvos partizanų užkasimo vieta ir kapas	Jurbarko rajono sav., Eržvilko sen., Eržvilko mstl.	Registrinis	Nacionalinis	KVR objektas: 23.00 kv. m	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
38	37648	Eržvilko žydų senosios kapinės	Jurbarko rajono sav., Eržvilko sen., Dirvonų k.	Registrinis	Vietinis	KVR objektas: 3247.00 kv. m	Pavienis objektas	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-

39	2039	Rikyškių kapinynas	Jurbarko rajono sav., Eržvilko sen., Rikyškių k.	Registrinis	Regioninis	KVR objektas: 5551.00 kv. m	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą)	+	-
40	2046	Belvederio senovės gynybinis įtvirtinimas, vad. Šančiais	Jurbarko rajono sav., Seredžiaus sen., Belvederio k.	Paminklas	Nacionalinis	KVR objektas: 20365.00 kv. m	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštov aizdžio	+	-
41	43833	1863-1864 m. sukilimo dalyvio Juozo Toliušio ir teisininko, politikos ir visuomenės veikėjo Zigmo Toliušio kapas	Jurbarko rajono sav., Girdžių sen., Girdžių k., Gudelių g.	Registrinis	Nacionalinis	KVR objektas: 3.00 kv. m	Pavienis objektas	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
42	44257	Lietuvos partizano Kleopo Jončos-Balandžio kapas	Jurbarko rajono sav., Eržvilko sen., Pašaltuonio k.	Registrinis	Nacionalinis	KVR objektas: 6.00 kv. m	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
43	2040	Varnaičių kapinynas vad. Prancūzkapi ais	Jurbarko rajono sav., Eržvilko sen., Stiegvilų k.	Valstybės saugomas	Regioninis	KVR objektas: 5393.00 kv. m	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą)	+	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 1020.00 kv. m
44	33939	Lietuvos partizanų žuvimo vieta	Jurbarko rajono sav., Skirsnemun ės sen., Jakaičių k.	Registrinis	Vietinis	KVR objektas: 25.00 kv. m	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
45	33957	Partizanų ryšininkės Marytės Žiliūtės kapas	Jurbarko rajono sav., Jurbarko miesto sen., Jurbarko m., Vydūno g.	Registrinis	Vietinis	KVR objektas: 2.80 kv. m	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
46	45893	Veliuonos kapinių koplyčia	Jurbarko rajono sav., Veliuonos sen., Veliuonos mstl., Dariaus ir Girėno g. 29	Registrinis	Regioninis	KVR objektas: 82.00 kv. m	Pavienis objektas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
47	43806	Knygnešių Monikos Damenskytės Kasputienės ir Juozo Kaspučio kapas	Jurbarko rajono sav., Jurbarko miesto sen., Jurbarko m., Vydūno g.	Registrinis	Nacionalinis	KVR objektas: 10.00 kv. m	Pavienis objektas	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
48	43870	Kęstučio apygardos štabo nario Stasio Jarmalos-Briedžio, Audrūno	Jurbarko rajono sav., Eržvilko sen., Eimantų k.	Registrinis	Nacionalinis	KVR objektas: 62.00 kv. m	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-

		kautynių ir žūties vieta								
49	33212	Smalininkų kapinynas	Jurbarko rajono sav., Smalininkų sen., Smalininkų m.	Registrinis	Nacionalinis	KVR objektas: 11625.00 kv. m	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą)	+	-
50	33948	Partizanų palaikų kapai	Jurbarko rajono sav., Jurbarko miesto sen., Jurbarko m.	Registrinis	Regioninis	KVR objektas: 195.00 kv. m	Pavienis objektas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
51	25497	Lietuvos partizanų žuvimo vieta	Jurbarko rajono sav., Juodaičių sen., Pagausančio I k.	Valstybės saugomas	Regioninis	KVR objektas: 25.00 kv. m	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
52	30341	Jurbarko kapinynas	Jurbarko rajono sav., Jurbarko miesto sen., Jurbarko m.	Valstybės saugomas	-	KVR objektas: 7400.00 kv. m	Pavienis objektas	-	-	-
53	17161	Stiegvilų senovės gyvenvietė	Jurbarko rajono sav., Eržvilko sen., Stiegvilų k.	Paminklas	Nacionalinis	KVR objektas: 26453.00 kv. m	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą)	+	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 2407.00 kv. m
54	31608	Viešvilės teismo rūmų pastatas	Jurbarko rajono sav., Viešvilės sen., Viešvilės mstl., Klaipėdos g. 78	Registrinis	Vietinis	KVR objektas: 4500.00 kv. m	Pavienis objektas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
55	27995	Jurbarko miesto kapinių tvora su vartais	Jurbarko rajono sav., Jurbarko miesto sen., Jurbarko m., Vydūno g.	Valstybės saugomas	Regioninis	KVR objektas: 1237.00 kv. m	Pavienis objektas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
56	10870	Kompozitoriaus Stasio Šimkaus gimtosios sodybos vieta	Jurbarko rajono sav., Seredžiaus sen., Motiškių k.	Registrinis	Regioninis	KVR objektas: 519.00 kv. m	Pavienis objektas	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
57	40197	Pirmojo pasaulinio karo Rusijos imperijos karių kapas	Jurbarko rajono sav., Smalininkų sen., Smalininkų m.	Registrinis	Vietinis	KVR objektas: 105.00 kv. m	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	+	-
58	25477	Lietuvos partizanų kapas	Jurbarko rajono sav., Eržvilko sen., Eržvilko mstl.	Valstybės saugomas	Nacionalinis	KVR objektas: 5.00 kv. m	Pavienis objektas	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-

59	2052	Gystėnų piliakalnis, vad. Milžinų kapu	Jurbarko rajono sav., Raudonės sen., Naujokų k.	Paminklas	Nacionalinis	KVR objektas: 15635.00 kv. m	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštov aidžio	+	Vizualinės apsaugos pozonis: 719000.00 kv. m
60	25471	Jurbarko žydų senosios kapinės	Jurbarko rajono sav., Jurbarkų sen., Naujasodžių k.	Valstybės saugomas	Regioninis	KVR objektas: 15346.00 kv. m	Pavienis objektas	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 2855.74 kv. m
61	2041	Antkalniškių piliakalnis	Jurbarko rajono sav., Jurbarkų sen., Antkalniškių k.	Paminklas	Nacionalinis	KVR objektas: 27364.00 kv. m	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštov aidžio	+	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 3343.00 kv. m
62	33956	Mėlynojo kryžiaus draugijos pastatas	Jurbarko rajono sav., Smalininkų sen., Smalininkų m., Stoties g. 10	Registrinis	Regioninis	KVR objektas: 1337.00 kv. m	Pavienis objektas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
63	44191	Lietuvos partizano Stasio Mačiulio-Felikso kapas	Jurbarko rajono sav., Jurbarko miesto sen., Jurbarko m.	Registrinis	Nacionalinis	KVR objektas: 13.00 kv. m	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
64	27098	Naudvario kapinynas	Jurbarko rajono sav., Smalininkų sen., Kazikėnų k.	Valstybės saugomas	Nacionalinis	KVR objektas: 13668.00 kv. m	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą)	+	"Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 10200.00 kv. m;
65	10873	Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vieta	Jurbarko rajono sav., Smalininkų sen., Smalininkų m., Liepų g.	Registrinis	Vietinis	"	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	+	Vizualinės apsaugos pozonis: 126000.00 kv. m"
66	28235	Rašytojo Petro Cvirkos tėviškės sodybos tvartas	Jurbarko rajono sav., Veliuonos sen., Klangių k.	Valstybės saugomas	-	KVR objektas: 726.00 kv. m	Pavienis objektas	-	+	-
67	5932	Naujininkėlių senosios kapinės	Jurbarko rajono sav., Jurbarkų sen., Naujininkėlių k.	Registrinis	Vietinis	"	Pavienis objektas	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
68	2053	Veliuonos, piliakalnis, vad. Gedimino kapu	Jurbarko rajono sav., Veliuonos sen., Veliuonos mstl.	Paminklas	Nacionalinis	-	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio	+	-
69	2814	Jurbarko senojo miesto vieta	Jurbarko rajono sav., Jurbarko miesto sen., Jurbarko m.	Valstybės saugomas	Regioninis	KVR objektas: 1365.00 kv. m	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą)	+	-

70	16625	Magazinas	Jurbarko rajono sav., Veliuonos sen., Veliuonos mstl., Gedimino g. 17	Valstybės saugomas	Regioninis	KVR objektas: 16494.00 kv. m	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
71	2243	Namas	Jurbarko rajono sav., Smalininkų sen., Smalininkų m., Nemuno g. 29	Registrinis	Vietinis	KVR objektas: 428727.00 kv. m	Pavienis objektas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	+	-
72	31751	Viešvilės senovės gyvenvietė	Jurbarko rajono sav., Viešvilės sen., Viešvilės mstl.	Registrinis	Nacionalinis	KVR objektas: 850.00 kv. m	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą)	+	-
73	2051	Varlaukio kapinynas, vad. Kapinikėmis, Užkapiu	Jurbarko rajono sav., Eržvilko sen., Varlaukio k.	Registrinis	Regioninis	KVR objektas: 308.00 kv. m	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą)	+	-
74	44053	Knygnešio Prano Juškio kapas	Jurbarko rajono sav., Šimkaičių sen., Vadžgirio mstl.	Registrinis	Nacionalinis	KVR objektas: 39800.00 kv. m	Pavienis objektas	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
75	2056	Veliuonos piliavietė, vad. Pilaitėmis	Jurbarko rajono sav., Veliuonos sen., Antkalnės k.	Paminklas	Nacionalinis	KVR objektas: 9286.00 kv. m	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio	+	-
76	2242	Namas	Jurbarko rajono sav., Smalininkų sen., Smalininkų m., Nemuno g. 16	Registrinis	Vietinis	KVR objektas: 7.00 kv. m	Pavienis objektas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	+	-
77	25500	Lietuvos partizanų žuvimo vieta	Jurbarko rajono sav., Jurbarkų sen.	Valstybės saugomas	Regioninis	KVR objektas: 30936.00 kv. m	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
78	1360	Pastatas	Jurbarko rajono sav., Skirsnemunės sen., Šilinės k.	Valstybės saugomas	-	KVR objektas: 644.00 kv. m	Pavienis objektas	-	-	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 300.18 kv. m
79	33950	Mikalojaus Gadliausko kapo rūšys su laiptuotu pagrindiniu fasadu	Jurbarko rajono sav., Skirsnemunės sen., Skirsnemunės k.	Registrinis	Vietinis	KVR objektas: 100.00 kv. m	Pavienis objektas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	Vizualinės apsaugos pozonis: 658.04 kv. m

80	44256	Nužudytų Stepaičių ir Švedų šeimų kapai	Jurbarko rajono sav., Eržvilko sen., Sarapiniškių k.	Registrinis	Nacionalinis	KVR objektas: 1800.00 kv. m	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
81	33949	Skulptoriaus Vytauto Juzikėno kapas	Jurbarko rajono sav., Jurbarko miesto sen., Jurbarko m., Vydūno g.	Registrinis	Vietinis	KVR objektas: 25.88 kv. m	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
82	44311	Sovietų Sąjungos teroro aukos Kosto Marcinkevičiaus kapas	Jurbarko rajono sav., Raudonės sen., Stakių mstl.	Registrinis	Nacionalinis	KVR objektas: 23.00 kv. m	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
83	10867	Aktoriaus, režisieriaus Konstantino Glinkio sodybos vieta	Jurbarko rajono sav., Jurbarko miesto sen., Jurbarko m., Vydūno g. 45	Valstybės saugomas	Regioninis	KVR objektas: 23.00 kv. m	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
84	21095	Pastatas	Jurbarko rajono sav., Jurbarko miesto sen., Jurbarko m., Vytauto Didžiojo g. 4	Valstybės saugomas	Regioninis	KVR objektas: 10.00 kv. m	Pavienis objektas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
85	46704	Molynės kaimo senosios kapinės	Jurbarko rajono sav., Skirsnemunės sen., Molynės k.	Registrinis	Vietinis	KVR objektas: 16.00 kv. m	Pavienis objektas	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
86	25475	Lietuvos partizanų kapas	Jurbarko rajono sav., Jurbarkų sen., Vertimų k.	Valstybės saugomas	Nacionalinis	KVR objektas: 982.00 kv. m	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
87	16130	Senkapis	Jurbarko rajono sav., Veliuonos sen., Veliuonos mstl.	Registrinis	-	KVR objektas: 2247.00 kv. m	Pavienis objektas	-	-	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 1.00 kv. m
88	2038	Eržvilko piliakalnis, vad. Eržvilko pile	Jurbarko rajono sav., Eržvilko sen., Eržvilko mstl.	Paminklas	Nacionalinis	KVR objektas: 10.00 kv. m	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio	+	-
89	2244	Namas	Jurbarko rajono sav., Smalininkų sen., Smalininkų m., Nemuno g. 28	Registrinis	Vietinis	KVR objektas: 5278.13 kv. m	Pavienis objektas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	+	Vizualinės apsaugos pozonis: 79001.00 kv. m
90	4431	Pastatas	Jurbarko rajono sav., Smalininkų sen., Smalininkų	Valstybės saugomas	Regioninis	KVR objektas: 13921.00 kv. m	Pavienis objektas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-

			m., Nemuno g. 30							
91	38957	Jurbarko žydų žudynių ir užkasimo vieta	Jurbarko rajono sav., Jurbarkų sen., Greičių k.	Registrinis	Nacionalinis	KVR objektas: 304.00 kv. m	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
92	8997	Paminklas Lietuvos didžiajam kunigaikščiui Vytautui	Jurbarko rajono sav., Jurbarko miesto sen., Jurbarko m., Vytauto Didžiojo g.	Valstybės saugomas	Regioninis	KVR objektas: 937.00 kv. m	Pavienis objektas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	+	-
93	2042	Kalnėnų piliavietė, vad. Bišpiliukais	Jurbarko rajono sav., Jurbarkų sen., Kalnėnų k.	Paminklas	Nacionalinis	KVR objektas: 300.00 kv. m	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio	+	-
94	23238	Mykolo ir Kazio Sleževičių tėviškės sodybos namas	Jurbarko rajono sav., Eržvilko sen., Daugėlių k.	Valstybės saugomas	Regioninis	KVR objektas: 843.00 kv. m	Pavienis objektas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	Vizualinės apsaugos pozonis: 1513000.00 kv. m
95	31635	Viešvilės mokykla	Jurbarko rajono sav., Viešvilės sen., Viešvilės mstl., Klaipėdos g. 76	Registrinis	Regioninis	KVR objektas: 29141.00 kv. m	Pavienis objektas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	Vizualinės apsaugos pozonis: 5819.00 kv. m
96	2043	Senkapis	Jurbarko rajono sav., Jurbarkų sen., Kalnėnų k.	Registrinis	-	KVR objektas: 3428.00 kv. m	Pavienis objektas	-	-	-
97	38958	Jurbarko ir Skirsnemunės žydų žudynių ir užkasimo vieta	Jurbarko rajono sav., Skirsnemunės sen., Šilinės k.	Registrinis	Nacionalinis	KVR objektas: 2800.00 kv. m	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
98	10498	Žudynių vieta ir kapai	Jurbarko rajono sav., Jurbarkų sen., Naujasodžių k.	Valstybės saugomas	Nacionalinis	-	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
99	40194	Pirmojo pasaulinio karo Vokietijos ir Rusijos imperijų karių kapai	Jurbarko rajono sav., Skirsnemunės sen., Šilinės k.	Registrinis	Vietinis	KVR objektas: 450.00 kv. m	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	+	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 3207.90 kv. m

100	43777	Lietuvos partizanų slėptuvės-bunkerio vieta	Jurbarko rajono sav., Girdžių sen., Jokūbaičių I k.	Registrinis	Nacionalinis	KVR objektas: 1143.00 kv. m	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
101	44314	Pastatas	Jurbarko rajono sav., Smalininkų sen., Smalininkų m., Nemuno g. 17	Registrinis	Vietinis	KVR objektas: 977.00 kv. m	Pavienis objektas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	+	-
102	38956	Veliuonos žydų žudynių ir užkasimo vieta	Jurbarko rajono sav., Raudonės sen., Naujokų k.	Registrinis	Nacionalinis	KVR objektas: 197.00 kv. m	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
103	10869	Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vieta	Jurbarko rajono sav., Raudonės sen., Raudonės mstl., Pilies g.	Registrinis	Vietinis	KVR objektas: 3727.00 kv. m	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Kraštovaizdžio; Memorialinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	+	-
104	44188	Lietuvos partizanų ryšininkės Veronikos Kasčiukaitytės-Jasaitienės kapas	Jurbarko rajono sav., Šimkaičių sen., Šimkaičių mstl.	Registrinis	Nacionalinis	KVR objektas: 250.00 kv. m	Pavienis objektas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
105	2044	Meškininkų piliakalnis, vad. Bišpiliuku	Jurbarko rajono sav., Jurbarkų sen., Meškininkų k.	Paminklas	Nacionalinis	KVR objektas: 243.00 kv. m	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštovaizdžio	+	-
106	46336	Namas	Jurbarko rajono sav., Veliuonos sen., Veliuonos mstl., Gedimino g. 43	Registrinis	Vietinis	KVR objektas: 8.00 kv. m	Pavienis objektas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Etnokultūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	+	"Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 2546.00 kv. m;
107	16786	Lietuvos diplomato, poeto Jurgio Baltrušaičio gimtosios sodybos vieta	Jurbarko rajono sav., Skirsnemunės sen., Paantvardžio k.	Valstybės saugomas	Regioninis	KVR objektas: 14360.00 kv. m	Pavienis objektas	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	Vizualinės apsaugos pozonis: 70384.00 kv. m"
108	31752	Viešvilės kapinynas II	Jurbarko rajono sav., Viešvilės sen., Viešvilės mstl.	Registrinis	Nacionalinis	KVR objektas: 2071.00 kv. m	Pavienis objektas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą)	+	-
109	17162	Pieštvenų senovės gyvenvietė	Jurbarko rajono sav., Seredžiaus sen., Pieštvenų k.	Valstybės saugomas	-	KVR objektas: 640.00 kv. m	Pavienis objektas	-	+	Vizualinės apsaugos pozonis: 4966.64 kv. m

110	16352	Seredžiaus kapinynas	Jurbarko rajono sav., Seredžiaus sen., Seredžiaus mstl.	Valstybės saugomas	-	KVR objektas: 17600.00 kv. m	Pavienis objektas	-	-	-
111	17163	Senkapiiai	Jurbarko rajono sav., Skirsnemunės sen., Skirsnemunės k.	Kultūros paveldo	-	KVR objektas: 25000.00 kv. m	Pavienis objektas	-	-	-
112	43049	Belvederio kapinynas	Jurbarko rajono sav., Seredžiaus sen., Belvederio k.	Kultūros paveldo	-	KVR objektas: 7900.00 kv. m	Pavienis objektas	-	-	-

3.2.3 lentelė. Jurbarko rajono savivaldybės teritorijoje esančios kultūros vertybės pagal sandarą: Vietovės

Vertybės Nr.	Unikalus KVR objekto kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Teritorijos plotas	Vertybė pagal sandarą	Vertingųjų savybių pobūdis	Trūkumai	
									Nustatytos vertingosios savybės	Nustatytos apsaugos zonos
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	17080	Eržvilkas	Jurbarko rajono sav., Eržvilko sen., Eržvilko mstl.	Registrinis	-	KVR objektas: 102201.92 kv. m	Vietovė	-	+	-
2	17085	Jurbarko miesto istorinis centras	Jurbarko rajono sav., Jurbarko miesto sen., Jurbarko m.	Registrinis	-	KVR objektas: 717700.00 kv. m	Vietovė	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Urbanistinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	-
3	31267	Smalininkų miesto istorinė dalis	Jurbarko rajono sav., Smalininkų sen., Smalininkų m.	Savivaldybės saugomas	Regioninis	KVR objektas: 410171.00 kv. m	Vietovė	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio; Urbanistinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Želdynų (lemiantis reikšmingumą svarbus)	+	Vizualinės apsaugos zonos: 277447.00 kv. m
4	17122	Veliuonos miestelio istorinė dalis	Jurbarko rajono sav., Veliuonos sen., Veliuonos mstl.	Registrinis	Nacionalinis	KVR objektas: 551110.00 kv. m	Vietovė	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Istorinis (lemiantis reikšmingumą unikalus); Kraštovaizdžio	+	-

								o;Memorialinis (lemiantis reikšmingumą unikalus);Mitologinis (lemiantis reikšmingumą retas);Urbanistinis (lemiantis reikšmingumą unikalus)		
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--